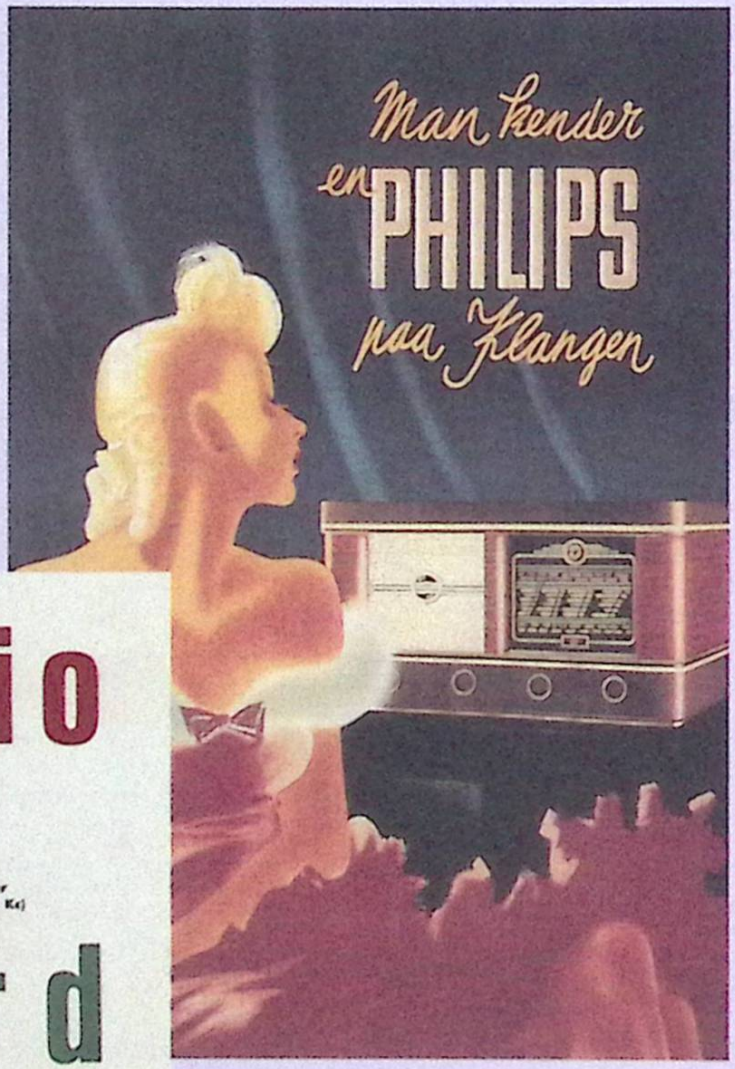
Tidningen för världsradiolyssnare och DX-are

ETER-AKTUELLT

Nummer 6 | juli-augusti 2008 | årgång 50

56 sidor sommarläsning!

Sveriges DX-Förbund - Senaste nytt på www.sdxf.se

I DETTA NUMMER

Tennessee Waltz, del 6	7
Semestertipset	9
Teknik	10
Kortvågstabeller...	16
Clandestine	24
DX-liga språkfel	26
Allt om media	28
DX-alliansens piratradioremiss	38
DX-vännerna	43
DX-parlamentet 2008	49
DX-filateli	56

ALLTID I ETERAKTUELLT

Ledaren	3
Afrikahorisont	4
Klubbnytt	21
Aktuellt på banden	30
QSL-posten	34
MKV-översikt	45

STOPPDATUM NR 7 / 2008

Huvudredaktion	Spaltredaktörer	Sista sekunden
augusti 6 onsdag	augusti 8 fredag	augusti 13 onsdag

ETERAKTUELLT
ISSN 0014-1658

Stoppdatum
för de tre närmaste utgåvorna:

Nr	Huvudredaktion	Spaltredaktörer
8	3 september	5 september
9	8 oktober	10 oktober
10	12 november	14 november

REDAKTION

Eteraktuellt är organ för **Sveriges DX-förbund** (SDXF).

© 2008 Eftertryck med angivande av källan är tillåtet såvida inte annat anges för respektive artikel. *Reproduction is allowed, unless otherwise stated, provided that credit is given to the source.*

Tryckt av **DAUS Tryck & media, Bjästa** 2008.

Magnus Jesperson: *Ansvarig utgivare och huvudredaktör.*
Erik Johansson: *Redaktionssekreterare.*
Moritz Saarmann: *Annonsredaktör.*

Eteraktuellt bygger till stor del på bidrag från läsarna. Vi är tacksamma för alla former av bidrag - allt från tips till tipsspalter till underlag för hela artiklar.

Bidrag kan sändas antingen till huvudredaktionen (adress ovan) eller direkt till respektive spaltredaktör. För att kunna komma med i en viss utgåva måste bidrag vara framme senast vid stoppdatum (se ovan). För material som önskas i retur är det viktigt med fullständig uppgift om namn och adress.

Beträffande medlemskap, prenumeration och adressändring kontakta Sveriges DX-Förbund. Se även informationen längst ned på sidan 3.

Eteraktuellt
C/o Magnus Jesperson
Regementsgatan 22
723 45 VÄSTERÅS
E-post: eteraktuellt@sdxf.se
Telefon 021-18 05 05

Redaktionssekreterare
Erik Johansson
Stångholmsbacken 56, 1 tr
127 40 SKÄRHOLMEN
E-post: redaktion@sdxf.se
Telefon 08-68 00 149

Eteraktuellt, annons:	annons@sdxf.se
Eteraktuellt, adressändring:	eteraktuellt@sdxf.se
SDXF webbredaktör:	webred@sdxf.se

LEDAREN

LIte surt känns det allt i skrivande stund då en stor del av midsommarhelgen fått vikas åt sammanställningen av detta nummer. Men det är ju jag själv som gjort utgivningsplanen och därmed är skyldig till denna planeringstabbe. Dessutom måste det trots allt tillstås att man mår betydligt bättre dagen efter av EA-jobb än om man är ute på s.k. dåligheter...

En kommentar förtjänar att göras till artikeln om mediaspelare i förra numret. Utvecklingen går numera i rasande takt mot att skippa allt vad linjeingångar heter. Det som i objektbeskrivningen kallas röstinspelning är i själva verket en dimunitiv intern mikrofon. Jag var ute på Media Markt, som har flera hyllmeter med sådana här apparater, för att bekanta mig med dagens utbud. Enligt försäljaren där hade ingen linjeingång. Det kan i och för sig tänkas att han hade fel, för jag vet att det fortfarande finns modeller med denna för DX-aren nödvändiga egenskap kvar, och ytterligare någon kan kanske förses med dockningsstation som har en linjeingång. Men vart utvecklingen barkar hän är tämligen kristallklart, så den som funderar på en sådan här apparat apparat bör nog försöka omsätta teori i praktik snarast. Annars är närmaste alternativet att gå tillbaka till MD-spelaren - Sony framhärdar att sälja Hi MD-apparater. Men det känns inte särdeles attraktivt.

Innan vi stänger för sommaren vill styrelsen åter be läsekretsen att känna efter ytterligare en gång. Kanske ju du kan tänka dig att ställa upp som exv. LA-redaktörer, eller skriva artiklar om olika internationella radiostationer på så att säga frilansbasis. Alltså ungefär så som Ronny Forslund gör idag. Tidningens innehåll riskerar annars att bli tämligen enahanda....

Så ska också nämnas att det är Claës-W. Englund i Danderyd som är ägare till illustrationerna på omslaget.

Slutligen vill styrelsen och redaktionen önska just dig en riktig trevlig sommar och på återseende!

Magnus Jesperson

KALENDARIUM

juli		
1	BDI, RRW	Oavhängighetsdag
	CAN	Nationaldag
4	USA	Nationaldag
5	ALG, CPV, VEN	Oavhängighetsdag
6	MWI	Nationaldag
8	ARG	Oavhängighetsdag
	KRE	Kim Il Sungs dödsdag
10	BAH	Nationaldag
12	STP	Nationaldag
14	F, GDL, GUF, MRT, NCL, REU	Nationaldag
15	BRU	Nationaldag
20	CLM	Nationaldag
21	BEL	Nationell helgdag
23	LBY	Nationell helgdag
24	EQA, VEN	Simon Bolivars födelsedag
26	CUB	Nationaldag
	LBR, MLD	Oavhängighetsdag
27	BLR	Nationaldag
28	PRU	Nationaldag
augusti		
1	BEN, SUI	Nationaldag
3	NGR	Nationaldag
4	BFA	Nationaldag
6	BOL	Oavhängighetsdag
7	CTI	Nationaldag
9	SNG	Nationaldag
10	EQA	Nationaldag
11	TCD	Nationaldag
12	ZWE	Hjältarnas dag
13	CAF	Nationaldag
	THA	Konungens födelsedag
	TUN	Kvinnans dag
14	PAK	Oavhängighetsdag
15	COD, KOR, LIE, IND	Nationaldag
16-18	GAB	Oavhängighetsdag
17	INS	Oavhängighetsdag
20	HNG	Nationaldag
	MRC	Revolutionsdag
24	UKR	Nationaldag

Alla tidsuppgifter i Eteraktuellt anges i UTC.
Svensk tid = UTC + 1 timme.
Sommartid = UTC + 2 timmar.
All times in UTC

DX-köps hemsida
http://www.sdxf.se/dxkop/
E-post: dxkop@sdxf.se

SVERIGES DX-FÖRBUND

Sveriges DX-förbund
Box 1097
S-405 23 GÖTEBORG
info@sdxf.se
http://www.sdxf.se

Sveriges DX-förbund, förkortat **SDXF** är en opolitisk ideell organisation med syfte att främja, stimulera och sprida information om DX-ing och kortvågslyssning. SDXF ger ut tidningen Eteraktuellt som kommer ut med 10 utgåvor per år. SDXF är dessutom sammanhållande organisation för ett antal lokala DX-klubbar i Sverige. **Medlemsskap** i SDXF (helår, Sverige):300 kr inkl. Eteraktuellt, Familjemedlemskap inkl 1 EA 325 kr, utan Eteraktuellt 125 kr, betalas in på Plusgiro 3 26 26-4. För medlemmar utanför Sverige gäller andra avgifter som meddelas på begäran.
Menbership rates valid outside Sweden can be obtained on request.

Afrikahorisont
Björn Fransson
Lunds Västra 5
622 61 VISBY
0498 - 26 45 68
afrikahorisont@sdxf.se

Återkopplingar via e-mail

I EA nr 5 2008 blev det litet "snurr" med rubrikerna. Det som rubriceras **Sawtu Linjiila** handlade om en ny afrikansk sändning på språket Fulfulde. Det är roligt att konstatera att stationen nu svarat på diverse olika sätt. Jag fick ett mycket trevligt e-mail, som jag hoppas leder vidare till ett "riktigt" postalt QSL-brev eller –kort. Jag återger texten "in extenso":

From Sawtu Linjiila, Mbayanga Charles *(mbayanga-charles@yahoo.fr)*

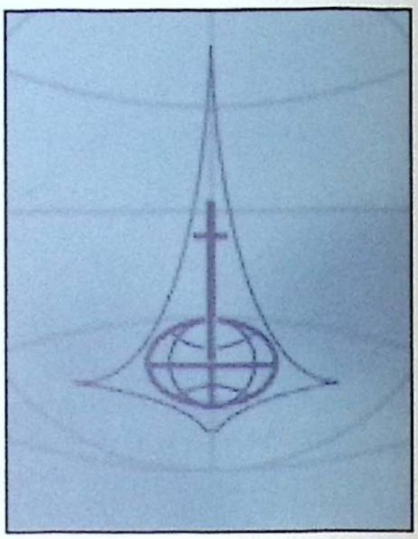
Hi sir, so happy to send you this short mail.
We have been too happy to read your report and in the same case, another gentleman did the same from Usa.
Our Director, Thomas Magadji is preparing a response for you. I guess it will be a long story, from Addis Abeba (from 1966-1976) to Monrovia(1977-1990) stopped by the war Elwa station destructed completely, then to Garoua(1985 - 1990 in SW until now on FM) Cameroon, Johannes-bourg (TWR) in South Africa (1994- 29th March 2008) and since 30th March on Media Broacast in Germany, where the signal is better. We are in religious programs, using fulani language to reach people from Mauritania to South of Sudan, where this language is understand and spoken.

I've been in Norway for two weeks, learning how to edit programs with computers from 05th to 20 May 2001.
I appreciate very much the style life of Nordic people.
Some time I'm having dreams to live there for that it is too hot here.

The whole staff greet you with your wife, your sons and grand-sons, we do not forget yours relatives.
We understand that it is better to reply to your report by letter than by mail, it is more "authentique".
With best regards to our friend of radio.
Charles Mbayanga
Senior Technician

PS M. Jukka Latva Hakuni is our technical consultant at Lutheran World federation in Geneva, he lives between his country Finland, Germany and sometime Swuitzerland. Your report had been appreciate by the staff of Media broadcast.

På HCDX läser jag vidare att man svarat direkt från huvudorganisationen, som är Lutheran World Federation. Där det Media Consultant Mr. Jukka Latva-Hakuni, som verifierat alla detaljer. Adressen är Lutheran World Federation, 150 Route de Ferney, CH-1211 Geneva 2, Switzerland. På kuvertet star det också: P.O. Box 2100, CH-1211 Geneva 2. Det går att nå v/s via: jukka.latva-hakuni@mission.fi

Mindre roligt innehåll...

...var förstås rubriken till artikeln om ***Voice of Africas*** sätt att besvara rapporter. Nu läste jag att en DX-are fått svar, efter att ha fyllt i och skickat in det gröna rapportformuläret till stationen. Svaret bestod av ett tjusigt kuvert, innehållande – ett nytt grönt formulär att fylla i! Ridå!

Av det ovanstående förstår ni att jag inte tycker att kuvertet från ***Radio St. Helena*** hade ett mindre roligt innehåll!

Trevliga mail från 1Africa / CVC International

I en artikel på annat ställe i dagens nummer av EA skriver jag om torftiga svar. Som tur är finns det undantag! Från den nya sändningen från CVC i Zambia, som jag skrev om i EA nr 5 2008, ***1Africa***, har det nu kommit två e-mailsvar, båda med ett innehåll, som jag vill låta EA-läsarna ta del av. Det första är från v/s: Brigitte, som var kvinnan bakom mikrofonen, när jag lyssnade på hennes program:

Reply from: Brigitte (Brigitte_5@forum.cvc.tv)
Hello Bjorn,
Thank you for your interesting email. I must apologise for taking so long to get around to replying to you.
Let me say that I have already received your letter and I have passed it onto our IT Manager (Chris) who will be writing to you separately from myself – he has much more technical knowledge than myself and can give you the frequency information etc. He was very interested in your letter and has taken it to show his IT team to encourage them.

I am Brigitte and I am the RDS co-ordinator for 1Africa. RDS stands for Response Development System and it is the programme that we use to reply to everyone who writes into the radio station. I am English but married to a South African and we moved to Cape Town (having lived in the UK) to establish the work of CVC for the whole of Africa. We have been living in Africa now for 5 years and it is a very lovely country despite all the bad reports. We also have three children but ours are all girls 29, 26 and 24. We have one beautiful grand daughter – so far.

You will be pleased and probably surprised to hear that Andrew Flynn still works for CVC and is based in the UK. I will certainly pass your email to him and hopefully he will contact you himself.

Let me congratulate you on your English. As an English person myself I must say that the British are very lazy when it comes to speaking other languages. Having lived in Africa now I see it even more. Many of the people we work alongside speak three or four languages and it has made me realise how happy it makes them when I try to speak in their language. Everyone helps me but I occasionally get some very strange looks when I get it wrong.

Once again, thank you for your email.
May God bless you and your family, Brigitte

Reply from Andrew Flynn (andrewflynn@christianvision.com)

Dear Mr Fransson
My colleages in South Africa forwarded your reception report and comments to me as requested, so I thought I'd send you a brief update myself since you were so kind in your remarks. I'm glad you are still able to listen to our stations.

Well, yes, CVC has grown considerably since we put that first transmitter on air in December 1994. It still runs "Radio Christian Voice" in Lusaka and is imminently introducing local Zambian languages in preference to English which will concentrate on the FM network we have there.

CVC Africa and 1 Africa are new services from our brand new Cape Town studio, with 1 Africa aired on SW to Nigeria from Zambia (where in past year we have installed two new 100kW transmitters, and a high gain LPA (TCI-527) aimed at 315 degrees. That's what you have heard in your report.

These days I am based in UK, where I direct the transmission and distribution strategy of CVC. My imperative is to 'make sure our listeners can hear us' – and of course these days that means increasing access on non-shortwave platforms, although shortwave is still very important to us!

With kind regards

Andrew Flynn, Director of International Broadcasting, Christian Vision, e-mail andrewflynn@christianvision.com

website: http://www.christianvision.com

QSL-et ovan har Ingmar Larsson, ILS, bidragit med!

Om inte om ...

"Om inte om hade varit" börjar ett ordspråk... Om inte om hade varit, så hade Myanmar (ex Burma) nåtts av signalerna från ***World Christian Broadcastings*** nya sändaranläggning på **Madagaskar**, skriver man på sin hemsida www.wcbroadcasting.org . "Om"-et står för att de tre nya 100 kW-sändarna fortfarande inte är igång. Först under våren 2009 räknar man med sändningsstart, men det är väl inte otroligt att testsändningar kommer att höras redan under hösten.

Sedan kan man alltid fundera över till vilken hjälp det religiösa budskapet hade varit i den mycket svåra situationen för burmeserna. Några tröstande ord i bedrövelser är väl aldrig fel, men kanske är det praktisk hjälp med mat, bostäder, medicin och läkare som borde ha prioriterats.

Från Anchor Point till Madagascar

WCBC har länge satsat på en utbyggnad av Alaskas stora kortvågsstation i Anchor Point, KNLS, men efter att ha fördubblat kapaciteten i denna del av världen, satsar man nu stort för att höras i den arabisktalande delen av världen. Det planeras även för program på mandarin-kinesiska och ryska och man hoppas kunna höras, förutom i hela Ostasien, även i Afrika och Europa. Som en slags måttstock har man ***Radio Nederlands*** anläggning i Talata, som har en väldigt bra utbredning, och vi kan väl anta att Madagaskar ligger rätt bra till för sändningar på kortvåg. Centrum för WCBC ligger i Franklin, Tennessee och där görs även de flesta programmen.

Under årens lopp har det väl inte varit så särskilt svårt att få in landet **MALAGASY REPUBLIC** i QSL-pärmen. Radio Nederland har ju alltid varit DX-vänliga och svarat snällt och en gång i tiden var faktiskt även ***Radio Madagascar*** goda QSL-are. Det är svårare idag, trots att man även på denna väldiga ö-republik har tillgång till Internet.
Kika in på http://takelaka.dts.mg/radmad så får ni ett antal e-mailadresser att försöka på, varav rnminfo@dts.mg och rnmprog@dts.mg är extra intressanta. Brev kan skickas till: ORTM, Direction de la Radio Nationale Anosy, Antananarivo, Madagascar 00101. Teknisk chef är Chef de Service Technique, Dieudonne.

Madagascar har 253 radiostationer

Radiolyssning är det underhållningsmedium som anges som förstaval, när befolkningen på Madagaskar söker information. I mer än 75 % av de malagasiska hemmen finns det radio och särskilt under cyklonsäsongen är man angelägna om att de är påslagna. Förutom i hushållen är radioapparaterna igång i privatbilar, taxibilar och andra transportörer av människor ut i djungelområdena, för att inte tala om alla restauranger, kontor och andra platser.

Madagaskar leder ligan över antal stationer per capita, både i Indiska Oceanen och på hela den afrikanska kontinenten. De flesta stationerna ligger i huvudstaden. Det finns ungefär 70 radiostationer enbart i Tana, som Antananarivo kallas, sedan kommer Tulear med 47, Diego och Fianarantsoa med 40 respektive 38 och slutligen Tamative 34 och Majunga 24. På programtablåerna står olika serier (såpoperor), hälsningar (dedikationer), diskussioner och annan underhållning som nyheter och kommentarer.

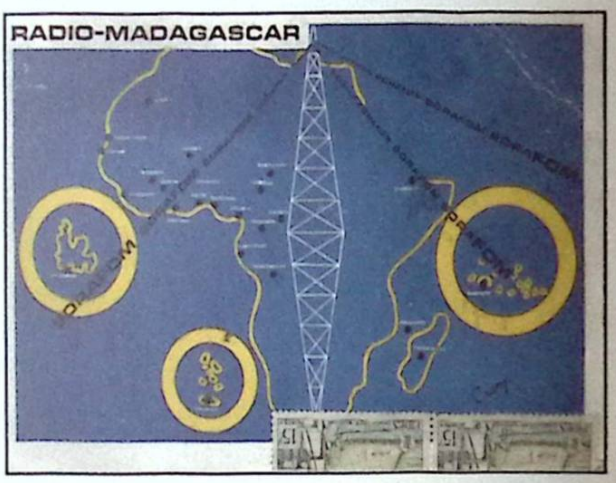
I en undersökning, som gjordes i juli förra året, kom man fram till Radio National Malagasy (RNM) var den station som det lyssnades mest på, vad gäller nyheter och information, medan övriga stationer föredras när man vill ha underhållning. I undersökningen hittade man också 11 illegala radiostationer, pirater.

Rykten om förestående kuppförsök

Idag får jag via DXLD veta att säkerheten kring de statliga TV- och radiokontoren har höjts på grund av rykten om ett kommande kuppförsök.

Det självständiga nyhetsorganet "Les Nouvelles" rapporterar på sin hemsida den 27 maj att det går rykten om att några militära officerare planerar en statskupp. Omkring 8 beväpnade soldater uppges ha stationerats på området, där ***Television Malagasy (TVM)*** och ***Radio Nationale Malagasy (RNM)*** har sina byggnader. Andra källor uppger att ryktena inte har någon grund, utan att soldaterna kommenderats dit enbart som en säkerhetsåtgärd. Ingenting har sagts i de båda bolagens sändningar om att någonting "kuppaktigt" är på gång i landet.

Tidigare har det rapporterats om att den presbyterianske presidenten i Madagaskar har varit över i Nashville, USA för att träffa sina kompisar i ***World Christian Broadcasting***. Rykten om en förestående statskupp gynnar inte precis WCB:s egna planer på religiösa radiosändningar från den stora ön.

Madagascar i QSL-pärmen

Vill ni få landet **MADAGASCAR** (ja, det heter fortfarande så i WRTH!) i QSL-pärmen på andra sätt än via de stora organisationer som använder sig av ***Radio Nederlands*** reläsändare, får ni försöka lyssna på RNM:s program på kortvåg från sändarorten Ambohidrano. Starkast och oftast hörd är 5010 kHz med sina 100 kW. I WRTH uppges även frekvenserna 3288, 6135, 7105 och 9690 kHz vara igång.

De tre senare är lågeffektade och sänder bara 05.00-15.00, så ska du höra dem bör du testa tidigt på morgonen. Även 5010 och 3288 kHz stänger ganska tidigt på vardagskvällar, om de över huvud taget är igång. JOB hörde dem så sent som den 3 maj på 5010 kHz, enligt tips i senaste EA! Härlig musik utlovas, men med QSL-en är det vanligtvis tunnsått. Annat var det förr – se kortet här ovan!

Glad sommar önskar BEFF

Tennesse Waltz, del 6
"On Broadway"

Vi fortsätter längs väg 24 från Manchester och ett kort stopp görs i Rutherford County i staden Murfreesboro som är den sista någorlunda stora staden före Nashville (c:a 92 000 inv.). Staden brukar faktiskt räknas som en förstad till Nashville men p g a avståndet mellan städerna och folkmängden så är det nog försvarbart att anse Murfreesboro som en helt egen stad. Dessutom var detta Tennesse's huvudstad i åtta år fram till 1826 när rollen övertogs av Nashville. I staden finns fem radiostationer, varav två på AM: WMGC 810 kHz med 5 kW/6 W natteffekt (spanska program) och WGNS 1450 kHz med 1 kW 24 h (talk). Båda verkar dock ha söndagsstängt så efter en kort paus rullar vi vidare mot Nashville.

När man närmar sig Nashville så är bland det första man lägger märke till en speciell skyskrapa, *The Bellsouth Building*, även kallad *The Batman Building*, med speciella spiror ovanpå som ger associationer till en medeltida riddarborg eller kanske Läderlappens huva? Huset byggdes under åren 1991-94 och fanns alltså inte 1969 när Bob Dylan var i Nashville och spelade in ett av sina mest säljande album genom tiderna, *Nashville Skyline*, som markerar en övergång från hans tidigare typiska folkrockstil till en mera countryinfluerad repertoar. Hans röst hade också mjuknat avsevärt och Dylan hävdade att det berodde på att han slutat röka. Andra menar att det var avvänjningen från tyngre substanser som börjat ge resultat... En av hans nära vänner var Johnny Cash som han hade träffat på Newport-festivalen 1964. Tillsammans spelade de in en hel LP med duetter men endast *Girl from the North Country* kom med på *Nashville Skyline* och det är f ö öppningsspåret. Mest kända spår från skivan är väl annars den tidlösa *Lay Lady Lay*. En festlig detalj från duetten med Johnny Cash är att en av sångarna i början av låten kan höras svälja en klunk vatten eller annan vätska.

Broadway kan sägas vara Nashvilles svar på Beale Street i Memphis. Det är här vi hittar alla salooner och musikklubbar som ligger mycket tätt. I motsats till Beale så är denna gata ej avstängd utan fullt trafikerad. Men många artister och band uppträder även här under bar himmel. En underlig byggnad längs gatan ser ut som en förvuxen lappkåta gjord av metall och glas. På taket finns en konstruktion som påminner om ett mellanvågstorn från anno dazumal. Men det är ingen radiostation utan *Nashville Visitors Center*. Vi fick här många fina tips både vad gäller sevärdheter, musik och övernattning och bestämde oss för Ramada Inn i utkanten av Nashville.

WGNS modesta stationsbyggnad i Murfreesboro och i förgrunden vår trogna Cheva.

Måndagen skulle ägnas åt bland annat besök på Country Music Hall Of Fame. Vi laddade upp med en lätt lunch på *Legends Corner* och redan på förmiddagen var det full fart på musikunderhållningen. Det är dock främst på kvällarna som Broadway lever upp och den som är intresserad av country får här sitt lystmäte. Själv tycker jag kanske att Nashville-countryn med åren blivit alltför utslätad och överproducerad men på de olika klubbarna – och inte minst ute på gatan – kan man få höra alla varianter: bluegrass, traditionell country, fiddlers - ja, allt från country till western!

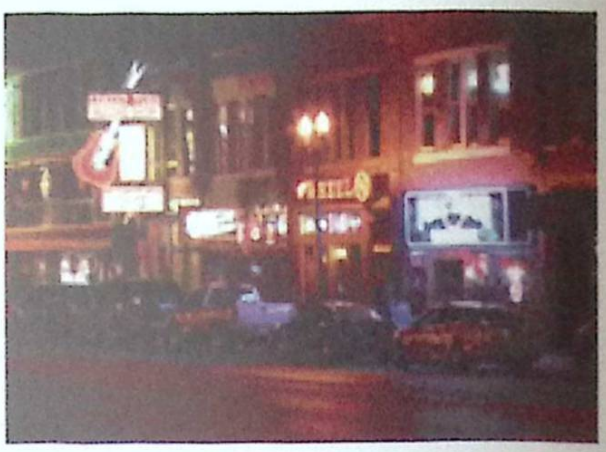
WKDF 103 och den okända AM-stationen

Jag befarar att vi nu är inne på ett tvivelaktigt område med tanke på att intresset bland läsarna är fokuserat på AM-stationer. Till WKDF's försvar må anföras att de har riktigt trevliga program. Vi såg ett antenntorn sticka upp inte långt från Broadway och naturligtvis så måste vi ju undersöka saken. En trevlig receptionist tog emot oss och efter en stund bjöds vi på en rundtur av tjänstgörande tekniker i lokalerna.

WKDA startade 1960 som FM-kanal för rockstationen WKDA 900. Stationen tillhör Citadel Broadcasting Company som har stationer över hela USA och formatet är country. På den plats där stationen nu ligger, Rutledge Hill, huserade en gång en viss kapten Thomas G. Ryman – en gammal flodbåtsskeppare som byggde vad som skulle bli Ryman Auditorium där radioshowen *The Grand Old Opry* kom att starta. Trots sin bakgrund som rockstation så kom WKDF att 1999 övergå till country, detta främst på grund av hård konkurrens från andra rockstationer. Man är också huvudstation i *Tennessee Titans'* radionätverk.

Detta om WKDF. Men AM-anknytningen då? Jo, det visade sig att tornet utanför studiobyggnaden faktiskt hyrdes ut till en lokal AM-station. Men det var bara det att ingen av den närvarande personalen visste vilken! Så i likhet med den övergivna stationen i Jasper måste vi här lämna en gåta obesvarad. Men stationen kan avlyssnas via webbsajten http://www.103wkdf.com/ om man bara blir medlem i *Right Now Radio* vilket är kostnadsfritt.

Text: Ronny Forslund
Bild: Peter Stillberg

Broadway by night. Till vänster ser vi gamle countrylegenden Ernest Tubb's skivaffär.

Vi blev väl mottagna på WKDF. Men ingen visste något om AM-stationen.

Semestertipset
Bo Samuelsson
Lispundgatan 13
587 39 LINKÖPING
013 - 15 48 01
kassor@sdxf.se

Kanonerna i Djuramossa

När tyskarna ockuperade Danmark 9 april 1940 kändes plötsligt hotet av en invasion över Öresund akut. I stor hast byggdes ett antal fasta och rörliga kustartilleribatterier upp längs Skånes kuster. På bara 47 dagar!!! gjöts värn och installerades fyra tunga Boforskanoner vid Djuramossa nära Viken strax norr om Helsingborg. Lyckligtvis behövde de aldrig användas för sitt syfte. De moderniserades hela tiden och var i drift ända fram till 1990. Alla kanoner utom en skrotades då och värnen gjöts igen.

Kanonerna stod turligt nog redan färdiga på en beställning från Polen, leveransen stoppades dock när tyskarna gick in där och svenska krigsmakten tog över. Pjäserna hade kalibern 15,2 cm och räckvidden var hela 24 km, dvs de kunde inte bara bekämpa sjömål i sundet utan de kunde skjuta långt in i Danmark. De stod väl skyddade i betongvärn och den gemensamma ledningscentralen var också väl skyddad under jord. Eldledningen byggde på optiska mätstationer spridda utefter kusten och bestyckade med modern inmätningsutrustning.

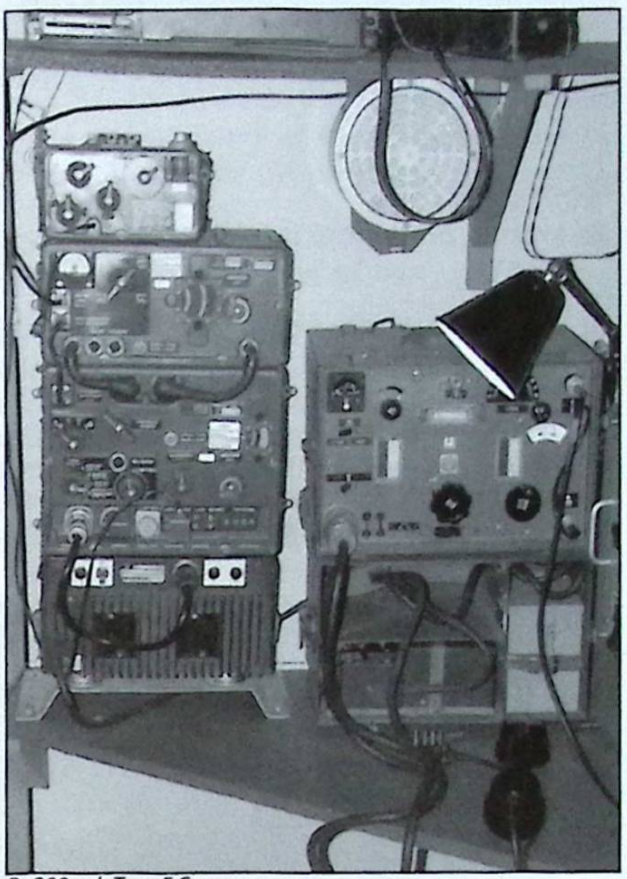
Kanonerna döptes till Sonja, Brita, Asta och Maja efter flickor från trakten! Batteri Helsingborg som anläggningen kallades hade också ett antal luftvärnspjäser och kulsprutevärn till sitt försvar. Ca 300 man var förlagda hit under beredskapen. Tyskarna lär ha haft en hälsosam respekt för det här batteriet som lätt kunde sänka även stora fartyg i sundet eller i danska hamnar!

Här skymtar Majas kraftiga eldrör genom den glasade skyddsbyggnaden

Beredskapsmuseet

För tio år sedan öppnades värnet runt den enda återstående kanonen Maja och en renovering påbörjades. Genom entusiasmen hos Johan och Marie Andrée kunde ett museum med tema andra världskrigets beredskapsår byggas upp med Maja som huvudattraktion. Förutom den underjordiska bunkern under kanonen har också ledningscentralen öppnats och restaurerats. Kanonen Maja har nu också byggts in i en glasad byggnad för att bättre stå emot väder och vind.

Ra200 och Torn E C

En mycket fin och varierande utställning har skapats med t ex luftvärnskanoner, kulsprutor och andra vapen, ammunition, ledningsutrustning, fordon, svenska och tyska uniformer från krigsåren, säng- och kokutrustning, fotografier, affischer, tidningsklipp och liknande. Många av oss äldre har nog hört våra fäder berätta om hur de låg på vakt vid landets gränser under kriget, den tiden blir mycket levande när man går runt i museet.

Radiosamling

En mycket trevlig radiosamling finns också i huvudbyggnaden. Där finns historiska sändare och mottagare från krigsåren och några år framåt. Några exempel: Mottagare m/42C (Torn E.C. Empfänger variant C), Ra 110, Ra 200, Ra 400, Standard Radio sändare plus två mottagare i en tidstypisk stationsuppställning och den verkliga pärlan, en fin 30W Kr m/29 kortvågsradio, en portabel sk kärr-radio, använd för artilleriets eldledning. En National HRO60 ur en leverans av 22 st till Televerket 1959 är ju en härlig DX-klassiker att återse!

När man väl upplevt stämningen i de underjordiska

Fortsättning på s. 48

Teknik

Erik Johansson
Stångholmsbacken 56, 1 tr
127 40 SKÄRHOLMEN
08 - 68 00 149
redaktion@sdxf.se

Icom IC-R1500

En skannermottagare med kortvågsradio

Av Harald Kuhl i Radio Kurier - Weltweit hören 8 2006.
Översatt av Erik Johansson

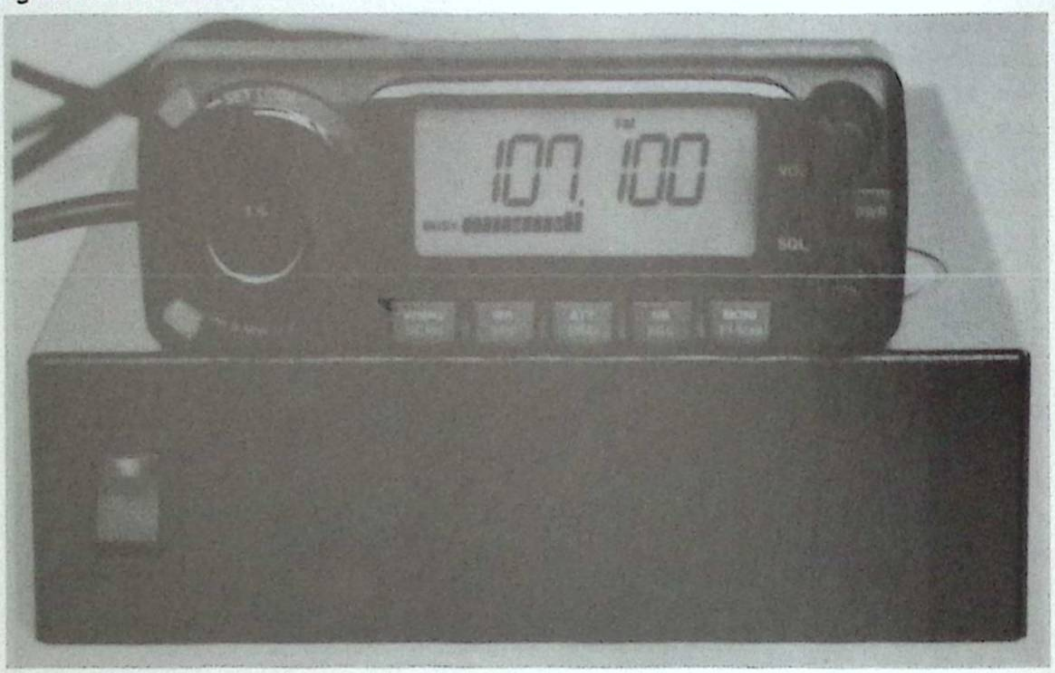
Med IC-PCR1500 har Icom skaffat en efterföljare till den välkända bredbandsmottagaren IC-PCR1000 i sitt apparatutbud. Varianten IC-R1500 kan styras inte enbart via en PC utan även med en separat frontpanel. Därmed kan den nya radioapparaten användas även i bilen och det fruktlösa sökandet efter en bilradio med heltäckande kortvågsmottaganing har nått sitt slut.

Bandbredd	2.8	6	15	50	230
SSB/CW	X	X			
AM	X	X	X	X	
FM bred				X	X
FM smal		X	X	X	

Filterbandbredder i IC-R1500

snabb tillhör basutrustningen. Den välbekanta DSP-enheten UT-106 med automatiskt notch- och brusfilter kan sättas in som efterutrustning. Mottagaren har minst två bandbredder för varje modulationssätt (se tabell). De som är intresserade av morsetelegrafi måste åtminstone använda SSB-filter på 2.5 kHz och i nödfall selektera med ett externt AF-filter.

På mottagarens framsida finns en av/på-strömbrytare som visar att mottagaren är klar att ta emot med en grön lysdiod. Den på mottagarlådans översida monterade monitorhögtalaren räcker för ett första försök att höra något. Bättre ljud får man med hörlurar eller med en extern högtalare, som ansluts via en 3,5 mm mono-anslutning på mottagarens baksida. Där finns även fler

ICOM:s nya IC-R1500 kan styras både från den separata frontpanelen och från en dator.

Frånsett den separata frontpanelen hos IC-R1500 är tekniska data identiska med IC-PCR1500: Trippelsuper (1:a MF 266,7 MHz, 2:a MF 10,7 MHz 3:e MF 450 kHz) instoppad i en svart metallåda (Storlek: 145 x 40 x 205 mm Bredd x Höjd x Djup; Vikt: ca 1200 g) och mottagning fån 10 kHz till 3,3 GHz på modulationssätten AM, FM-smal och FM-bred (Dubbelsuper) samt upp till 1300 MHz även SSB (USB/LSB) och CW. Passbandtuning (PBT), 20 dB dämpning, störsläckare (noise blanker) och AGC-tidskonstant omställbar mellan långsam och anslutningar såsom en BNC-kontakt för antennanslutning, en skruvanslutning för jordledning och en hålstiftskontakt för extern 12 V strömförsörjning. Via ytterligare en 3,5 mm ljudanslutning kan dataradiotjänster med hög överföringshastighet, till exempel Packetradio 9,6 k eller datatelegram, tas ut och avkodas i en extern dekoder. Kommunikationen med en ansluten PC sker inte vis RS-232 som hos IC-PCR1000 utan via en USB-anslutning (USB 1.1 eller 2.0). Detta underlättar inte enbart kommunikationen med moderna notebookdatorer, som normalt saknar serieport, utan ger även via

den högra datahastigheten nya användningsområden. Icom utnyttjar detta till att skicka den digitaliserade ljudsignalen via USB-kabeln till PC:n för visualisering, mer om detta senare.

Via en RJ45-kontakt som kallas "Controller" ansluter man den externa frontpanelen till IC-R1500. Med sitt format på ca 110 x 40 mm (bredd x höjd; djup utan knappar 25 mm) är den mycket kompakt och monteras med hjälp av ett par självhäftande remsor lätt på till exempel instrumentbrädan i en bil. På den lilla panel finns endast åtta tangenter och tre vred runt en konstraktrik och tack vare stora siffror lättavläst display (storlek 50 x 22 mm bredd x höjd). Sällan använda inställningar finns tillgängliga via menyer. I leveransen av IC-R1500 ingår den separata frontpanelen med datakabel (längd: 334 cm), ett 230 V nätaggregat av typ AD-113E (1500 mA), en teleskopantenn (längd: 66 cm) med fast monteras BNC-antennkabel (längd 278 cm), en USB anslutningskabel (längd: 100 cm), en CD-ROM med drivrutiner och program för PC-styrning samt en tryckt bruksanvisning på tyska. Leveransen av IC-PCR1500 harr samma innehåll bortsett från den separata frontpanelen.

Frontpanelsanvändning

I det engelskspråkiga databaldet kallas Icom IC-R1500 för mobil bredbandsmottagare. Alltså är styrningen av primära funktioner via frontpanelen designad att använda ett fåtal tangenter och omställningar. I högra kanten av frontpanelen finns av/på-knappen och två greppvänliga rattar för ljudstyrka och brusspärr. Den stora ratten till vänster om displayen fungerar som VFO-ratt i VFO-mod och tillåter manuell vridning över skalan med det valda kanalrastret. Ett kort tryck på ratten leder till menyn för inställning av avstämningssteget, vilket kan väljas med 24 optioner från 1 Hz till 1000 MHz täckande alla i praktiken använd kanalraster. Ett längre tryck på ratten aktiverar menyn för modulationssätt med valen LSB, USB, CW, AM, WFM och FM. En synkron AM-detektor saknas i den nya ICOM-mottagaren.

För större frekvenshopp är det stora mottagningsområdet uppdelat i tolv mottagningsband vilka man hoppar mellan med VFO ratten efter ett tryck på tangenten V/MHz. Två tryck på tangenten ger frekvenstavstämningsmöjlighet i 10 MHz steg medan man efter en tredje tryckning vrider sig fram till önskad frekvens i 1 MHz steg. På detta sätt kommer man relativt snabbt till önskad mottagningsfrekvens trots avsaknaden av en knappsats för direkt frekvensinmatning. Den som använder VFO-ratten på IC-R1500 på normalt sätt för stationssökning måste vänja sig vid det vid varje frekvensbyte hörbara klicket.

Inbyggd frekvensdatabank

IC-R1500 har 1000 minnesplatser fördelade på 21 minnesgrupper (bankar). Varje minnesbank har plats för maximalt 100 frekvenser. 1000 minnesplatser är mycket

IC-R1500 är lätt att styra även i dåligt upplysta miljöer tack vare den upplysta frontpanelen

men mångsidigt intresserade radiolyssnare uppskattar rikligt med minnesplatser. Detta gäller desto mer vid mobila tillämpningar där man inte ständigt kan söka i frekvenshandboken.

På varje minnesplats lagras inte bara frekvens och modulationssätt som kanaldetaljer, utan även bland annat det duplex-avstånd som använd vid amatörradiomottagning ovanför kortvågsbandet och den kodfrekvens som används för ton-squelch. Dessutom kan varje minnesplats ges ett sex tecken långt namn som visas i stället för frekvensen i displayen och används på ungefär samma sätt. Tillsammans med de 1000 minnespositionernas fördelning på 21 minnesbanker gör detta att man även när alla minnesplatser används inte förlorar överblicken över vilken frekvens som hör till vilken radiostation eller radiotjänst.

För att lagra den i VFO-läge inställda frekvensen inklusive modulationssätt startas programmeringsläget med den till vänster under VFO-knappen belägna S.MW/MW tangenten. Nu blinkar lagringssymbolen M(Memory) i displayen och intill den det aktuellt valda minnesplatsnumret. Är minnesplatsen upptagen visar displayen dess innehåll. Med hjälp av VFO-ratten kan man nu välja önskad minnesposition. Ett långt tryck på tangenten S.MW/;W sparar frekvensen och återgår till VFO-mode.

För att förse minnesposition med en etikett trycker man två gånger på VFO-ratten i minneslagringsläge och kan därefter ställa in önskade bokstäver och siffror. Även här avslutas lagringen med ett långt tryck på S.MW/MW. I inställningsmenyn (tangenten Set/Lock) kan man välja om den lagrade etiketten ska visas i stället för frekvensen i displayen. Visas etiketten hämtas frekvensen med ett tryck på tangenten Moni, åt motsatta hållet fungerar det inte.

Tangenten MR (Memory Read) startar minnesmoden där VFO-ratten växlar mellan de upptagna minnespositionerna och hämtar innehållet för varje växling. Detta är framför allt en bekväm lösning för mobila tillämpningar. För att flytta sig från en minneskanal till närliggande frekvenser måste den först kopieras till VFO med ett långt tryck på S.MW/MW. Även på detta sätt kan man kompensera av avsaknad av knappsats för frekvensinmatning: Lagrar man mittfrekvensen i minneskanal hamnar man snabbt i det önskade rundradiobandet.

Frekvenssökning med systemet

Till standardutrustningen hos IC-R1500 hör för en radioscanner typiska skanningsmöjligheterna som framförallt är intressanta för mottagning av frekvenser ovanför kortvågsbandet. Vid minnesskanning skannar mottagaren kanalerna i en eller flera minnesbankar. Individuell minneskanal kan uteslutas ur skanningen. Tips: Växlingen mellan de olika modulationssätten minskar hastigheten hos minnesskanningen. Därför bör alla frekvenser i en minnesbank vara sparade med samma modulationssätt.

För frekvensskanning kan 50 sökband programmeras med undre och övre gränsfrekvens. Sökraster övertar kontrollen av Icom-mottagaren från VFO-läge. Startfrekvens och kanalraster kan kombineras fritt, dessutom kan frekvenser med oönskade utsändningar uteslutas ("maskas") från frekvensskanningen.

Om minnes- eller frekvensskanningen hittar en aktiv frekvens stannar mottagaren där så länge som sändningen pågår och fortsätter enbart efter det att brusspärren stängts. Dessutom kan en startfördröjning på 2 sekunder programmeras för att pauser i talade utsändingar inte ska starta skanningen i förtid. Alternativt fortsätter skanningen även vid pågående sändning efter valbart fem, tio eller 15 sekunder oberoende av brusspärren.

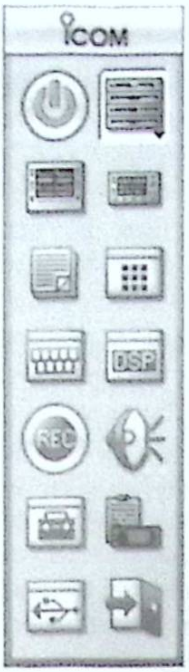
Man kan ställa in IC-R1500 att testa så kallade prioritetskanaler i minnet var femte sekund medan man tar emot en annan frekvens i VFO-mod. En tonsökning analyserar CTCS- och DCS-koder och öppnar brusspärren endast när den sökta tonföljden tas emot. Denna funktion kan även vändas: Då tar IC-R1500 emot alla sändningar förutom de med den valda tonföljden.

Datorstyrning

Den av Icom tillverkade medföljande styrmjukvaran är varken en avbildning eller enbart en ersättare för den manuella styrningen av IC-R1500 utan en lösning med utökade valmöjligheter. Detta gäller även för IC-PCR1500. Programmet kan köras på datorer med operativsystemet Windows från version 98SE. De minimala systemkraven på PC:n är USB-1.1 gränssnitt, CD-ROM -läsare, Pentium-III-processor med 450 GHz *(sic!)* klockfrekvens, 128 MByte RAM-minne och 50 Mbyte ledigt på hårddisken. Vid regelbunden användning av inspelningsfunktionen bör det finnas mer ledigt utrymme på hårddisken då en minuts inspelning även vid låga datahastigheter tar upp cirka 1 MByte utrymme.

Installationen av drivrutiner och mjukvara följer det normala mönstret och förlöpte vid testen på en 400-Euro-PC med operativsystemet Windows-XP problemfritt. Det kända Windows-drivrutinsfelmeddelandet under installationen ignorerades rutinmässigt. Styrmjukvaran låter användaren välja mellan engelska och japanska som menyspråk. Även utan engelskakunskaper klarar man sig då displayen orienterar sig mot mottagare med konvention frontpanelhantering.

Med grundinställningar är PC-styrmjukvaran lik den

Detta verktygsfält är startpunkten för styrningen av IC-PCR1500 och IC-R1500 från en PC, både om man ska öppna inställningsgränssnittet eller starta den digital inspelaren manuellt.

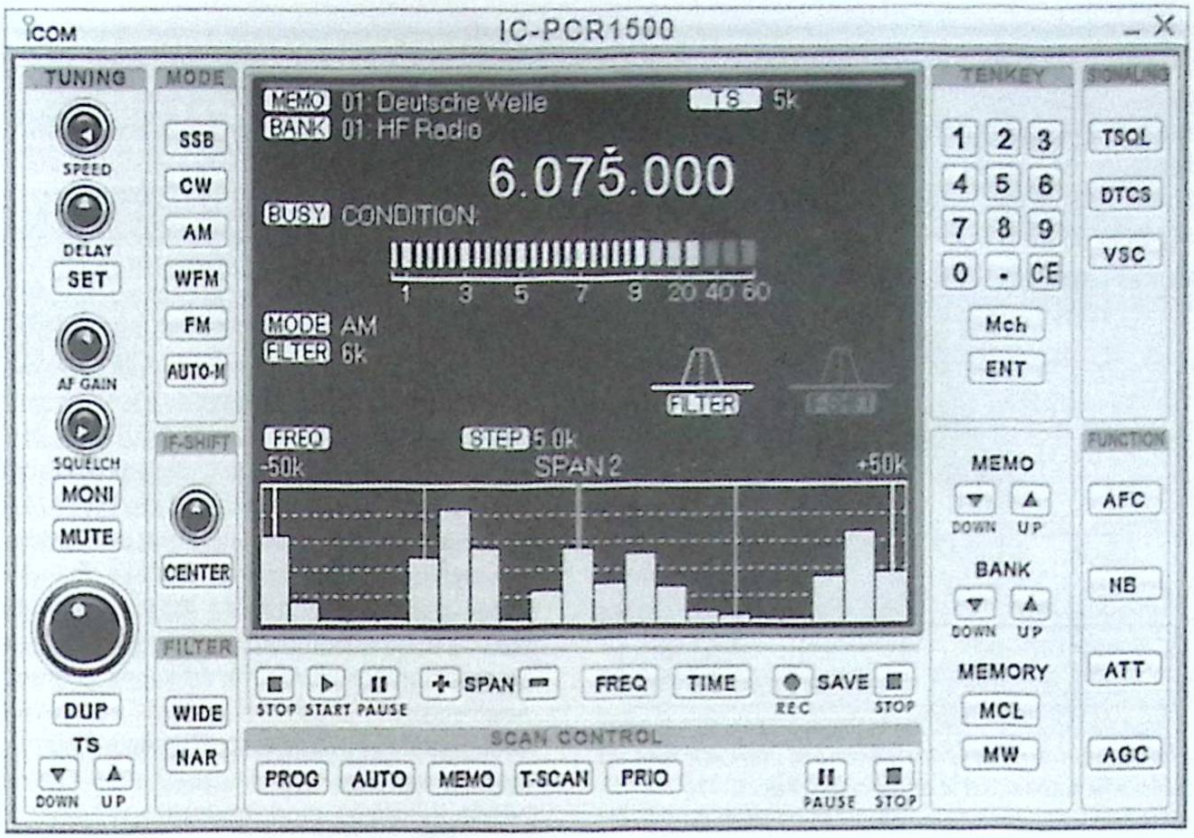
lösning som är bekant sedan IC-PCR1000. Startpunkten är ett smalt verktygsfält med knappar som via musklickningar visar önskade val på bildskärmen. Till dessa val hör tre handhavandepaneler som skiljer sig mycket i både utseende och komplexitet: den moderna kommunikationsmottagaren, den på väsentligheter koncentrerade skannern och det modulära mottagnings- och analyssystemet. Med mus och tangentbord styr man bekvämt alla mottagarfunktioner och musens rulllhjul har ersatt VFO-ratten.

Ytterligare möjligheter

Datorstyrning av IC-R1500 erbjuder fler möjligheter än styrning via den separata frontpanelen. Nu kan man mata in mottagningsfrekvensen i ett virtuellt sifferfält direkt mata in mottagningsfrekvensen via PC:ns tangentbord eller med musklick och modulationssättet kan ändras utan undermenyer. Som komplement till tidigare bestämda avstämningsteg kan man ange ett godtyckligt frekvensraster.

Minnet för frekvensplatser utökas till 2600 minnesplatser, uppdelade i 26 minnesbanker med vardera 100 minnesplatser. Kompletta minnesdata kan exporteras och importeras som CSV-datafiler, vilket innebär att antalet minnespositioner "virtuellt sett" är obegränsat. Varje minnesfält i filen innehåller förutom- frekvens och mottagningsdata även data om minnesposition och minnessbank samt ytterligare noteringar såsom sändningstider. Framställning och underhåll av frekvensminneslitor är betydligt enklare via bildskärmen ån med frontpanelen till IC-R1500.

Styrmjukvaran utökar de erbjudna sökfunktionerna med en lagringsautomatik som lagrar de aktiva frekvenser man hittar under frekvenssökning i en minnesbank för senare utvärdering. På detta sätt kan även ett givet frekvensavsnitt med ett fåtal aktiva frekvenser genomsökas och man kan senare undersöka funna frekvenser. Detta är nyttigt speciellt i glest belagda frekvensområden ovanför kortvågen. Dessutom utö-

Vid PC-styrning kan man välja mellan tre frontpanelsutseenden. Denna ger direkt åtkomst till alla viktiga funktioner i mottagarem. I området under frekvensvisningen finns spektrumvisningen

kar PC-styrningen valmöjligheterna i hur sökningen uppför sig vid ett stopp: Fördröjningen från stängd brusspärr till fortsatt sökning är nu programmerbar mellan en och två sekunder. Längen på sökpausen och hastigheten på sökning kan ställas in steglöst via virtuella reglage. Som tilläggsval kan sökningen stoppas på en frekvens även efter det att breusspärren har stängt. Intervallet med vilket ICOM-mottagaren växlar till en prioritetsknala kan via mjukvaran ställas in mellan två och 60 sekunder.

Som ytterligare en nyheter övervakar en kanalmonitor signalstyrkan på upp till 25 frekvenser och visar upp resultatet som ett stapeldiagram i ett separat område på datorns bildskärm. På detta sätt kan till exempel radiofyrar eller frekvenser för UKV-rundradiostationer övervakas och förbättrade utbredningsförhållanden upptäckas.

Bandanalys

Framställning och analys av frekvensbeläggningen hör till de intressantaste funktionerna i den datorstödda mottagarstyrningen. På frekvensband med låg aktivitet kan man på detta sätt hitta radiokanal runt omkring den aktuella mottagarfrekvensen. Och på ett upptaget rundradioband på mellan eller kortvåg såväl som på UKV visar frekvensspektrat snabbt kanaler med lågt mottagningsbrus där jakten på DX-signaler lönar sig. ICOM-mjukvaran visar de funna signalerna som deras relativa fältstyrka i ett stapeldiagram. Bredden på frekvensframställning kan väljas, i flera steg, mellan +/- 25 Khz och +/- 5 kHz runt mittfrekvensen. Klickar man med musen på en av signal-staplarna växlar mottagaren till den valda frekvensen. Som ett alternativ till bandbeläggning visar grafiken den relativa fältstyrkan över tiden hos den aktuella mottagningsfrekvensen.

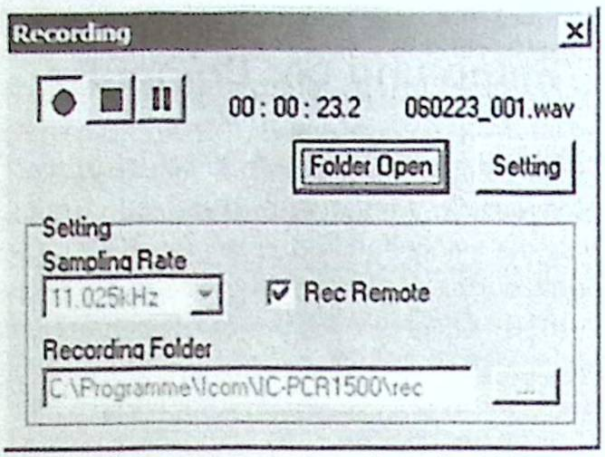
Under testen tystnade IC-R1500/IC-PCR1500 som förväntat under spektrumanalysen då den saknar en sekundärmottagare. Valde man dock inte för brett frekvensområde och inte för smalt frekvensraster under AM eller FM mottagning hördes audiosignalen på mittfrekvensen utan avbrott under spektrumanalysens framställning. Uppenbarligen blev dataöverförings-hastigheten via USB-gränssnittet mellan mottagaren och PC:n vid en sådan konfiguration tillräckligt hög för att tillåta båda funktionerna samtidigt. Detta ersätter dock inte fördelarna med en självständig sekundärmottagare.

Inbyggd inspelning

Förutom till styrningen utnyttjar ICOM USB-gränssnittet för att överföra de i mottagaren digitaliserade audiosignalerna till datorn. Därmed försvinner den hittills nödvändiga ljudkabeln mellan mottagarens ljudutgång och linjeingången på datorns ljudkort för att spara ljudsignalen på hårddisken, behandla den med ljud DSP program eller skicka den vidare till ett avkodningsprogram för radiovädertjänster.

Den inbyggda ljudinspelaren sparar de mottagna signalen till en VAW-fil på hårddisken med ett musklick, varvid ljudfilens datahastighet kan väljas (44,1/22,05/11,025 kHz). Som filnamn använder programmet aktuellt da-

tum och ett löpnummer och som uppspelare används till exempel den i Windows inbyggda mediaspelaren. Dessutom kan inspelningen styras automatiskt: Så snart som brusspärren öppnas startar den digitala inspelningen och lagrar trafiken på till exempel en 70 cm amatörradiokanal. När brusspärren stängs återgår inspelaren till vänteläge.

Den digitala inspelaren som finns tillgänglig vid PC-styrning sparar ljudsignalen i WAV-filen antingen manuellt med ett musklick eller automatiskt få brusspäären öppnar.

Icoms mjukvara tidsstämplar tyvärr inte startpunkten för en inspelning. Detta förhindrar minutnoggrann analys i efterhand eftersom inspelningsautomatiken sparar alla delar efter varandra i en gemensam fil. De menualle (via musklick) startade inspelningarna lagras dock i enskilda filer, för vilka man i nödfall kan få fram tiden för inspelningsstart via lagringstiden som visas i Windows filhanterare. Under testen saknade man en timerfunktion som ställer in mottagaren på en viss frekvens vid en viss tid och startar inspelningen. Denna komfortabala funktion kan fås med externa mjukvara från en tredjepartsleverantör., dock borde Icom utöka sin egen mjukvara med dessa funktioner i framtiden.

Erfarenheter

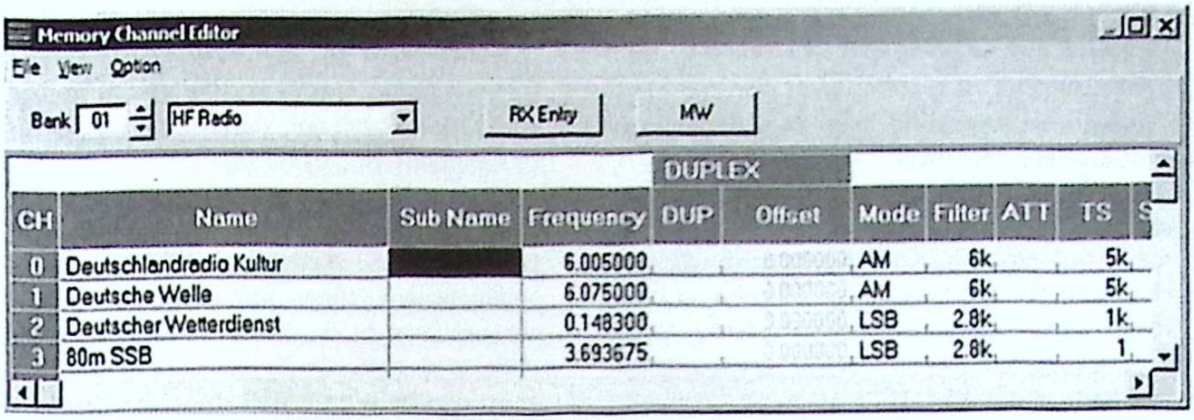
Alla bredbandsmottagare med ett frekvensomfång från den nedre delen av långvågsbandet till GHz-området kräver särskild uppmärksamhet i området antenner. Det är även med den nya Icom-mottagaren omöjligt att med bra resultat ta emot hela frekvensomfånget med en universalantenn. I praktiken är detta sällan nödvändigt, då det knappast finns en användare som är intresserad av hela frekvensområdet utan oftast räcker detmed delområden. Den medföljande teleskopantennen är bara en temporär lösning.

Tillsammans med Icom-mottagaren gav antenner med preselektion bäst resultat under testet för mottagning på lång-, mellan- och kortvåg. För en knappt över takhöjd uppspänd windom, en vertikalantenn på taket, den via en "magnetic longwire balun" (MLB) inkopplade L-antennen eller en bredbandig aktivantenn av typ RF Systems DX-500 kan följande sägas: Först med en preselektor försvann tidvis besvärliga blandningsprodukter från mottagningsfrekvensen och lämnade vägen fri för DX-signaler. Även selektiva antenner, såsom AOR LA380 eller den fjärravstämbara mottagningsloopen DE31 (ungefär 4 till 22 MHz) såväl som den nya modellen DE31-A (ungefär 1,8 till 22 MHz), ger bra resultat tillsammans med IC-R1500 och IC-PCR1500.

Efter det att det för många bredbandsmottagare vanliga överstyrningsproblemen eliminerats med en Lowe PR-150 kunde mottagarens Dx-kvaliteter bedömas: Förutom ett antal DX-signaler inom amatörradiobanden gick vid 2300 UTC stationer såsom Radio Zimbabwe på 6612 kHz den andra övertonen av 3306 kHz och Radio Myanmar vid sändningsstart 0130 UTC på 7185 kHz. Den klara ljudåtergivningen underlättade läsbarheten även av svaga signaler och det 2,8 kHz breda SSB-filtret kunde användas för smal-AM med bra resultat. Vid mottagning av det minst störda AM-sidbandet i SSB ökade passbandsavstämning regelmässigt läsbarheten hos rundradiosändare. I besvärliga lägen saknades en avstängningsbar AGC för att kunna ta emot svaga Asien-stationer precis vid sidan av europeiska kilowatt-giganter. På detta sätt misslyckades under testen mottagningen av Radio Bhutan på 6035 Khz vars AM-bärvåg kort innan sändningsstarten vid 0100 UTC var klart hörbar. Förutom dessa gränsfall, där mottagare som IC-R75 och AOR 7030 erfarenhetsmässigt har klara fördelar, är den nya Icom-mottagaren klart njutbar att använda på kortvåg. Detta gäller även för mottagning av vädersändare på långvåg (Deutsche Wetterdienst) och mellanvåg (518 kHz Navtex) såväl som digitala sändningar i 20 m amatörbandet som en mjukvara, till exempel SkySweeper, avkodar problemfritt och visar upp på bildskärmen. Väderfaxbilder från Royal Navy på 840 kHz övertygar med en kvalitet i närheten av tryckta bilder, vilket en IC-R75 inte kan förbättra.

Även i det för radioskannrar klassiska mottagningsområdet ovanför kortvågen var antennen den avgörande faktorn. Den medskickade teleskopantennen återgav endast de närmaste "amatörrepeatrarna" brusfritt. Försök med en bredbandig aktivantenn på den mot himlen öppna balkongen hämmades i mottagningskavlitet av oönskade blandningsprodukter. En passiv discone-antenn monterad i takhöjd på en mast placerad på samma ställe var en märkbart bättre lösning. En vågfångare ökade, utan att överstyra antenningången, avståndet till mottagana signaler upp till 23 cm amatörradiobandet. För mottagningstest på ännu högre frekvenser saknades lämpliga antenner - och förmodligen hörbara signaler.

Frekvenssökningen hos IC-R1500 skedde, vid smalbands-FM som modulationsätt, med cirka 83 steg i sekunden vilket vid PC-styrning reducerades till ungefär 60 steg per sekund. Att genomsöka flera sammankopplade frekvensband, som till exempel amatörernas 2 m och 70 cm band, efter aktiva kanaler i ett svep var inte möjligt varken från frontpanelen eller via PC-styrning. Som lösning under testet lagrades alla relevanta frekvenser i en enkel sökning och övervakades däref-

Styrmjukvaran till IC-R1500/IC-PCR1500 omvandlar minnesplatser till överskådliga listor.

ter i en minnesplatssökning. Den automatiska digitalinspelaren och den förenklade hanteringen av minnesplatser och sökområden var goda argument för att nyttja PC-styrning även till IC-R1500. Dessutom drabbades mjukvaran av minnesförlust av och till under testen och klarade inte av att upptäcka lagrat innehåll trots ominstallation.

Mångsidig mottagare

Under testen framstod IC-R1500 som en skannermottagare som man även kan höra kortvåg på med bra resultat. Den lågbrusiga Icom-mottagaren drog fördel av selektiva antenner eller en preselektor vid kortvågsmottagning. Är det största intresset de starka signalerna från internationella rundradiostationer eller vädertjänster räcker en enkel långwire med matning via "magnetic longwire malun" (MLB) eller liknande 9:1 bredbandsöverföring ("Unun") utan ytterligare förselektion som antenn. Tack vare sin lösa användarenhet är IC-R1500 även intressant för montage i fordon: vid användning med överkomliga mobilantenner råder nästan ingen fara för överstyrning.

Icoms nya bredbandsmottagare ersätter inte en IC-R75 eller IC-R8500 men är ett mångsidigt tillägg i det mellersta prisskiktet. Icom IC-PCR1500 kostar cirka 550 euro i fackhandeln (7125 SEK hos SRS) och IC-R1500 cirka 100 euro mer (8250 SEK hos SRS). På amatörradiomässan Ham Radio i slutet av juni visa Icom upp mottagarnyheterna IC-R2500 och IC-PCR2500 med delvis en andra mottagare (den andra mottagaren endast för 50 till 1300 MHz). En test offentliggör vi härnäst i Radio Kurier.

Tekniska data (enligt tillverkaren)

Modellbeteckning:
IC-R1500/IC-PCR1500
Frekvensomfång:
10 kHz till 3,3 GHz
Mottagningsmoder:
AM, smal-FM bred FM; USB/LSB & CW till 1300 MHz
Mottagarkonstruktion: Trippelsuper, MF 266,7 MHz / 10,7 MHz / 450 kHz
Känslighet:
1,8 till 50 MHz:
SSB/CW 0,5 µV
AM 2,5 µV
Smal FM: 0,63 µV
50 till 700 MHz:
bred-FM 1,4 µV
Matning:
12 V +/- 15%
Strömförbrukning:
typiskt 0,85 A (vid maximal högtalarvolym)

Allt för denna gång.
Hör gärna av er med synpunkter eller ännu hellre med bidrag till spalten. Vi ska väl inte bara översätta?

DX-alliansen vill ej ha lag mot piratradio

DX-alliansen, en samarbetsorganisation för 38 svenska föreningar med sammanlagt närmare 50 000 kortvågslyssnare har opponerat sig i en skrivelse till kommunikationsministern mot den planerade lagstiftningen mot piratsändare.

Allainsen har funnit det av statsmakterna aviserade lagförslaget angående kriminalisering av rundradiostationer på öppna havet och i luftrummet ovanför det, stötande för det allmänna rättsmedvetandet och stridande mot den fundamentala principen om eterns frihet, som hela alliansens verksamhet ger så tilrika exempel på.

Ett statligt ingripande som kriminaliserar radioverksamhet av underhållningskaraktär anser alliansen jämförbart med diktaturstaternas förbud mot lyssnande på vissa stationer. En lagtstiftning av detta slag bör förbehållas en krigssituation eller dylikt, anser alliansen.

Ovanstående rader fanns införda i Stockholmstidningen den 2 maj 1962 och urklippet skickades in av CWE.

En liten annons
kan ge stort resultat...

Kortvågstabeller och radions utveckling

Kortvågsradions utveckling som den avspeglas i frekvenstabeller 1935-2008.

På 1930-talet hade rundradion börjat upptäcka kortvågen efter ett årtionde enbart på långvåg och mellanvåg. Under tiden under och efter första världskriget hade "expertisen" menat, att de kortare våglängderna var värdelösa för radiokommunikation. Det var sändareamatörerna, förvisade till området "100 metres and down", som bröt mark och påvisade kortvågens enorma möjligheter. Och givetvis följde rundradion efter och amatörerna hänvisades efter hand till mindre frekvensområden. Och så är läget alltjämt i denna dag.

Redan på 30-talet fanns det frekvenstabeller som sammanställdes av de klubbar för den tidens DX-lyssnare, som var verksamma främst i USA. Tack vare pionjären inom svensk MVDX-ing John S.Bohm, Malung, fick jag för många år sedan tillgång till några amerikanska DX-publikationer från trettiotalet, och där har jag använt "The Globe Circler", som utgavs av International DX'ers Alliance. Från min egen första tid som dx-are har jag sparat ett par exemplar av Radiotjänsts publikation "Världen i högtalaren", som jag nämnde i en artikel redan i förra E-A. Därefter har vi ju haft som bästa informationskälla World Radio Handbook, som sedan blev World Radio TV Handbook, plus en hel del andra böcker och häften med stationslistor.

Jag har nu roat mig med att med hjälp av de nämnda publikationerna sammanställa uppgifter om de stationer som fanns på 49-, 31- och 19-metersbanden åren 1935, 1948, 1986 och 2008. Det ska genast sägas, att utvärderingen och jämförelserna måste göras med en viss försiktighet. En helt korrekt och "up-to-date" frekvenstabell existerar knappast, och de publikationer jag kunnat använda har sina olika svagheter. År 1935 hade man att förlita sig på loggningar och de uppgifter man kunde få direkt från stationerna, och en hel del av de sändare som listades tillhör nog snarast typen point-to-point-stationer, men gränserna mellan utility och rundradio var inte skarpa under den här pionjärtiden på kortvåg. 1948 var det framför allt Arne Skoogs verksamhet som låg till grund för tabellerna, till stor del med samma typ av källor som 1935. Längre fram blir listorna mera tillförlitliga, genom att uppgifter regelbundet inhämtats från radiostationerna och internationella organisationer, men felkällor finns också nu, till exempel när tilldelade frekvenser i praktiken inte utnyttjas av stationerna.

Ett exemplar av The Globe Circler, anno 1935.

Du finner här nedan den statistik som jag sammanställt med hjälp av listorna. Det ska genast sägas, att benämningarna på länderna inte alltid är i överensstämmelse med de officiella landlistorna. En * anger att landet inte längre existerar som separat område, ** betecknar länder som tidigare hade en annan benämning inom i stort sett samma område som det omfattar idag. Men som sagt, här har jag varit ganska subjektiv. Jag har också tagit till större frekvensområden än de som officiellt tilldelats rundradion inom respektive band, så snart våglängdskonferenser blev ett faktum. Omfånget är exakt angivet för vart och ett av de tre banden. Dessa har valts ut i ett bestämt syfte: 49-metersbandet har den mest utförliga statistiken, därför att det är det internationella band, där både sändningar till det egna landet och internationella sändningar förekommit samtidigt. 31- och 19-metersbanden är representativa för den internationella rundradion.

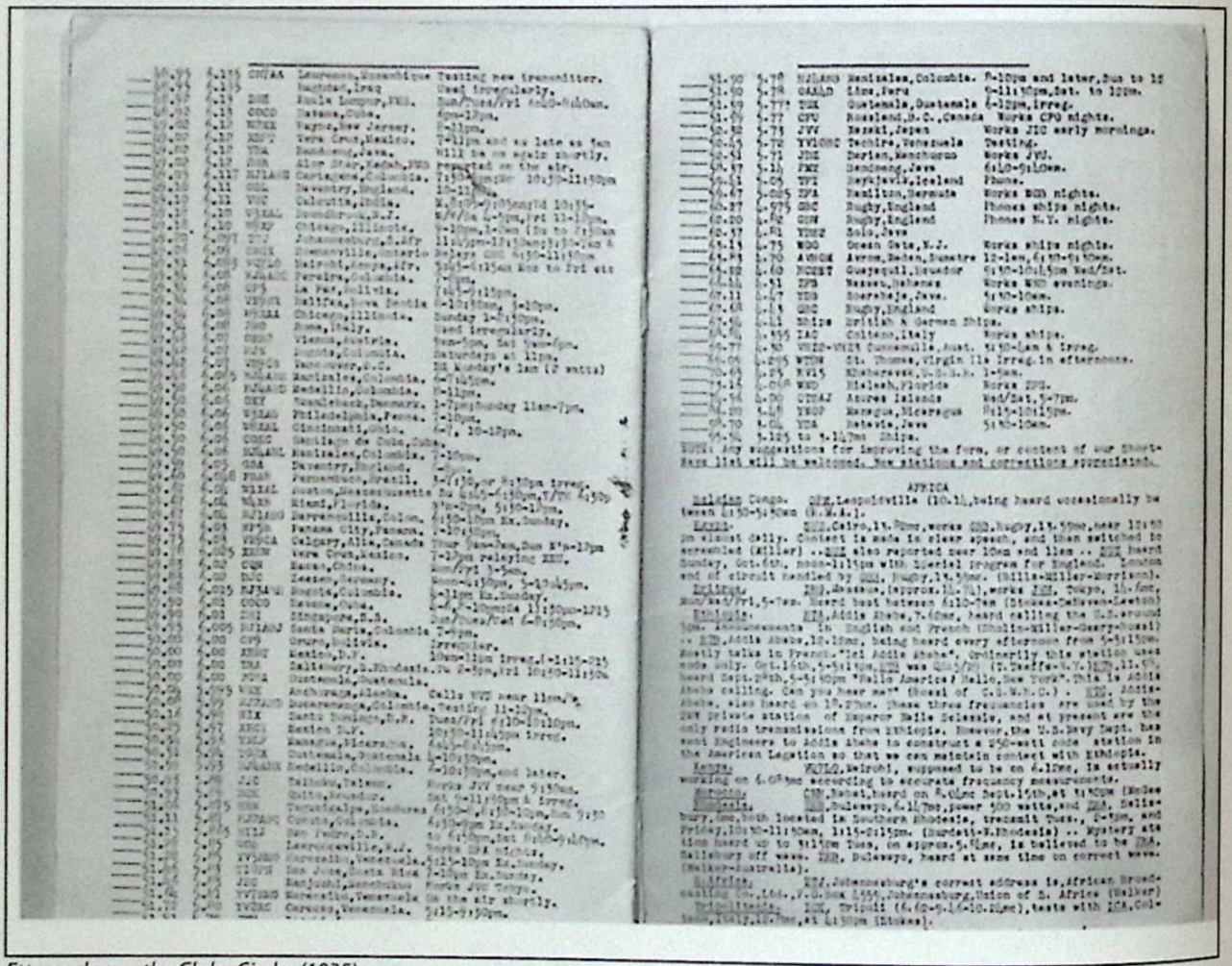
Vi inleder med 49-metersbandet:

Källor: 1935 The Globe Circler (IDXA. USA), 1948 Världen i högtalaren (Radiotjänst, Sverige)
1986 och 2008 WRTH.

5850-6250 kHz 49 m-bandet

Land	Världsdel	Antal frekvenser			
		1935	1948	1986	2008
Afghanistan	AS	-	-	1	-
Alaska	NA	1	-	4	2
Albanien	EU	-	-	7	12
Algeriet	AF	-	-	2	-
Andorra	EU	-	1	-	-
Angola	AF	-	-	3	-
Antarktis	-	-	-	1	-
Antigua	CA	-	-	7	-
Argentina	SA	-	5	3	3
Armenien	AS	-	-	-	1
Ascension	AF	-	-	3	6
Australien	OC	-	1	6	5
Azerbaijan	AS	-	-	-	1
Bahamaöarna	CA	-	1	-	-
Bahrain	AS	-	-	-	1
Bechuanaland**	AF	-	1	1	1
Belarus	EU	-	-	-	7
Belgien	EU	-	-	6	-
Belg. Kongo**	AF	-	1	1	1
Bhutan	AS	-	-	-	1
Bolivia	SA	2	3	15	13
Brasilien	SA	1	4	46	19
Br. Guiana**	SA	-	1	1	-
Bulgarien	EU	-	-	6	3
Burma	AS	-	1	1	1
Burundi	AF	-	-	1	-
Centralafr. rep.	AF	-	-	-	1
Ceylon**	AS	1	1	7	8
Chile	SA	-	6	7	5
Colombia	SA	15	8	12	5
Costa Rica	CA	1	3	6	2
Cuba	CA	4	2	3	9
Curacao	CA	-	1	-	-
Cypern	AS	-	-	12	14
Danmark	EU	1	-	1	-
Dominikanska rep.	CA	3	9	2	1
Ecuador	SA	1	4	8	4
Egypten	AF	-	-	1	2
Ekvatorialguinea	AF	-	-	2	-
El Salvador	CA	-	4	1	-
England (**)	EU	2	7	30	42
Etiopien	AF	-	-	1	6
Filippinerna	OC	-	3	14	10
Finland	EU	-	1	1	2
Frankrike	EU	-	1	9	9
Fr. Ekva.afrika*	AF	-	1	-	-
Fr. Guyana	SA	-	-	1	3
Fr. Indokina*	AS	-	3	-	-
Ghana	AF	-	-	1	-
Grekland	EU	-	-	14	-
Grönland	NA	-	1	-	-
Guam	OC	-	-	-	2
Guatemala	CA	2	5	3	1
Guinea	AF	-	-	1	-
Haiti	CA	-	3	1	-
Holland	EU	-	1	4	-
Honduras	CA	1	3	2	-
Indien	AS	1	3	19	16
Irak	AS	1	-	2	-
Iran	AS	-	2	2	32
Israel	AS	-	-	2	-
Italien	EU	1	1	5	-
Japan	AS	-	10	16	12
Jemen	AS	-	-	3	2
Jordanien	AS	-	-	-	1
Jugoslavien	EU	-	2	1	-
Kambodja	AS	-	-	1	-
Kamerun	AF	-	-	2	-
Kanada	NA	5	10	15	22
Kap Verde-öarna	AF	-	1	1	-
Kazakstan	AS	-	-	-	1
Kenya	AF	1	1	-	-
Kina	AS	-	6	34	86
Kirgizstan	AS	-	-	-	1
Kongo-Brazzaville	AF	-	-	1	1
Kroatien	EU	-	-	-	1
Kuwait	AS	-	-	1	3
Laos	AS	-	-	1	1
Lesotho	AF	-	-	1	-
Libanon	AS	-	-	1	-
Liberia	AF	-	-	5	1
Libyen	AF	-	-	2	-
Litauen	EU	-	-	-	1
Luxemburg	EU	-	1	1	2
Macao	AS	1	-	-	-
Madagaskar	AF	-	1	2	2

Malawi	AF	-	-	1	-
Malaya**	AS	2	2	7	6
Mali	AF	-	-	1	1
Malta	EU	-	-	4	-
Manchuko*	AS	1	-	-	-
Marocko	AF	-	-	6	5
Mexiko	CA	4	7	10	3
Moldavien	EU	-	-	-	2
Monaco	EU	-	1	4	-
Mongoliet	AS	-	-	1	1
Mozambique	AF	1	1	3	-
Nederl. Antillerna	CA	-	-	3	5
Nederl. Ostind.**	OC	1	2	12	1
New Foundland*	NA	-	1	-	-
Nicaragua	CA	1	-	4	-
Niger	AF	-	-	1	-
Nigeria	AF	-	-	8	1
Nordkorea	AS	-	-	2	3
Norra Marianerna	OC	-	-	-	6
Norge	EU	-	1	5	1
Nya Caledonien	OC	-	1	-	-
Nya Zeeland	OC	-	1	-	1
Oman	AS	-	-	5	13
Pakistan	AS	-	-	7	3
Cland. J-Kashmir		-	-	-	1
Panama	CA	1	5	-	-
Papua Nya Guinea	OC	-	-	6	-
Paraguay	SA	-	-	5	-
Peru	SA	1	9	26	9
Polen	EU	-	1	3	1
Portugal	EU	2	1	7	4
Rumänien	EU	-	1	5	17
Rwanda	AF	-	-	1	3
Ryssland	EU	-	-	-	96
S. Tomé & Principe	AF	-	-	-	2
Saudi-Arabien	AS	-	-	1	-
Schweiz	EU	-	1	5	-
Senegal	AF	-	-	2	-
Seychellerna	AF	-	-	2	2
Sierra Leone	AF	-	-	1	-
Singapore (S.S.)	AS	1	-	7	15
Slovakien	EU	-	-	-	3
Sovjetunionen	EU/AS	-	17	23	-
Spanien	EU	-	-	3	4
Sp. Marocko	AF	-	1	-	-
Sudan	AF	-	-	-	1
Surinam	SA	-	1	-	-
Sverige	EU	-	1	2	6
Swaziland	AF	-	-	4	6
Sydafrika	AF	1	4	6	7
Sydkorea	AS	-	-	4	7
Sydrhodesia**	AF	2	3	3	3
Syrien	AS	-	1	-	-
Tahiti	OC	-	-	1	-
Taiwan	AS	1	2	4	5
Tajikistan	AS	-	-	-	1

Ett uppslag ur the Clobe Circler (1935)

Ett nummer av Världen i högtalaren från 1948, vilket betingade 75 öre. Centrummottagaren i reklamen kostade hela 585 kr, så vi DX-are ska vara tacksamma för att priset på radioapparater inte följt med det på tidskrifter...

Tanger*	AF	-	1	-	-
Tanzania	AF	-	-	1	1
Tchad	AF	-	-	-	1
Thailand	AS	-	2	1	16
Tjeckiska rep.	EU	-	-	-	4
Tjeckoslovakien*	EU	-	1	2	-
Togo	AF	-	-	1	-
Trinidad	CA	-	1	-	-
Turkiet	AS	-	-	3	15
Tyskland	EU	1	7	32	64
Tyskland DDR	EU	-	-	7	-
RL/RFE	EU	-	-	11	-
UAE	AS	-	-	3	8
Uganda	AF	-	-	1	-
Ungern	EU	-	-	2	4
Uruguay	SA	-	4	3	2
USA	NA	10	5	32	23
Vatikanen	EU	-	2	4	10
Venezuela	SA	4	2	8	-
Vietnam	AS	-	-	2	4
Zambia	AF	-	-	2	2
Österrike	EU	1	2	3	4
Clandestine					1

Antal länder	**1935**	**1948**	**1986**	**2008**
	36	74	123	99

Antal frekvenser	**1935**	**1948**	**1986**	**2008**
	80	218	700	792

Även om vi tar hänsyn till bristerna i statistiken ser vi här väldiga skillnader och en enorm utveckling under de 73 åren. 49-metersbandets användning för lokala, regionala och nationella sändningar har minskat till bara en bråkdel av tidigare förhållanden, samtidigt har ett stort antal nya länder kommit till men de senaste åren har också åtskilliga länder försvunnit från bandet och från kortvågen i stort. Vi har fått en ökad andel reläsändningar och internationella sändningar genom leasing. Iran och Kina tillhör de länder som blivit verkligt stora på det här bandet.

Länder i Afrika, Asien och Latinamerika, där sändningar på 49 m inom det egna landet varit vanliga, flyttade dels över till tropikbanden (som ju idag nästan är övergivna), dels till FM. Den utvecklingen avspeglas tydligt i listan. En gång stora länder som Brasilien och Peru har decimerats kraftigt på 49 m.

Så fortsätter vi med 31 m-bandet, där vi inte visar antalet frekvenser per land utan nöjer oss med antalet länder och totala antalet frekvenser för perioden. Vi ser i jämförelse med 49 m att särskilt antalet frekvenser ökat än

mer markant på 31-metersbandet.

9400-9990 kHz 31 m-bandet

Antal länder	1935	1948	1986	2008
	19	65	112	86
Antal frekvenser	1935	1948	1986	2008
	34	175	752	930

Länder 1935: Argentina, Australien, Brasilien, England, Cuba, Filippinerna, Frankrike, Guatemala, Indien, Italien, Libyen (Tripolitanien), Nederländska Ostindien (Java), Norge, Panama, Portugal, Schweiz, Spanien, Tyskland, USA,

Länder 1948: Algeriet, Angola, Argentina, Australien, Belgiska Kongo, Bolivia, Brasilien, Burma, Ceylon, Chile, Colombia, Costa Rica, Cuba, Danmark, Dominikanska republiken, Ecuador, England, Ethiopien, Filippinerna, Finland, Frankrike, Franska Ekvatorialafrika, Franska Västafrika, Gambia, Guatemala, Holland, Hong Kong, Indien, Iran, Irland, Italien, Japan, Jugoslavien, Kanada, Kina, Luxemburg, Madagaskar, Malaya, Martinique, Mexiko, Mocambique, Nederländska Ostindien, Nordrhodesia, Norge, Nya Zeeland, Panama, Nya Guinea, Peru, Polen, Portugal, Schweiz, Sovjetunionen, Sudan, Sverige, Sydafrika, Tjeckoslovakien, Trinidad, Turkiet, Tyskland, Tyskland DDR, Uruguay, USA, Vatikanen, Venezuela, Österrike.

Länder 1986: Alaska, Albanien, Algeriet, Angola, Antigua, Ascension, Australien, Bangladesh, Belgien, Bolivia, Brasilien, Bulgarien, Burma, Ceylon (=Sri Lanka), Chile, Colombia, Cuba, Cypern, Danmark, Dominikanska republiken, Ecuador, Egypten, El Salvador, England, Ethiopien, Filippinerna, Finland, Frankrike, Gabon, Grekland, Guam, Guatemala, Guinea, Holland, Indien, Indonesien, Irak, Iran, Island, Israel, Italien, Japan, Jemen, Jordanien, Jugoslavien, Kambodja, Kamerun, Kanada, Kenya, Kina, Kuwait, Lesotho, Liberia, Libyen, Madagaskar, Malaya (=Malaysia), Mali, Malta, Marocko, Mauritanien, Mauritius, Mexiko, Monaco, Mongoliet, Montserrat, Mocambique, Nederl. Antillerna, Niger, Nordkorea, Norra Marianerna, Norge, Nya Zeeland, Oman, Pakistan, Papua Nya Guinea, Paraguay, Peru, Polen, Portugal, Qatar, Rumänien, Rwanda, Salomonöarna, Saudi-Arabien, Schweiz, Seychellerna, Singapore, Sovjetunionen, Spanien, Sverige, Swaziland, Sydafrika, Tahiti, Taiwan, Tanzania, Thailand, Tjeckoslovakien, Transkei, Tunisien, Turkiet, Tyskland, Tyskland DDR, UAE, Uganda, Ungern, Uruguay, USA, Vatikanen, Venezuela, Vietnam, Zambia, Österrike.

Länder 2008: Alaska, Albanien, Argentina, Ascension, Australien, Azerbaijan, Bahrain, Belgien, Bolivia, Botswana, Brasilien, Bulgarien, Burma, Ceylon (=Sri Lanka), Costa Rica, Cuba, Cypern, Ecuador, Egypten, England, Ethiopien, Filippinerna, Frankrike, Franska Guyana, Gabon, Georgien, Grekland, Guam, Hawaii, Indien, Indonesien, Iran, Israel, Japan, Jemen, Jordanien, Kanada, Kina, Kroatien, Kuwait, Litauen, Madagaskar, Marocko, Mexiko, Nederl. Antillerna, Niger, Nigeria, Nordkorea, Norra Marianerna, Norge, Nya Zeeland, Oman, Palau, Paraguay, Peru, Portugal, Rumänien, Rwanda, Ryssland, Salomonöarna, Sao Tomé & Principe, Saudi-Arabien, Seychellerna, Singapore, Slovakien, Spanien, Sudan, Sverige, Swaziland, Sydafrika, Sydkorea, Taiwan, Tajikistan, Thailand, Tjeckiska republiken, Turkiet, Tyskland, UAE, Ukraina, Ungern, Uruguay, USA, Uzbekistan, Vatikanen, Vietnam, Österrike.

Slutligen då 19-metersbandet. Det var inte många rundradiostationer som hade hittat dit 1935, och efter en kulmen på 70-80-talet är nu antalet på väg nedåt. Att siffrorna minskat 2008 jämfört med 1986 kan inte skyllas på nuvarande solfläcksminimum – vi hade samma solfläcksförhållande då för 22 år sedan. Här gäller framför allt sändningar med politisk bakgrund: till Kina, Ryssland, en del afrikanska länder och Iran, medan sändningar som gick på det här bandet till andra områden förr numera återfinns på internet – om de inte har upphört helt.

15000-15900 kHz 19 m-bandet

Antal länder	1935	1948	1986	2008
	11	43	90	69
Antal frekvenser	1935	1948	1986	2008
	24	102	469	459

Länder 1935: Bolivia, Brasilien, England, Frankrike, Holland, Japan, Sovjetunionen, Tyskland, Ungern, USA, Vatikanen.

Länder 1948: Angola, Argentina, Australien, Belgiska Kongo, Brasilien, Brittiska Guyana, Ceylon, Danmark, Ecuador, England, Ethiopien, Filippinerna, Finland, Frankrike, Franska Ekvatorialafrika, Franska Västafrika, Grekland, Guatemala, Hawaii, Holland, Indien, Iran, Italien, Japan, Kanada, Kina, Luxemburg, Malaya, Mexiko, Mocambique, Nederländska Ostindien, Norge, Nya Zeeland, Portugal, Schweiz, Sovjetunionen, Surinam, Sverige, Tjeckoslovakien, Turkiet, Tyskland, USA, Vatikanen

Länder 1986: Albanien, Algeriet, Antarktis, Antigua, Argentina, Ascension, Australien, Bangladesh, Belgien, Brasilien, Bulgarien, Ceylon (=Sri Lanka), Chile, Cuba, Cypern, Danmark, Ecuador, Egypten, Ekvatorialguinea, England, Filippinerna, Finland, Frankrike, Gabon, Grekland, Guam, Hawaii, Holland, Indien, Indonesien, Irak, Iran, Israel, Italien, Japan, Jugoslavien, Kanada, Kanarieöarna, Kina, Kongo-Brazzaville, Kuwait, Liberia, Libyen, Luxemburg, Madagaskar, Malaya (=Malaysia), Marocko, Mexiko, Mongoliet, Mocambique, Nederl. An-

Fortsättning på s. 47

Klubbnytt

Erik Johansson
Stångholmsbacken 56
127 40 SKÄRHOLMEN
08-68 00 149
klubbnytt@sdxf.se

Hej!
Återigen dags för en klubbnyttspalt. Det märks att det börjar bli sommar och uppehåll hos vissa klubbar. Vi drar dock ingång med de bidrag vi fått in.

Mälardalens Radiosällskap

Från MRS har QRG-bulletinen anlänt. I denna meddelar man att 6 september blir det studiebesök hos Radioklubben Torpedbåtsgnistarna på Gålö Örlogsbas. Det kommer förutom radiomuseum med använd utrustning att visas torped- och robotbåtar. Mer information senare, för mer info om museet titta in på www.navyradio.se.

Förutom studiebesöket finns redovisning av aktuell ställning i klubbens QSL-mästerskap 2008.

Slutligen har man en artikel om ett besök på skärgårdsradion av Ronny Forslund, intresserade kan titta in på hans blogg på adress http://www.ronnybgoode.se.

Rolf's myshörna med sin ICOM IC-706MKIIG, AT, dator och diverse prylar.

Norrköpings Distanslyssnare

NDL har varit på vårutflykt.

Med NDL i de djupa skogarna

Vi avancerade genom de täta skogarna utanför Tjällmo. Det enda som fattades var hatten och piskan. Vi var på jakt efter om inte det Gyllene Templet så i alla fall efter den Försvunna Kvarndammen. Solljuset letade sig ner genom det täta lövverket, en skvader lämnade skriande sitt bo och fick våra till bristningsgränsen spända nerver att spännas ytterligare ett snäpp. Men vår kvinnliga vägvisare tvekade inte, vi fortsatte oförtrutet vidare och plötsligt, i en solig glänta såg vi den framför oss, den vi letat efter. Jag fingrade nervöst på mina glaspärlor i fickan, beredd på att någon ilsken bonde skulle dyka upp bakom muren. Kanske jag skulle ha tagit med mig en dosa snus istället.... Men NDL:s vår utflykt startade inte där, utan på flygvapenmuseet på Malmen i Linköping där vi träffades en solig men blåsig majlördag. Visserligen hade vi varit där tidigare, för en hel del år sedan så ett nytt besök tycktes därför vara påkallat. Guidning var beställd men innan dess var det kaffe och våffla på serveringen som gällde för de cirka 10-talet NDL-are som mött upp.
Rundvandringen startade i hall 1 där vi mötte Sveriges första aviatör, Carl Cederström, en av dessa fantastiska män i sina flygande maskiner och som den pionjär han var startade han sin flygskola på Malmen 1912. Tyvärr omkom han i en flygolycka 1918 då han var på väg mot Finland, men intresserat för att besegra och segra i luftrummet var väckt.

Under åren som gick införskaffades en rad olika skolflygplan, bl.a. en Bréguet och en Nieuport. Med åren blev dessa skolflygplan fler och säkrare, själv fick jag mitt elddop i "baksätet" på en SK 16 på F13 i Norrköping i början på 50-talet. Som flygpojke fick man chansen till en flygtur som belöning om man lyckades bra med utbildningen. Jag jobbade på med telegrafiutbildningen och detta resulterade i att jag numera och efter den flygturen aldrig varit flygrädd!

I hall 2 kunde vi beskåda många av flygvapnets senare plan, byggda både här i Sverige och importerade. Till de mest kända hör väl kanske J 29 flygande tunnan, J 28 Vampire som köptes hit strax efter kriget och på senare år Draken. Mina egna favoriter är engelska Spitfire och amerikanska Mustang. Den senare gick här under namnet J 26, den havande strömmingen p.g.a. den silverfärgade kroppen och det stora luftintaget under densamma. I samma hall finns även en specialutställning om den frivilliga flottiljen F 19 som deltog på finska sidan under finska vinterkriget med flygplanen Hawker Hart och Gloster Gladiator. Mer om museet finns att läsa på www.flygvapenmuseum.se.
Efter två timmars rundvandring med excellent guidning bland flygplan, motorer och tillbehör styrde vi färden mot trakterna utanför Tjällmo, närmare bestämt till torpet Tidingshyttan dit Rolf och Solveig Samuelsson, mångåriga NDL-medlemmar schangtilt bjudit in oss. Där har de sitt smultronställe och där har avfällingen Rolf spänt upp en imponerande, horisontal loopantenn med en sammanlagd omkrets av 80 meter, lämplig både för sändning och mottagning. Rolf var en av de 6-7 NDL-medlemmar som under Lennart Grones ledning invigdes i sändarvärlden och fick sin licens vilket han nu utnyttjar flitigt.
Som vanligt på våra utflykter hade vi tur med vädret och i solen utanför torpet avhölls säsongens sista möte.

Inga större sensationer avhandlades, det tråkigaste var väl att vid skogsavverkning ute vid vårt QTH i Väsby har minst tre antenner gått åt skogen. Ingen idé att åtgärda detta nu, vi får ta det vid höststarten. Dock måste vi ta en koll och samla upp löshängande kablar snarast möjligt.

Sigvard, vår konditionsguru hade varit förutseende och plockat med sig en DR-29 för lite FM-DX:ing. Och se, känslan i hans högra lilltån hade visat sig riktig! Fint E-skip var det på eftermiddagen och både Italien och Tyskland "dundrade" in under några timmar...

Efter en frugal grillmåltid, fixad av Solveig fick hon bli vår guide då några stycken av oss liksom Indiana Jones begav oss in i skogen för att leta rätt på en gammal kvarndamm som skulle finnas där. Vi hittade den utan alltför mycket besvär och den var faktiskt ganska imponerade. Kanske 50 meter lång och så pass hög så att åtminstone jag visade stor respekt för kanten. Solveig lovade att ta reda på lite mer om var, när och hur vilket vi säkert får oss till livs på ett senare möte.

Vid 19.00-tiden begav vi oss hemåt, ingen ville naturligtvis missa Eurovisionsschlagern, eller hur? Som vanligt hade vi haft tur med vädret och vi får tacka Rolf och Solveig för att de ställde upp och lät oss bevista deras smultronställe.

Vi som var med.
Sittande från vänster: Bo Samuelsson, Solveig Samuelsson, Ejgil Jensen.
Stående från vänster Sigvard Andersson, Pia Ekbom-Jansson, Göran Jansson, Jan Malmesjö, Bo Gustavsson, Claes Olsson, Bo Hellman, Lennart Deimert.

Text: Claes Olsson
Bild: Lennart Deimert

Malmö Kortvågsklubb

Vid årsmötet i februari valdes följande styrelse: Ordförande och kontaktman med SDXF Dan Olsson, kassör Hans Kronkvist, sekreterare Jan Rasmusson, revisorer Jan Thörnblom och vakant, till revisorssuppleant Sven Ohlsson. Till valberedning valdes Magnus Wiberg och Roland Åkesson.

Klubben har under våren haft tre lyssnarnätter i Saxtorp med skiftande konditioner. Det har varit 3-4 personer på lyssnarnätterna. Till hösten kommer det att vara 3 lyssnarnätter. För närmare tid och datum kontakta Dan Olsson 046 – 73 54 45 eller dodx@telia.com. Till våra lyssnarnätter är även icke medlemmar välkomna.

Klubben kommer under året att arbeta med att skriva om sina stadgar då styrelsen ska bantas med en revisor.

Klubben har i dagsläget ungefär 20 medlemmar runt om i Sverige och Finland. Dessvärre dog en av våra gamla medlemmar i maj nämligen Ingvar Skaneland i Lund.

I höst, nämligen 8 november kommer MKVK att fira sitt 60-års jubileum. Detta är visserligen en dag efter det officiella grundandet men styrelsen tyckte att detta var den bästa datumet. Detta innebär att man är Sveriges äldsta DX-klubb.

Klubben utkommer tre gånger om året med sin tidning On Air till medlemmarna via mail.

Det var allt för denna gång. *Redaktören ber samtliga som skickar bidrag att observera adressen i rubriken.*

Bidragslämnare

BEFF	Björn Fransson, Visby
BOS	Bo Olofsson, Byske
BSL	Bo Samuelsson, Linköping
CB	Christer Brunström, Halmstad
CKL	Christer Koivuranta, Luleå
CON	Claes Olsson, Norrköping
CWE	Claës-W Englund, Danderyd
DO	Dan Olsson, Kävlinge
ESN	Eric Söderman, Norrköping
GG	Gunnar Green, Motala
GN	Gert Nilsson, Bonässund
JOB	Jan Oscarsson, Umeå
JTM	Jan Thörnblom, Malmö
KEL	Kjell Eriksson, Gammelstad
KJT	Kjell Tunsäter, Vickleby
KUN	Kurt Norlin, Skellefteå
LBM	Lars Bergström
RNS	Roland Nilsson, Upphärad
TJ	Torolf Johnsson, Stockolm
UQ	Ullmar Qvick, Norrköping

En *liten* radannons kan ge ett *stort* resultat...

DX-köp

Endast för medlemmar i SDXF
Plusgiro 61 56 40 - 0
DX-Köp, c/o B.Grenholm
0703 16 00 76
http://www.sdxf.se/dxkop/

Böcker och listor

Nordiska

Boken om Radio Q (inkl. CD)....95,00
Eter-Aktuellt minns svensksändarna....90,00
Historien om Radio Nord (CD)....160,00
Kungliga röster (dubbel-CD)....260,00
Minnesboxen(olika års-CD) st....160,00
Piratdrottningen - R Syd (inkl CD)....150,00
Radio Nord CD 2 - 21 MP3....ring
Tidens tusende tungor....125,00
Tyskland talar....220,00
Tyskland talar (ljudbok, 8 CDs)....250,00

Engelska

Air Band Radio Guide....75,00
The Beat Fleet....225,00
Border Radio....275,00
The Early Development of Radio in Canada 1901 - 1930....350,00
2007/08 Guide to Utility Radio Stations....400,00
A History of Radio Pakistan....275,00
Domestic Broadcasting Survey (Maj 007)....100,00
Latin America by Raio....60,00
NRC Antenna Reference Manual 3....250,00
208 It was Great....250,00
Radio 270....160,00
Radio Caroline - The Legend Lives On (CD)....200,00
Caroline "For the moment goodbye" (CD)....150,00
Radio Caroline - The Pirate Years....325,00
Radio Caroline North - Rockin' and Rollin....160,00
Radio Data Code Manual....375,00
Radiotelex Messages....220,00
Rebel Radio....225,00
Records at sea....125,00
The ship that rocked the world....225,00
The Story of Ross Revenge 130,00
When Pirates ruled the waves....350,00
Voice of America: A History....275,00
World Radio TV Handbook 1947-1958 (CD)....375,00
World Radio TV Handbook 1959–1970(CD)....375,00
Super Frequency List on CD....250,00
Passport to World Band Radio 2008....240,00
World Radio & TV Handbook 2008....295,00

Tyska

Aktivantennen für Lang-, Mittel- und Kurzwellenempfang....130,00
Antennen-Ratgeber....175,00
CQ, QRX & Co. Abkürzungen und Codes im Funkverkehr....80,00
Hörzu Radio Guide 2008-09....160,00
Sender & Frequenzen 2008....260,00
Freie Radiostationen 2007....175,00
Flugfunk....225,00
Funknavigationsverfahren....160,00
HDTV 2006....75,00
Ich under der Rundfunk (1931, Herbst)....90,00
Kurzwellenempfang mit dem PC....175,00
Meilensteine des Rununks....225,00
Mittelwelle, Band 1 – Grundlagen (Herbst)....175,00
Moderne KW-Empfänger....225,00
Not- und Katastrophenfunk auf Kurzwelle....225,00
Piratensender....175,00
Radio für Anfänger (1926, Herbst)....250,00
Rahmenantennen (1907-1987, Herbst)....225,00
Rothammels Antennenbuch 12. Ausgabe....450,00
Seefunk 2008....290,00
Spezial-Frequenzliste - Band 1 - Grundlagen....175,00
Spezial-Frequenzliste 2007/08 - Band 2....225,00
Tipps und Tricks zum Scanner-Empfang....160,00
Blitz- und Überspannungsschutz für Antennen, Geräte und Anlagen....75,00
DAB - Das neue digitale Radio....75,00
Das große Handbuch der Satelliten-Frequenztabel - len....125,00
DRM Digital Radio Mondiale....75,00
Funk-Lexikon....75,00
HÖRZU Radio Guide 2006/07....75,00
Radios by hallicrafters....250,00
Radiohören auf Lang & MW 2007....180,00
Radiovielfalt via Satellit....75,00
Rundfunk-Sendeanlagen....75,00
Rundfunksender auf Rädern....200,00
Satelliten-Empfang auf Reisen....50,00
Television Viewer's Guide 2007....75,00
Wetterbilder und -daten selbst empfangnen....75,00

Vänligen ange alltid fakturanummer vid betalning!

ETERAKTUELLT

nr 7

Första numret efter sommaruppehållet!
Bidrag **Du** också med dina tips, QSL eller artiklar!

Stoppdatum 6 augusti till
eteraktuellt@sdxf.se

Clandestine

Björn Fransson
Lunds Västra 5
622 61 VISBY
0498 - 26 45 68
clandestine@sdxf.se

Radion har stor betydelse i katastrofhärjade områden

Det är ingen tvekan om att radion har mycket stor betydelse, när det gäller att informera om och i katastrofhärjade områden. Katastroferna kan bestå i jordbävningar av gigantiska mått, av cykloner, av en tsunami eller till och med av politiska protester. Katastrof kan det också vara att makthavarna i ett land så tystar ned vad som händer i det egna landet att man måste informera befolkningen inne i landet med sändningarna från de omgivande länderna. Och då blir det plötsligt "clandestine"-verksamhet! Därför har intresset för clandestinesändningar runt Burma, Kina och Tibet plötsligt ökat på ett påtagligt sätt.

Så här skriver Anna Oscarius i DN:

Tibets röst sänds från Norge

Den norska radiostationen ***Voice of Tibet*** har blivit en viktig informationskälla i nyhetsflödet om Tibet. Men Kina gör allt för att stoppa stationens sändningar, som är förbjudna i landet. - *Att lyssna på oss kan ge fängelsestraff*, säger Øystein Alme, administrativ chef på Voice of Tibet i Oslo.

Enligt Øystein Alme försöker Kina hindra tibetanerna från att lyssna på Voice of Tibet genom att lägga på musik och trumljud på kanalens frekvenser. På landsbygden i Tibet har stora master satts upp på bergstoppar som skickar ut störande signaler.

- Det är straffbart att lyssna på oss eller att visa andra hur man gör det. Det har myndigheterna bestämt, trots att Kina har yttrande- och informationsfrihet både genom sin egen konstitution och en FN-resolution, säger Øystein Alme. Han berättar att personer som har lyssnat på Voice of Tibet har fått fängelsestraff för det. För att skydda sig från att bli gripna låter folk på landsbygden i Tibet därför ofta sina hundar vakta utanför husen när de ska lyssna på Voice of Tibet.

Kanalen har tretton journalister knutna till sig. Huvudredaktionen med tio journalister finns i Dharamsala, i nordvästra Indien, där den tibetanska exilregeringen också har sitt säte. De övriga tre finns i Dehli, Sydindien och Nepal. Øystein Alme är stationens enda anställda i Oslo. Sändningarna, som är på tibetanska och mandarin, går ut över Tibet, Kina, Indien, Bhutan och Nepal, men är det klara atmosfäriska förhållanden går det även att få in kanalen i Europa och andra delar av världen.

Bakom Voice of Tibet står en norsk stiftelse med samma namn. Kanalen finansieras genom donationer från stödjande organisationer, i huvudsak utländska, och privatpersoner. Stationen sänder på kortvågor och via satellit och lägger även ut sina sändningar på internet. I huvudsak sänder man på kvällarna lokal tid för att då gör de atmosfäriska förhållandena att det är lättast att nå fram.

Det är också då som flest lyssnare är hemma samtidigt som det är svårast för Kina att störa, enligt Alme. För att minska sabotaget byter Voice of Tibet radiofrekvens flera gånger under kvällarna. Lyssnarna är aktiva och letar upp den nya frekvensen när sändningen upphör.

- Jag är mycket missnöjd med att FN inte har agerat i den här frågan. De ska protestera mot Kinas störningar, men det gör de inte, säger Øystein Alme.

Han säger att det beror på Kinas mäktiga roll inom FN. Landet är ett av de fem permanenta länder som sitter i FN:s säkerhetsråd och har därmed vetorätt.

- Egentligen är jag besviken på alla länder och regeringar som sitter i en sådan position att de skulle kunna markera mot Kinas beteende. USA och EU hade kunnat göra mer.

Øystein Alme beskriver kanalens innehåll som traditionell radio med 70-75 procent nyheter och resterande 25 procent feature, kultur och hälsoupplysning. Ett fast moment varje vecka är Dalai Lamas tal på onsdagar och lördagar.

- Vi är oberoende och vår profil är att vara folkbildande. Jag jämför oss gärna med NRK (Norges public service-radio och teve) på 70-talet, säger han.

Drivkraften för Øystein Alme ligger i att informera tibetanerna om situationen i Tibet.
- Vi vill visa att världen inte har glömt Tibet.

Trots hårt motarbete från Kinas sida med ständiga störningar är det självklart för medarbetarna på Voice of Tibet att fortsätta med sitt arbete.

- Vi har funnits i tolv år. Vår kanal är permanent. Att lägga ner den är inget alternativ, säger han.

Bilden: Tio av Voice of Tibets tretton journalister arbetar från i Dharamsala, i nordvästra Indien, där den tibetanska exilregeringen också har sitt säte. De övriga tre finns i Dehli, Sydindien och Nepal. (Bild från DN:s hemsida)

Burma eller **Myanmar**, som det numera heter, har blivit mer och mer slutet och isolerat från omvärlden. Vi minns munkarnas tysta demonstrationer över bristen på demokrati och den alltmera utbredda hopplösheten, de brutala militär- och polisinsatserna och sedan tystnaden. Efter den förfärliga cyklonkatastrofen har det mesta handlat om hur världen utanför ska få möjligheter att använda sina resurser för nödhjälpsarbeten inne i landet. Så här skriver Björn Lindahl i Göteborgs-Posten:

Nyhetskällan alla lyssnar på

Den bästa överblicken över vad som händer i Burma finns i en liten radio- och tv-studio i Oslo. Här driver exil-burmeser Democratic Voice of Burma. Den lyssnar och ser även landets generaler på för att få korrekt information.

När vi träffar Khin Maung Win, som är chef för stationen, börjar han att få ringar under ögonen. Sedan cyklonen drabbade Burma har han jobbat nästan dygnet runt.

I Oslo har han 14 medarbetare. Det finns också en redaktion i Thailand. Inifrån Burma rapporterar ett 60-tal personer. Budgeten är på 20 miljoner kronor, som till 65-70 procent finansieras av de tre skandinaviska biståndsorganisationerna.

Khin Hnin Htet leder ett direktsänt program som lyssnarna kan ringa till från Burma. Efter det att cyklonen drabbade landet har det utvidgats till sju timmar per dag.

- Vi är den enda oberoende nyhetskällan folk i Burma har. 95 procent av familjerna har en radio som kan ta in våra långvågssändningar. Men det var när vi började sända tv som vi verkligen fick genomslag, säger Khin Maung Win. Det finns ingen utländsk tv-kanal med korrespondenter i Burma. De videobilder som visas efter cyklonen på de internationella tv-kanalerna kommer från Democratic Voice of Burma.

- Våra korrespondenter är otroliga. De jobbar hela dagen och använder en stor del av natten till att komprimera vad de filmat så att det kan sända det via internet.

- Under buddistmunkarnas demonstrationer i fjol var det enda sättet för generalerna att se hur stora protesterna var genom våra bilder, när de satt isolerade djupt inne i djungeln. Deras egna medarbetare vågar inte skicka några dåliga nyheter.

Khin Maung Win tror att sättet som generalerna hanterar katastrofen på kommer att få stor betydelse för om de stärker eller försvagar sitt grepp om landet.

- Det folk frågar sig är vad landets 400 000 soldater gör? Varför sätts inte de in i hjälparbetet? På den regeringskontrollerade tv:n visas bilder av hur soldater hjälper till att städa upp efter cyklonens härjningar, men det är folket och munkarna som gör den största insatsen, säger Khin Maung Win.

- Än så länge har nästan ingen utländsk hjälp nått fram till folket. Den har inte distribuerats från Rangoon. Utländska nödhjälpsarbetare sitter i Bangkok och väntar på att få visum. Under tiden flyter tusentals döda kroppar och förgiftar vattnet. Rislagren har översvämmats och riset smakar fruktansvärt, men det är det enda många har att äta.

Ingen vet ännu hur det gått för oppositionsledaren Aung San Suu Kyi.
- Våra korrespondenter har varit i närheten av hennes hus. Det är intakt, men många träd omkring har blåst omkull, säger Khin Maung Win.

Lyssna själv:
Enligt uppgifter på Internet tillåts för närvarande inte enda radioamatör att operera från landet. Därför finns det heller inga egna räddningsradiosändningar. Nu har FN slutligen tillåtits att upprätta såväl HF- som VHF-sändare i huvudstaden Yangon. Dessa får användas enbart för humanitär hjälp och ingen av frekvenserna ligger i amatörbanden.

Democratic Voice of Burma sänder via Armenien på 15480 kHz kl 13.00-13.30. Hemsida: www.dvb.no.

Två radiostationer inne i Myanmar kan eventuellt hjälpa oss att förstå hur militärregimen tänker, men då får man själv tänka på att det är statens och militärens egna radiostationer.
På senaste tiden har följande hörts:
9731 kHz kl 07.00-09.00 på engelska: ***Myanmar Radio***
5985 23.00-23.55 på Bamar: ***Myanmar Radio***
5770 kHz kl 11.30-15.00 på Bamar och Shan: ***Defense Forces Broadcasting Unit***

DX-liga sprak/språk-fel

För ganska många år sedan bedrev jag en intensiv jakt på kortvågsindoneser. Ganska snabbt insåg jag, att chansen att få svar från dessa små lokalstationer ökade väsentligt, om jag skrev mina rapporter på indonesiska. Jag använde mig då av diverse formulär, som fanns utgivna, bland annat av ***Radio Nederland****, dock utan att kolla deras autencitet ("vad är det egentligen jag skriver?").*

För att de skulle se mer personliga ut, skrev jag aldrig på själva formuläret, utan gjorde en egen mall, med av mig utplockade fraser. En flitigt använd handbok var också den tyska "DX-Vokabular", utgiven av Peter Schreiber och ADXB-OE. Jag fick faktiskt svar från de flesta av de tillskrivna indoneserna (närmare bestämt 40 stycken, för att vara exakt!), men om det beror på hur och vad jag skrev, låter jag vara osagt.

Babel Fish ersätter mallar på spanska och franska

När jag skrev rapporter på spanska, använde jag mig av en mall, som min gamla gymnasielärare i franska (!) hjälpte mig att få till. Den använder jag fortfarande ibland! I franska har jag också ett personligt brev, som jag modifierar efter behov. Det är skrivet av en fransktalande kollega till mig.

Nu, i Internettider, har vi fått andra möjligheter till hjälp. Kanske är du en av dem, som använder dig av någon av Internets översättningstjänster, när du skriver rapporter på språk, som du egentligen inte behärskar? Det finns ju några att välja på och själv har jag lagt in Altavistas "Babel Fish", som en av mina favoriter. Hur bra är då dessa översättningar? Babel Fish har ju ännu ingen svensk variant, så vill man ha hjälp med att till exempel skriva på portugisiska, så får man vackert skriva på engelska och be om en översättning. Redan där ligger det en risk för missförstånd.

African Pidgin

Jag fick mig en allvarlig tankeställare, när jag läste följande i DXLD: Det handlar om en DX-are, som varit i Uganda och där lyssnat på en angolansk station på 1088 kHz. Han skrev en rapport på portugisiska, men svaret kom på engelska eller ska vi kanske kalla det "African Pidgin"? Så här lyder svaret:

"We accused (!) the reception of your letter from 8 Febrier 2008 as your preoccupation (?) in capitation (?) of our broadcasting sign of Radio National of Angola. Thank you very much, and We hope that you keep on listening through our radio, using the following frequency: 11955, 7215, 4940 (!). (Kommentar:

11955 har aldrig hörts och är troligen inaktiv, 4940 skall förstås vara 4950). You consult our site www.ma.ao. Sonly (?) we hope your point of view about our broadcasting station. Interchange department public opinion and international relation in Luanda 4 Febrier 2008".

PFC-QSL från São Tomé

I DXLD läser jag att ***IBB São Tomé Relay Station*** har skickat ett direktsvar på portugisiska till en lyssnare. V/s är Henry I. Briley III, Director Interino med adress: IBB Estação de Transmissão, C.P. 522, São Tomé, São Tomé e Principe. På detta lilla kort fanns det massor av skrivfel, skriver den portugisiske DX-aren Carlos Gonçalves.

Så här står det på kortet: *"Confirmamos sua recepção de nossa Estaçãod de Retransmissão de IBB em Sao Tomé... do (data) ... na frecüência de ... kHz à horas de UTC."*
Den korrekta versionen ska skrivas så här, enligt min sagesman:
"Confirmamos a sua recepção da nossa estação retransmissora da IBB em Sao Tomé... em (data) ... na frequência de ... kHz, às ... horas HUC (hora universal coordenada)."
Spelar roll eller...? Huvudsakligen är väl att QSL-texten är OK eller vad tycker du?

Q S L

VERIFICAÇÃO DA RECEPÇÃO

A Takahito Akabayashi

Confirmamos sua recepção de nossa estação de Retransmissao de IBB em Sao Tome

do (data) 11 de Abril de 2008
na frecüência de 4940 kHz
à 19:30 - 20:05 horas de UTC

Henry I. Briley III
Director Interino

18 de Abril de 2008

(data e assinatura)

INTERNATIONAL BROADCASTING BUREAU
SÃO TOMÉ

Kul med "Tank you four mejl"

Själv har jag de senaste åren fått ganska många halsbrytande svar från holländska pirater. Med tanke på hur de misshandlar engelskan, när de pratar via mikrofonen, så känns det inte konstigt, när jag fick ett svar som detta: *"Hello Bjon. Ik heb two sons. Tank you four email. Mijn locate is Vriezenveen. Mijne zender SK010. Mijne name is Andre. Groetjes. Valencia."*

Det är dock roligt och intressant att de faktiskt försöker svara på engelska, trots att de måste vara medvetna om att det finns brister i deras språkbehandling. Kanske beror det på Internet och dess "mail"-funktioner? Det man kanske aldrig skulle ha skickat iväg i brevform i ett kuvert är helt OK att skicka som ett mail!

När ungdomarna idag sitter och SMS-ar till varandra är språket av nödvändighet avkortat, avskalat och därmed också torftigt. Det ska gå fort och det ska inte ta plats och huvudsaken är, att mottagaren förstår budskapet. Det blir ett mönster, som utvecklas till en vana och, handen på hjärtat, hur många ungdomar skriver vanliga brev idag?

Ullmar Quick skrev i EA nr 5 2008 om ett charmigt brev till Radiotjänst från en amerikansk lyssnare. Han tyckte att det var ett fantastiskt exempel på hur man ska skriva till en radiostation – och det tycker jag också. Jag försöker verkligen vara personlig i mina brev, även om det ligger en grundmall i datorn, som jag utgår ifrån. Tyvärr är responsen på sådana brev ytterligt deprimerande, för att inte säga riktig dålig.

Torftiga svar på personliga brev

Jag har på sistone roat mig med att, i brist på nyheter, lyssna på en del, tidigare avlyssnade och QSL-ade, större radiostationer, särskilt när de har firat någonting, t ex jubileum. I veckan fick jag två svar från sådana stationer. Jag skrev långa brev och berättade om mina egna 50 år som DX-lyssnare, om mina barn och barnbarn, mitt liv som pensionär o s v.

Igår kom det svar från ***Radio Bulgaria***, ett svar som jag fick vänta på i 6 månader och dessutom fick skicka en f/up på! Inte med en rad berör man innehållet i mitt brev! Med ***Voice of Nigeria*** var det likadant, liksom med ***Voice of Turkey***! Snygga QSL-kort, men ingenting mera!

Spiken i kistan

Idag kom "spiken i kistan" – ett snyggt kuvert från ***Ceský Rozhlas***, försett med en vacker stämpel om deras 85-årsjubileum. Innehållet var det heller inget fel på, snyggt jubileums-QSL, schema och en mysko brevöppnare (?) från ***Radio Prague***. Men inte en rad mer, trots att jag skrivit så trevligt om mina goda erfarenheter med de skandinaviska programmen från Radio Prag, mitt besök på radiostationen och min brevväxling med en tidigare anställd på stationen.

Vilken trist utveckling! Tror ni att jag kommer att vara motiverad att skriva personligt nästa gång jag rapporterar, när svarsresultatet troligen blir detsamma om jag fyller i ett formulär från stationens hemsida?

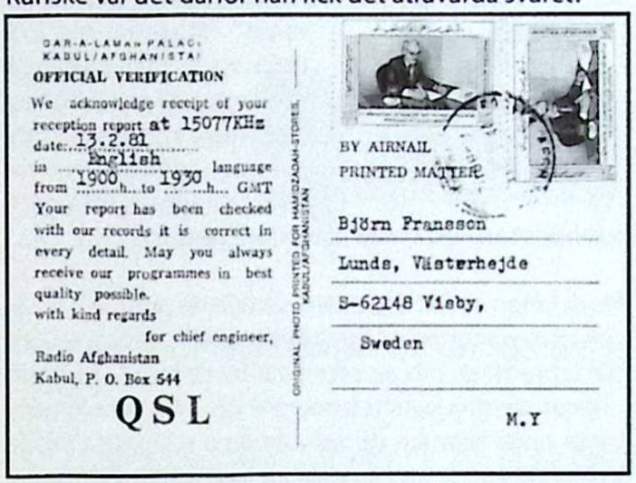
De här är ju alla statliga radiostationer, som på engelska vänder sig till en internationell publik! Nog borde de vara litet intresserade av att ha lyssnare, som behagar skriva till dem och personligt visar att de verkligen lyssnat på deras program?

Eller är det de facto så, att kontorspersonalen består enbart av ungdomar, som inte har lärt sig skriva brev och, hemska tanke, kanske inte ens behärskar engelska? Deras uppgift kanske är att bara fylla i ett QSL-kort, skicka med en dekal, ett programschema eller ett infoblad och se till att kuvertet postas? Som tur är, finns det undantag, nämligen de religiösa stationerna.

Charmiga skriv- och särskrivningsfel

Jag tycker att det är ganska charmigt med roliga skrivfel, för att inte tala om felaktiga särskrivningar. De är betydligt intressantare att få än de formella, trista ifyllningssvaren. Ett tryckt QSL från Radio Afghanistan hade stämplats med "Air Nail". Själv har jag i 40 år varit gift med en "lång hårig sjuk gymnast" och äktenskapet håller, i skrivande stund, fortfarande ihop.

Jag vill avsluta med en DX-historia, som berättats för mig som en slags vandringssägen: En norsk (förstås!) DX-are hade hört en latinamerikansk fining på kortvåg och ville tota ihop en rapport på spanska med hjälp av sin norsk-spanska ordbok. Han skrev om hur han bodde i ett litet hus uppe i en bergsby i de norska fjällen. Det ord han fick upp och använde för att beskriva "ett litet hus", hade dock en helt annan betydelse i mottagarlandet. Det ord som han översatte till spanska betyder "horhus/bordell". Kanske var det därför han fick det åtråvärda svaret?

DAR-A-LAMAN PALACE
KABUL/AFGHANISTAN

OFFICIAL VERIFICATION

We acknowledge receipt of your reception report at 15077KHz dated 13.2.81 in English language from 1900 h. to 1930 h. GMT. Your report has been checked with our records it is correct in every detail. May you always receive our programmes in best quality possible.
with kind regards
for chief engineer,
Radio Afghanistan
Kabul, P. O. Box 544

QSL

ORIGINAL PHOTO PRINTED FOR HAMRADIOAMATORER, KABUL/AFGHANISTAN

BY AIRMAIL
PRINTED MATTER

Björn Fransson
Lunde, Västerhejde
S-62148 Visby,
Sweden

M.Y

Ur DN: "Översätt tjugo språk – eller låt kanske bli"

"Arabiska, bulgariska eller kinesiska. Nu kan du snabbt översätta texter till svenska från tjugo olika språk på nätet. När du söker ett ord på sökjätten Googles svenska hemsida och får upp en utländsk sajt kan det numera synas en liten länk bredvid rubriken. Klickar du på "översätt den här sidan" översätts texten på sajten automatiskt till svenska.

Resultatet är varierande. En del texter blir riktigt bra, medan andra blir väldigt fantasifulla. – Det här är en gratistjänst som gör att den som läser kan få en uppfattning om vad texten handlar om. Det är en maskinöversättning som bygger på statistiska beräkningar.

Ett engelskt ord som ofta översätts med ett svensk ord används vid översättningen, säger informations-chefen på Google. Än så länge är det engelska sajter som kan översättas direkt. När det gäller andra språk som arabiska, bulgariska, kinesiska, tjeckiska måste man klippa in text på www.google.se/translate.

Björn Fransson

Allt om media

Stig Granfeldt
Hemvägen 8A
653 47 KARLSTAD
054 - 56 18 22
aom@sdxf.se

Radio Singapore International stänger

Radio Singapore International (RSI), kortvågsservice som drivs av MediaCorp Radio kommer att stänga i slutet av nästa månad. Stationen, som bildades i februari 1994, har sändningar till regionen på fyra olika språk, engelska, kinesiska, malaysiska och Bahasa Indonesia.

MediaCorp har sagt i ett pressmeddelande att effektiviteten kortvågstjänsten har "minskat över tiden i takt med förändrade teknik, media och konsumtionsvanor". FM-radion har förblivit stark, men publiken vänder sig till en uppsjö av alternativa kanaler för sina nyheter, t.ex. Internet-radio och Internet, kommenterande man detta med i pressmeddelandet.

Majoriteten av RSI: s lyssnare, särskilt de populära kinesiska programmen, är medelålders och äldre. Även om det erbjuder en mix av information och musik-program i början av sina nyhetesprogram har man inte kunnat locka unga lyssnare de senaste åren och detta skulle kunna vara en orsak till nedläggningen. RSI all personal som till antalet är cirka 50, kommer att omfördelas till andra områden såsom TV-nyheter och manusförfattande.

inte särskilt lokal lokalradio

MTG och SBS står tillsammans för 95 procent av lokalradiomarknaden. Deras affärskoncept med programnätverk som samsänder ett gemensamt programmaterial svarar inte särskilt väl mot tanken att lokalradion ska gynna mångfald och yttrandefrihet och ha en stark lokal förankring. Lokalradio är i hög grad stockholmsradio.

Granskningsnämnden har kartlagt och utvärderat den kommersiella lokalradion. I rapporten Kommersiell lokalradio - en kartläggning till och med 2007 ligger fokus på åren 2001-2007 då tillstånd enligt både gamla och nya regler har funnits parallellt. Syftet med undersökningen är att få en samlad bild av lokalradion. Den ger svar på vilka aktörerna är, hur de själva beskriver sin verksamhet och ser på lokalradions framtid, vad lyssnarna nås av, vilka krav som ställs på sändningarna och i vilken mån regelverket följs.

Rapporten som är på 128 sidor finns tillgänglig på nämndens webbplats www.grn.se

Radio Metro snart igång i Oslo

Radio Metro är namnet på den nya lokala radiostationen i Oslo. Det är Svein Larsen och 21st Venture som har beviljats licens för. Man kommer att starta sina sändningar den 1 januari 2009, och man kommer att sända 24 timmar om dygnet. Samtidigt försvinner Radio 1 Oslo från sina nuvarande frekvenser i Osloområdet.

Vad för typ av program radion skall innehålla är inte känt, men 21st Venture har beviljats ett tillstånd som grundas på en ansökan där man lovar att det lokala innehållet skall vara i fokus.

Nya licenser för lokalradion i Norge

Det är det 21 företag och NRJ Norge som har fått den så kallade 24/7-koncessionen i stor-Oslo. Medan Jazzradioen har fått 24/7-koncessionen det gäller bara i Oslo. Radio Oslo och Radio Tango återfinns inte på listan över dem som har fått en ny licens i Oslo. Radio Latinamerika har varit en allmänkoncession.

I Østfold är det stabilt. Moss Radio, Radio Fredrikstad och Sarpsborg Radio, får fortsätta.

På Haugalandet är det dubbel glädje. Båda Radio 102 och Radio Haugalandet görs. Radio 102 får den så kallade 24/7-konsesjonen, medan Radio Haugalandet få den så kallade "nisjekonsesjon". Det innebär att max 40 procent av intäkterna får komma från reklam.

På Sørlandet är det ändrat. Radio Kristiansand får inte ny licens för lokalradio. Här är den Kristiansand lokalradio som tar över. Radio P5 i Abuja förlorar också licensen. Här är det Tvedestrandsposten som tar över.

1 FM Liverpool har förlorat sin licens, och kommer nu att fundera över om de kommer att överklaga detta beslut.

Radio Lillehammer, Radio Gjøvik har förlorat licensen. Här är det istället Radio Exakt som tar över.

I Vestfold är det två nya radiostationer som växer fram. Østlandsposten har fått en licens i Larvik och Jarlsberg tidning i Horten / Gold Coast.

I Stavanger är det NRJ Norge som har 24/7-koncessionen. SBS Radio har den allmänna koncessionen.

I Bergen är det NRJ och SBS Radio som kommer varje har sin egen 24/7-nät. Bergensavisene har fått den allmänna koncessionen.

I Trondheim går Adressavisa ut, medan NRJ, SBS Radio och Mediastud har fått varsin 24/7-konsesjon, Jærradiogruppen har fått en allmennkoncession.

Jærradiogruppen har förlorat sin koncession i Oslo, Drammen, Kristiansand, Gjøvik och Lillehammer, men de har fått ett nytt i Trondheim, detta skriver Radionytt.no/Kampanje

Radio 1 förlorar sin licens i Oslo

Norska Radio 1 kommer att förlora sin radiolicens i både Oslo och Stavanger. Det var en nyhet man såg när norska Medietilsynet talade om vilka som skulle få licens att driva lokalradio de kommande sju åren. NRJ och 21st företaget har fått licensen som gäller för 24 timmar sändning i Stor-Oslo, medan Jazzradioen har fått licens att sända 24 timmar i själva Oslo.

Lite plåster på såren är att SBS Radio har beviljats licens i Asker och Baerum, samt på Nesodden. I Stavanger förlorar också Radio 1 sin 24-timmars koncession, men de behåller en allmän licens, vilket innebär att Radio 1 kommer att dela frekvens med andra aktörer. Det är istället NRJ som fått denna 24-timmars frekvens. I Bergen och Trondheim har SBS Radio säkrat sig en 24timmars-frekvens.

- Detta är dramatiskt för både fans och vår organisation, säger en arg vd för SBS Radio Norge, Bente Klemetsdal. Det är ingen tvekan om att det blir ett överklagande från vår sida, säger Klemetsdal till norska radionytt.no.

Det skall ha varit alldeles jämnt in på målsnöret det som avgjorde var att Radio 1 hade i sin ansökan 30 minuter mindre lokalt material i Oslo jämfört med de andra två, skriver norska Kampanje.

Virgin Radio sålt.... Men inte namnet

SMG är i färd med att sälja koncessionen på Virgin Radio till Absolute Radio, rapporterar flera brittiska medier. Försäljningen gäller dock bara koncessionen på mellanvåg och FM-frekvensen i London.

Namnet Virgin ingår inte i avtalet, och det betyder namnet Virgin Radio fortsätter där det finns i dag. Det kan också innebära att namnet kan dyka upp igen på andra frekvenser och på de lokala licenserna. Negotiating var på väg att avbryta förhandlingarna när Virgingruppen inte ville sälja Virgin märket till den nya ägaren, men man har nu hittat en lösning.

Virgin Radio är sålt till Bennett, Coleman & Co, som Ger ut Times of India som är en av de största i medie- och underhållningsbranchen i Indien. Avtalet har ett värde mellan 50 och 60 miljoner pounds. Avtalet har dock inte ännu godkänts av de olika nämnder som är inblandade, skriver norska radionytt.no.

Dansbandskanalen i Helsingborg

Inom kort kommer 104,7 Favorit kommer inom den närmaste tiden att ändra format till att bli dansbandskanalen.

Tjeckiska nyhetskanalen Z1 har startat på Astra

På Astrasatelliten på 23,5 grader öst har en ny tjeckisk nyhetsstation startat, Z1 är namnet och den sänds okodat. Frekvensen är: 11.992H.

Arte HD från 1på Astra 19,2 öst.

Den tysk/franska Kulturkanalen Arte börjar med en HD-version på Astra 19,2 öster av sin kanal. Detta sker i frekvensen 11362 GHz H. Kanalen kommer att sända okodat med franska och tyska ljudspår. Detta skriver: Källa: broadbandtvnews /Digital Fernsehen /digitalt.tv

Mer sommarläsning hittar du i DX-köps sortiment.

Se annonsen på annan plats i detta nummer!

Aktuellt på banden

Claes Olsson
Trestegsgatan 113
603 63 NORRKÖPING
011-18 22 23
apb@sdxf.se

EUROPA-AFRIKA

ALBANIEN

För att undvika QRM från div. stationer har Radio Tirana har gjort följande ändringar i sitt sommarschema:

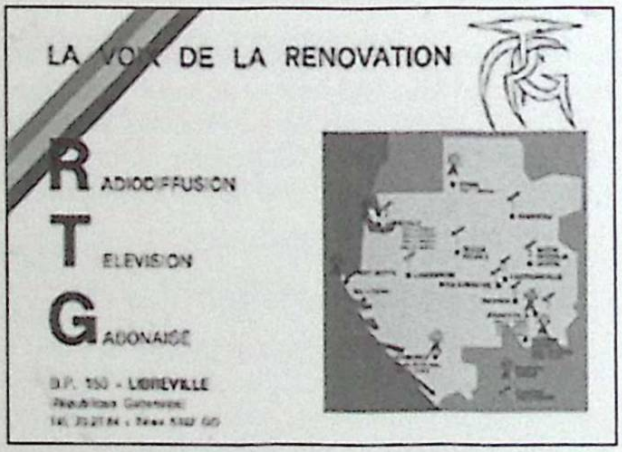
1800-1830 Italienska till Europa, 7430
(ex 1730-1800 7460)
2000-2030 Engelska till Europa, 7465 (ex 7460)
2030-2200 Albanska till Europa, 9395 (ex 9390)
2300-2430 Albanska till Nordamerika 9345 (ex 9390)
1805-1835 Tyska till Tyskland 1458 (ex 1801-1829)

via UQ

ENGLAND

Hospital Broadcasting Sheffield (HBS) har startat på 1431 kHz. Stationen har varit igång i 30 år men den första sändningen på MW var den 3 maj. Man sänder 24/7, programmen består av önskeprogram, musikdito, direktsänd sport och nyheter på heltimmen. Lågeffektsändaren beräknas täcka Royal Hallamshire Hospital, Northern General Hospital och Veston Park Hospital. Lyckas du höra dem kan rapporten sändas till Hospital Broadcasting Sheffield, Royal Hallamshire Hospital, Glossop Road, Sheffield, England S10 2JF.

DXing.indo, MWI via RM

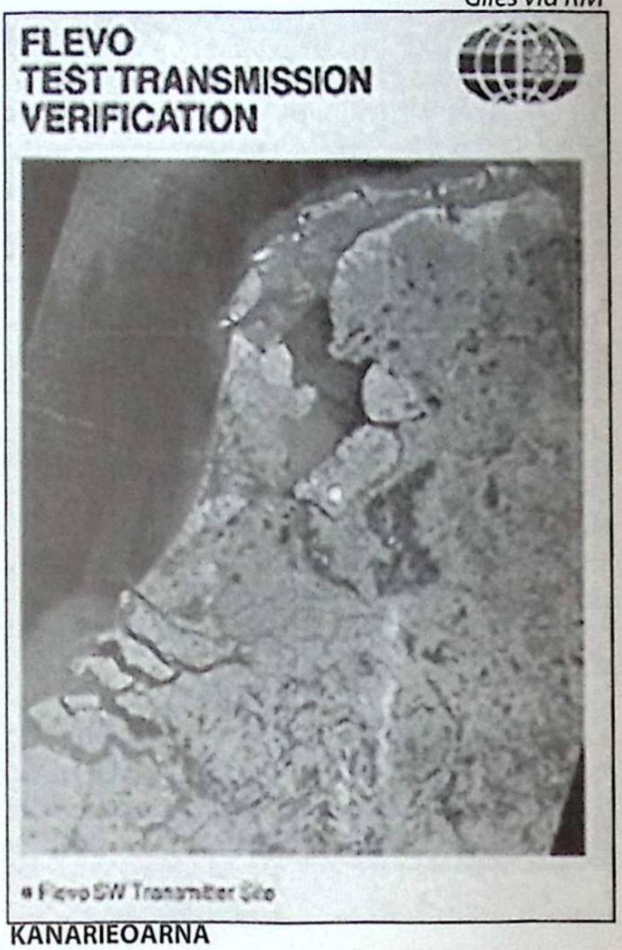
GABON

RTV Gabon, "Radio Gabon" hörd med nationalsång vid sändningsstart 0458 på 4777 kHz. Hörd också framåt stängningsdags 1900. *BCDX via Biener i Kur*

HOLLAND

20 kW-sändaren på 828 kHz i Heyenoord är reaktiverad som en förberedelse av nya "Arrow Talk". Denna ägs av samma bolag som äger Arrow Classic Rock och Arrow Jazz. Under testperioden sänder man på 828 kHz ett relä av Arrow Classic Rock's FM program.

Giles via RM

KANARIEÖARNA

Följande MW-stationer är igång på Kanarieöarna:

576 RNE, Radio Uno, Las Palmas (20 kW)
621 RNE, Radio Uno, Santa Cruz, (10 kW)
720 RNE, Radio Cinco Todo Noticias, Santa Cruz, Teneriffa (20 kW)
747 RNE, Radio Cinco Todo Noticias, Las Palmas, Gran Canaria (20 kW)
837 Cadena COPE, Las Palmas, Gran Canaria (10 kW)
882 COPE, La Laguna, Teneriffa (20 kW)
1008 Onda Cero Punta Radio, Las Palmas, (10 kW)
1179 Radio Club de Tenerife, Cadena Ser, Teneriffa (25 kW)
1269 Radio Ecca, Las Palmas, Gran Canaria (20 kW)

Mendez/BCDX via Biener via Kur

KROATIEN

Radio Osijek på 1557 kHz har stängt.

Robic i MW via RM

Hrvatski Radio, Deanovac sänder under sommaren enligt följande:

0457-0756	6165 (D-100 kW, nd)
0757-1356	9830 (D-100 kW, nd)
1357-2056	6165 (D-100 kW, nd)
2057-0456	3985 (D-100 kW, nd)

R Bulgaria/BCDX via Biener via Kur

LIBERIA

Radio Veritas har varit tyst ett tag. Enligt ett meddelande från stationen den 13 juni har man problem med SW-sändaren och håller f.n. på att flytta den till annan plats. *Savolainen i Cumbre*

MAROCKO

Åtminstone följande stationer är igång på MW: 207, 612,711,819,1044,1080,1187.9 och 1593 kHz. Dessutom kan en konstig, FM-liknande signal höras i området 1640-1643 kHz. *Goncalves i DXW via RM*

SW-sändningarna från SNRT via IBB-sändaren i Briech, 25 km söder om Tanger ställdes däremot in fr.o.m. 1 maj och kommer troligtvis inte att återupptagas. Frekvenserna för dess sändningar skulle annars varit 7135, 11920 och 15335 kHz. *Biener i Kur*

MADERIA

Följande MW-stationer är igång på Maderia:

531 RDP, Porto Santo
603 RDP, Pico de Areeiro
1332 RDP, Senhora do Monte
1530 Posto Emissor de Radiodifusao de Funchal

R Netherlands Media Network/BCDX via Biener via Kur

SERBIEN/BOSNIEN-HERCEGOVINA

International Radio Serbia har följande sändningsschema under sommaren:

1000-1800: 7200 kHz (Beograd-Stubline 10 kW, nd)
1000 serbiska, 1300 engelska, 1330 serbiska, 1400 spanska, 1430 arabiska, 1500 ryska, 1530 franska, 1600 tyska, 1630 kinesiska, 1645 albanska, 1700 ungerska, 1715 grekiska, 1730 italienska.
1800-2128: 7200 kHz (Belgrad-Stubline) 10 kW, nd)
6100 (Biijeljina 250 kW 310°)
1800 ryska, 1830 engelska, 1900 spanska, 1930 serbiska, 2000 tyska (lör serbiska), 2030 franska, 2100 engelska.
2330-0028: 6185 (Bijeljina 250 kW, 310°)
2330 serbiska, 0000 engelska, sön serbiska.
0100-0128: 6185 (Bijeljina 250 kW, 325°) engelska.

R Bulgaria/BCDX via Biener via Kur

SLOVAKIEN

Nexus-Iba IRSS Shortwave har följande sommarschema för sändningar via Rimavska Soboto i Slovakien:

0930-1200: 9510 (150 kW, nd) sön European Gospel Radio
1500-1800: 9825 (150 kW, 160°) Miraya FM Radio med engelska ocharabiska till Sudan
1800-2000: 7290 (ex 7285) (150 kW, 160°)fre-sön Euro- pean Gospel Radio

R Bulgaria/BCDX via Biener via Kur

SUDAN

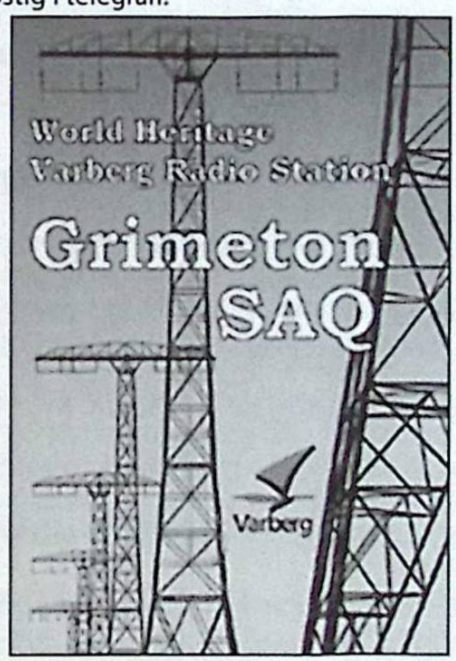
Radio Peace som sänder från södra Sudan på 4750 kHz har fortfarande problem med sändaren. Är off-air för det mesta men irreguljära sändningar förekommer.

Savolainen i DXW via RM

SVERIGE

Grimeton SAQ utanför Varberg är den gamla sk Alexandersonsändaren som är den enda återstående av den typen och utsedd till världsarv. Stationen invigdes 1925 och var avsedd för telegramtrafik till USA. Sändaren konstruerades av svenskamerikanen Ernst Alex-andersson och 20 st byggdes av GE. Radiovågorna alstras av en roterande högfrekvensgenerator som ger en extremt långvågig signal på 17.2 kHz. Den enorma antennen består av sex 127 meter höga antenntorn med 380 meters mellanrum. De är försedda med en 46 meter tvärram som bär upp antennlinorna. Mottagarstationen byggdes i halländska Kungsbacka som i likhet med sändarstationen i Grimeton stod i förbindelse med Telegrafstationen i Göteborg där inkommande och avgående telegram expedierades.

Stationen fungerar utmärkt än idag och körs igång ett antal gånger under året. Jag fick nyligen ett efterlängtat QSL för en testsändning 080206. Det är ju inte många mottagare som går så långt ner i frekvens men några typer av SDR gör det, t.ex SDR-IQ som jag använde. Alternativet är ju att bygga en konverter till den vanliga kommunikationsradion. Stationens nominella effekt är 200 kW, men på mitt QSL anges ca 80 kW. Moden är A1. Testsändningen kördes i både i 20- och 80-takt, tacksamt för den som liksom jag är ringrostig i telegrafi!

Stationen har en mycket trevligt hemsida på adressen www.grimetonradio.se. Sändarstart sker 1,8,15,22 och 29 juli samt 5,12 och 19 augusti kl. 1800 svensk tid. Den 9 - 10 augusti är det Sändaramatörer på Världsarvet med temat *Kommunikation under andra världskriget och framåt med idag fungerande utrustning.* Före-

drag, loppis, sändarstart, demonstrationer. På kvällen kortvågslyssning och stjärnskådning! I samverkan med Experimenterande Svenska Radioamatörer, Föreningen Alexander, SK6DK, mfl. Besök rekommenderas! Sändningar med SAQ planeras på FN-dagen 24 oktober samt julafton 24 december. *BSL*

Tillägas kan, att jag för ett par år sedan hörde stationen med hjälp av en NDR 535 som går ner till den frekvens. Även ICOM-R75 går att manipulera ner till 17.2 kHz. /red/

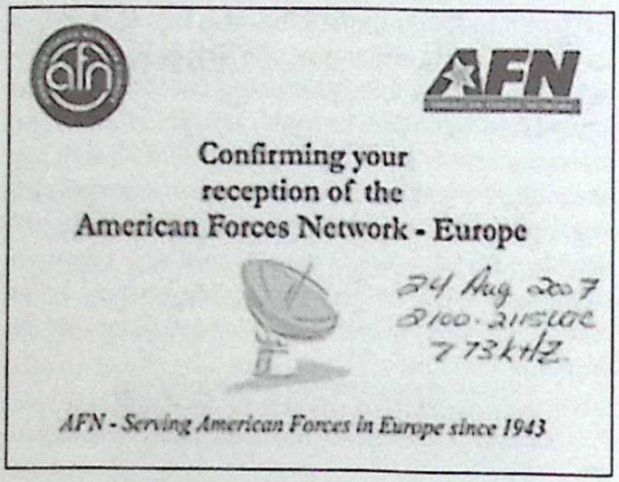
RYSSLAND

RadioKompaniya, Golos Rossii hörd 2345-0005. Pop musik nonstop, på heltimmen inspelat id "Radio-Kompaniya. Sändningen troligen via Moldavien.

Boland i Cumbre

TYSKLAND

Bavarian Open Radio på 729 och 801 kHz har bytt namn till on3radio. *Kruse via mwdx via RM*

UKRAINA

Enligt Olexandr Yegorov i open_dx yg är följande stationer stängda, troligen fram till årets slut:

UR 2 "Promin": 549 kHz - Kyyiv, Mykolayiv, L'viv, Vynnytsya

UR 3: "Kultura": 657 kHz - Chernivtsi 837 kHz - Kharkiv 1242 kHz - Donetsk *EMWG, MWI via RM*

ASIEN-OCEANIEN

KINA

China Radio International kan höras via div. MV-sändare i Europa:

558	England	1600-1800, 2100-2200
738	Ryssland	0300-0400
1251	Albanien	0600-0800
1386	Litauen	2000-2100
1440	Luxemburg	2100-2200

För KV-sändningar, se Lars Wiedens eminenta engelsksändarlista i förra numret.

Nyheter och kommentarer sänds varje heltimme. China Drive är ett aktualitetsprogram som kan höras dagligen 1805, 1830, 1905 och 1930. Andra intressanta program kan väl vara "People in the know" på måndagar, "In the spotlight" på onsdagar, "Voice from other lands" torsdagar, "Life in China" fredagar och lyssnarprogrammet "Listener's Garden" lördagar. Tippar på att många programinslag den här sommaren kommer att handla om de Olympiska Spelen som startar den 8.8. För ett mera komplett programschema, se http://english.cri.ci

China Radio International

Enligt uppgifter från Zhousan Maritime Meteorogical Radio Station startade man i mars sändningar på SW med väderuppgifter för sundet mellan Kina och Taiwan. Ingen frekvens har uppgivits, men Tahahito Akabayashi fann stationen 1100 på 3303 kHz. Adressen till stationen är Meicen Road, Putuoshan, Putuo District, Zhoushan, Zhejiang, China.

BCDX via Biener via Kur

Följande stationer loggade i Argentina:
Yunnan PBS2, Kumming, Yunnan 1132-1140 på 6937 kHz.

Nei Menggy PBS, Hohhot, Nei Menggu 1112-1116 på 7105 kHz // 9520.

Voice of Zhonghua (CNR-5), Beijing 1119-1125 på 7620 kHz // 5925. *Slaen i Cumbre*

MYANMAR/BURMA

Myanma Radio hörd runt 1330 på 5985 kHz med inhemskt språk och lättlyssnad rockmusik. *via Cumbre*

NORD- OCH LATINAMERIKA

ANTARKTIS

LRA 36 Radio Nacional Arcangel San Gabriel sänder vidare på 15476 kHz. Är igång måndag-fredag 1800-2100 med en 10 kW-sändare och en treelementsantenn. *BCDX via Bieneri Kur*

BRASILIEN

Loggade stationer:

3235.0	R Guaruja Paulista, Sao Paulo CG
3254.9	R Educadora 6 de Agosto, Acre RLW
4754.9	R Immaculada Concepcao, MG CB
4805.0	R Difusora do Amazonas, Manaus MAM
4815.0	R Difusora Londrina, Parana CG
4825.0	R Cancao Nova, Cachoeira Paulista AP
4825.0	R Educadora, Bracanca CG
4845.0	R Cultura Ondas Tropicais, Manaus MAM
4865.0	R Alvorada(t), Londrina CG
4885.0	R Clube do Para, Belem MAM

4895.0	R IPB Novo Tempo, Campo Grande CG
4905.0	Nova Radio Relogio, Rio de Janeiro RAD
4905.0	R Anhanguera, Araguaina AP
4915.0	R Difusora, Macapa CG
4925.0	R Educacao Rual, Tefe AP
4925.0	R Difusora Macaba, Amapa MAM
4935.0	R Capixaba, Vitoria (p)
4974.8	R Mundial (t), Osasco AP
4985.0	R Brasil Central, Goiânia AP
5035.0	R Aparecida, Aparecida CG
5045.0	R Guaruja Paulista, Florianapolis CG
5940.0	R Guaruja Paulista, Guaruja ALS
5940.2	R Globo-Santos, Guaruja CG
5970.0	R Itatiaia, Belo Horizonte CG
5990.0	R Senado de la Nacion, Brasilia CG
6000.0	R Guaiba, Porto Alegre CG
6010.0	R Inconfidencia, Belo Horizonte AP
6020.0	R Guacha, Porto Alegre CG
6039.6	R Club Paranaese, Curitiba CB
6080.0	R R Novas de Paz, Curitiba CG
6105.0	R Cancao Nova, Cachoeira Paulista AP
6135.0	R Aparecida, Aparecida AP
6170.0	R Cultura, Sao Paulo ALS
6180.0	R Nacional da Amazonia, Brasilia AP
9504.9	R Record, Sao Paulo KBJ
9515.0	R Nova de Paz, Curitiba KBJ
9530.0	R Transmundial, Santa Maria CG
9630.0	R Aparecida, Aparecida CG
9645.2	R Bandeirantes, Sao Paulo CG
9665.0	R Marumby, Florianapolis CG
9675.0	R Cancâo Nova, Cachoeira Paulista CG
9695.0	R Rio Mar, Manaus RS
11735.0	R Transmundial, Santa Maria MAM
11749.8	R Murumby, Florianapolis CG
11805.0	R Globo, Rio de Janeiro MAM
11815.0	R R Brazil Central, Goiânia CG
11830.0	R CBN, Anhanguera, Goiânia CG
11855.0	R Aparecida, Aparecida CG
11915.0	R Gaucha, Porto Alegre CG
11925.0	R Bandeirantes, Sao Paulo CG

ALS	Arnaldo Slaen, ARG
AP	Anker Petersen, DK
CB	Chuck Boland, USA
CG	Carlos Goncalves, POR
MAM	Manuel Méndez, E

via SWN

EL SALVADOR

Danske Stig Hartwig Nielsen besökte i april Radio Imperial Sonsonate som för ett par år sedan sände på 17835 kHz. Där berättade man, att man numera sänder endast på 810 kHz med 500 W. Några KV-sändningar inom en snar framtid är inte planerade, sändaren är på reparation och antennen nertagen.

DXLD/BCDX via Biener via Kur

Hördes skapligt i Florida då och då under den tiden då den var igång. Jag lyckades få ihop en i mitt bra tycke bra rapport, men något svar fick jag tyvärr aldrig. Kanske man skulle försöka med en f/up?
Hemkommen testade landjägaren Janne Görlin (JGÖ) NDL och utd. ute vid vårt QTH i Väsby, men inte ett spår hördes. Vad jag vet var det ingen här i Sverige som kunde uppvisa en gångbar logg. /red/

MEXIKO

Radio Merida hörd med bl.a. id på 6104.5 kHz. Merida var från början SW-relä av 1240, XEMQ och XEQM. Innan den försvann från kortvågen gick den under namnet La Pantera och senare även La Candela.

Wilkner i DXLD via Cumbre

VENEZUELA

Radio Amazonas, landets enda kvarvarande KV-sändare är fortfarande igång på 4940v kHz. Hörd där runt 0130 med stark signal men mycket distortion.

Alexander i Cumbre

KÄLLOR

Cumbre/via Internet, USA; BSL/Bo Samuelsson, Linköping; RM/Radiomaailma (Finland); SWN/Short Wave News (Danmark); Kur/Kurier (Tyskland); UQ/Ullmar Qvick, Norrköping;

I dessa miljöhysteriska tider då man knappt törs släppa en fjärt utan att bli beskylld för att öka jordens medeltemperatur med någon grad, hittade jag denna artikel som visar, att vill du vara en sann miljövän slår du på radion i stället för att knäppa på datorn.

Hur mycket energi förbrukar Internet?

Varje gång vi loggar in på Internet, involverar det servrar. I kraft av den ökande nättrafiken blir dessa servrar fler och större. En uppskattning lyder att nätets servrar använder 60 miljarder kilowattimmar om året. Det motsvarar 2 procent av de globala koldioxidutsläppen eller lika mycket som världens flygtrafik.

Ur Illustrerad ventenskap nr 9/2008

QSL-posten

Gert Nilsson
Rodervägen 30
891 78 BONÄSSUND
0660 - 580 83
qslposten@sdxf.se

Efter en häftigt varm maj sitter jag och jobbar med QSL-Posten nummer 6 medan regnet strilar ner och termometern bara visar +13. Något lyssnande har det knappt blivit. Läsarna till EA har emellertid skött sig mycket bra. Sjutton DX-are har anmält 200 QSL vilket är något av ett rekord för sommarnumret av EA. De tre sidor jag fått mig tilldelat av H-red lär överskridas med råge.....

EUROPA

Bulgarien
Radio Bulgaria-9400 Spec-QSL, 50 years of DX-program, kort, info 6m BEFF

Danmark
UCB -92800 epost KJT
Radio 100 FM, Skanderborg-Virring-98300 epost 1d JTM
V/s Louise Ringtved Futtrup
R Soft FM/Skävinge-89400 2 v DO
R Soft FM/Osted-93000 2 d DO
R 100 FM/Skanderborg-98300 + penna 2 d DO
R Soft FM/Vipperöd-99100 2 d DO
Flera av Dans danskar svarade på ett medsänt vykort!
The Voice – Copenhagen -98600 E-post 3d KUN

Irland
RTE 2FM-90400 epost KJT

Italien
Ciao Radio-91200 epost 7d GN
RAI Trentino-95700 k b visitkort fickradio 2v RNS
V/s Alberto F

Kaliningrad
Stimme Russlands Bolschakovo-1215 k alm 1m BSL

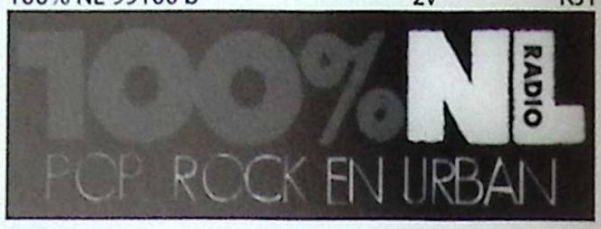
Kroatien
Radio Dubrovnik via Zadar, HRT-1134 epost 3 v BEFF
V/s Mario Polzer

Lettland
European Music Radio Riga-9290 k b 1m BSL
V/s Peter Bronclik

Luxemburg
Werner Heukelbach via RTL, DRM-6095 k b 1m BSL
RTL Junglinster (DRM)-6095 k 7v BSL
V/s J. Junk

Moldavien
China Radio Int., Grigoriopol-1413 epost 2v JTM
V/s Yinglian,English Service

Nederländerna
100% NL-99100 b 2v KJT

Norge
NRK Vigra-630 epost 1d KUN
RNW/Kvitsöy-1314 k 4v JOB
V/s Karen van Lierop
NRK Hordaland Bergen-89100 k 2v RNS
V/s Ann.M Danbråthen
Kanal 24/Kongsberg-102500 Brev f/up22v DO
Kanal 24/Oslo-103800 Brev f/up22v DO
Kanal 24/Skien-105200 Brev f/up22v DO

Ryssland
Rysslands Röst Kraznyy Bor-1494 k alm 6m BSL

Schweiz
R Svizzera-558 k info sti 10d CON

Spanien
SER Radio Asturias-1026 epost 3d KEL
V/s Agustina Pozo

Sverige
Wisby FM-89200 epost 3d ESN
V/s Jay
HitMix 91,8, Vellinge-91800 Svar på medsänt vykort 5v DO

Tjeckien
Radio Prague-5930 Jubileums-QSL, brevöppnare, schema 1,5v BEFF
R Prag-9880 k sch brevöppnare CB

Tyskland
AFN-873 k sti 5v CON
Evangeliums-Rundfunk Mainflingen-1539 k 3v BSL
Radio 700 Kall Krekel-6005 b k info 25d BEFF CB DO GN
V/s Bernd Frinken
European Music Radio Wertachtal-6140 k b 1m BSL
Deutschlandfunk Berlin-Britz-6190 k 5v BSL
Bible Voice via Wertachtal-9430 epost 5 d BEFF
V/s Heather

Hitradio Cottbus-92100 halvnaket k 1v RNS
V/s *Jasmine L*
Oldie 95 Hamburg-95000 stämplad rapport 1v RNS
V/s *Oldie 95 Team*
NDR 2/Schwerin-98500 Kort 13v DO
R SAW-100100 b 1v KJT
Radio 7, Aalen-103700 5 k dek visitkort godis 1v RNS
V/s *G Hessbel*

Ungern
Juventus Radio-89500 epost 7d GN
V/s Petra Gaják

Vatikanstaten
R Vaticana-6185 m fl ppc + special QSL från Eviga Vågor
Börje Sahlen 3v RNS
V/s *Börje Sahlen*

Österrike
Radio Africa Int. Bisamberg-1476 k b 2v BSL
V/s *Sandra Voraberger*

AFRIKA

Benin
TWR/Benin-1566 epost med PDF 1v JOB
V/s Lorrine Stavropoulos, DX Secretary

Ceuta
Radio Olé Costa del Estrecho-1584 k dek 66d KEL
V/s *Miguel Gallego*

Djibouti
RTV de Djibouti-4780 stencil 17 m BEFF
V/s *Le Chef des Services Techn.*

Nigeria
Voice of Nigeria-15120 k dek 2m BEFF

St Helena
R. St Helena-11092,5 k 5m BEFF ESN LBM
V/s *L. Laurences(?)*

Sydafrika
IRIN radio for Somalia-9665 epost 1 v BEFF
V/s *Louise Radio Coordinator*

ASIEN

Kazakstan
WYFR Family Radio Almaty-12150 b epost mm 10d KEL
V/s *Julie Hesse*

Norra Marianerna
Radio Free Asia via Tinian-15680 k 2 v BEFF

Saudiarabien
Deutsche Welle Relä-15435 k 9m CON
V/s *Rose DW Listeners Club i Bangladesh*

Turkiet
Voice of Turkey-9785 k sti turistbr 3 v BEFF

OCEANIEN

Australien
4KZ Ingham QLD-1620 Kort, 2 stickers, visitkort, folder 56d KUN
2ME Radio NSW/VIC-1638 epost 1d JOB
V/s Sid Merhi
Radio Brisvaani 1701-1701 epost med ljudfilsbilaga 3d KUN
2ME Radio Lebanon,Sydney -1638 e 1 d KUN

Hawaii
KQNG Lihue HI-570 epost bif. PDF fil med foton av antenner mm 63d KEL
V/s *Ron Middag SM-2?*
KHLO Hilo HI-850 Långt trevligt e-postsvar 1d KUN
KREA Honolulu HI-1540 epost f/up KEL
V/s *Robert Kim*

NORDAMERIKA

Alaska
KVAK Valdez AK-1230 epost f/up KUN
KNLS Anchor Point AK-7355 b k KEL
V/s *Paul Ladd OBS, räknad tidigare, endast svar med nya saker*

Kanada
CFBC St. John NB-930 epost 12d KEL
V/s *Paul Jensen*
CKST Vancouver BC-1040 epost 45d KEL
V/s *Robert Gray*
CJRJ Vancouver BC-1200 epost BOS
V/s *GM Randy Cornelius*

CHVO Carbonear NL-560 epost TJ
CBNA St. Anthony NL-600 epost 1v JOB
V/s Keith Durnford, Supervisor
CKVO Clarensville NF -710 epost 1d KUN
CHCM Marystown NL-740 epost 2d KUN
CJWW Saskatoon SK-750 epost f/up KUN
CKBA Athabasca AB-850 Brev, info, 2 vykort f/up KUN
CKNX Wingham ON-920 epost m scanned dekal BOS
V/s *Scott Pettigrew PD*
CFFX Kingston ON-960 epost CKL
V/s *Music Director/Announcer Ray Bergstrom*
CKX Brandon MB-1150 epost f/up KUN
CKHJ Fredericton NB-1260 epost m QSL-brev som bilaga
BOS
V/s *Tom Blizzard PD*
CKAD Middleton NS-1350 epost BOS
V/s *Dianne Best GM*
CHHA Toronto ON-1610 epost BOS
V/s *Michelle Maron, Executive Dir*
CJRS Montreal QC-1650 epost 2d JOB
V/s Jean-Noël Guenot, Direction technique

USA

WKTY La Crosse WI-580 epost BOS
V/s *Scott Robert Shaw PD*
WTVN Columbus OH-610 epost CKL
V/s *Greg Savoldi Regional Director of Engineering*
WIOD Miami FL-610 epost f/up KUN
WSCR Chicago IL-670 epost TJ
WJR Detroit MI-760 qsl-card TJ
KJRB Spokane WA-790 epost f/up GN JOB KEL
V/s *David Ratener*

KGHL Billings MT-790 epost f/up KUN
WTRU Kernersville NC-830 epost b sch mm BOS
V/s Ed Park Network PD SM-1
KJJR Whitefish MT-880 epost BOS
V/s Matt Desch SMI
KIXI Mercer Island WA-880 epost KUN
KXLY Spokane WA-920 b mm 14d TJ KEL
V/s *Michael S. Conklin*
WBEN Bufffalo NY-930 epsot f/up GN
V/s *Kevin Carr Assistant Program Director*

KYAK Yakima WA-930 epost SM-1:a (Hörd PAX48) f/up KUN
Enorm massa SM-ettor som KUN, BOS och JOB har kapat åt sig. Loggningarna har gjorts vid expeditioner till Parka, ett antal nya SDR-mottagare har varit till god hjälp. Inspelningarna efter en vecka i Parka kan säkert hålla den lyckosamme med genomlyssning en stor del av resten av året!!!
KMA Shenandoah IA -960 epost med inscannad QSL-kortsbilaga 36d KUN
KBUL Billings MT-970 epost ljudklipp TJ
WITY Danville IL-980 b mugg penna ficklampa BOS
V/s *Bill Collins OP Mgr*
KVKK Verndale MN-1070 b cov map info BOS
V/s *Gene Marie Kanten GM* SM-1
KSLL Price UT-1080 epost m foto-bilaga BOS
V/s *K W GreyBow Owner* SM-1
KFXX Portland OR-1080 epost 8min KUN
KKNW Seattle WA-1150 epost 1d KUN
KXMG Portland OR-1150 epost (Hörd PAX53 och enl EA:s lista SM1) 1d KUN
KERI Wasco CA-1180 epost med 3 bilagor. f/up KUN
WHKW Cleveland OH-1220 epost + qsl.doc TJ
KSBN Spokane WA-1230 epost 1d JOB
V/s Brad Kemmer Station Manager
KXLO Lewiston MT-1230 epost med mp3 1d JOB
V/s Nik Scebba, Program & Music Dude. SM1?
KXLO Lewiston MT-1230 epost ljudbilaga BOS
V/s *Mik Le Clair, PD SM-1*

KQIK Lakeview OR-1230 epost f/up KUN
KSMA Santa Maria CA-1240 epost BOS
V/s *Dough Nelson News/Sports Director* SM-1
KTIX Pendleton OR-1240 2 epost fr. olika v/s inom 5 min f/up KUN
KWSU Pullman WA-1250 epost CKL
V/s *GM Dennis L. Haarsager*
WWTC Minneapolis MN-1280 b k CKL
V/s *CE Scott Todd*
WWTC Minneapolis MN-1280 epost+qsl+cov map+schedule TJ
KIT Yakima WA-1280 epost f/up KUN
WNBF Binghamton NY-1290 epost TJ

WTKS Savannah GA-1290 epost brevbilaga BOS
V/s *Marty Foglia, CE*
KKOL Seattle WA-1300 epost CKL
V/s *Engineer Monte Passmore*
WIBA Madison WI-1310 epost CKL
V/s *Operation Manager Tim Scott*
WCCW Traverse City MI-1310 Brev, sticker 20d KUN
KELO Sioux Falls SD-1320 epost BOS
V/s *Greg Belfrage PD* SM-1
WHBL Sheboygan WI-1330 epost CKL
V/s *Jerry Bader*
WHBL Sheboygan WI-1330 epost TJ
KWOR Worland WY-1340 epost 1d JOB
KRNT Des Moines IA-1350 epost TJ
KDIO Ortonville MN-1350 epost 1d JOB
V/s Jeff Kurtz
KHNC Johnstown CO-1360 epost CKL
V/s *Danette Golden Promotions Director*
WYOS Binghamton NY-1360 epost TJ
KHNC Johnstown CO-1360 epost f/up KUN
KSCJ Sioux City IA-1360 epost f/up KUN
WLJW Cadillac MI-1370 epost foto av sändarmast BOS
V/s *Joy Garwold Staff Assistant*
WFCL Clintonville WI-1380 epost CKL
V/s *Eric Voight*
KTKZ Sacramento CA-1380 epost f/up GN
V/s *Martha Stewart receptionist och Dave Fortenberry CE*
WPLM Plymouth MA-1390 epost TJ
KJOX Yakima WA-1390 epost 1d JOB
V/s Greg Dourian. VP/Regional Manager

KRRZ Minot ND-1390 epost f/up KUN
KBCK Deer Lodge MT-1400 epost CKL
V/s *GM Bob Toole*
KCOG Centervillle IA-1400 epost (SM-1) f/up KUN
KUJ Walla Walla WA-1420 b 15d KEL
V/s *Jim Bock*
KMAJ Topeka KS-1440 epost 30min KUN
KLBM La Grande OR-1450 epost 23d KEL
V/s *Cliff Tarpy*
KCKX Stayton OR-1460 epost m skannade dekaler BOS
V/s *Ronald J. Dot'o Corporate Ing.*
WKDV Manassas VA-1460 epost TJ
WHBC Canton OH-1480 epost CKL
V/s *Director of engineering Dale Lamm*
KCIM Caldwell ID-1490 epost CKL
V/s *GM Bob Rosenthal*
KEYG Grand Coulee WA-1490 epost 1d JOB
V/s Nilufer Wheeler Sales
KRNR Roseburg OR-1490 epost f/up KUN
WLQV Detroit MI-1500 epost CKL
V/s *Brad Smith Sales Manager*
WGLB Elm GroveWI-1560 brev-bilaga i e-post BOS
V/s *Villis H. Payne Stn Mgr* SM-1
KGOW Bellaire TX-1560 epost BOS
V/s *Debbie Brazier VP ProgrammingSM1*
WSRF Ft Lauderdale FL-1580 epost TJ
KBLA Santa Monica CA-1580 epost TJ
KKKK Colorado Springs CO-1580 epost 1d JOB
V/s Bill Schwamle, Operations Manager NA nr 600 för JOB!
KKKK Coloradio Springs CO -1580 epost f/up KUN
KVGB Great Bend KS-1590 epost TJ
KGYM Cedar Rapids IA-1600 epost CKL
V/s *PD Scott Unash*
WUNR Brookline MA-1600 epost 1d JOB
V/s Stephen Lalli, GM

KKGM Fort Worth TX-1630 epost CKL
V/s *PD Paul T. Hughes*
XEPE Tecate Mexico-1700 epost TJ
4KZ Ingham QLD -1620 k b d info 10v JOB
V/s Al Kirton, Manager

CENTRALAMERIKA

Mexiko

XEVOZ Radio Tráfico México-1590 b certifikat f/up KEL
V/s *Miguel Angel Barrientos V.*

VÄSTINDIEN

Grenada

Harbour Light of the Windwards-1400 epost CKL

Puerto Rico

WMDD Fajardo PR-1480 epost 1d KUN

SYDAMERIKA

Colombia

Radio Calidad-1230 epost f/up KEL
V/s *Nelson Moreno Holguín*
HJNL La Cariñosa, Manizales-1450 epost 1d JOB
V/s Jaime Sanchez Restrepo, Director Artistico
Radio Marfil Stereo, Bogota-5910 k DVD 10v JTM

Peru

R La Oroya-4905 E-brev. f/up DO
V/s Carmen Pacheco Lazo LA nummer 300 för Dan!!
(Dan skickade follow up till ett antal stationer som inte längre sänder. La Oroya var den ende av tio som svarade.)
Radio Libertad Arequipa-1310 epost TJ
Radio Santa Monica Arequipa-1440 epost TJ
VMW Wiluna WA-6230 epost 3d JOB
V/s Alan Scott, Deputy Regional Director

PIRATER

R Zonnerster-1620 E-brev 1v DO
R Silvania-1644 E-brev 1d DO
Radio Barones-1655 epost 1d KUN
R Scotland-6200 E-brev 1d DO
King Shortwave-6215 E-brev och kort 2v DO
R Marabu-6220 email med bifogat QSL-brev 1d CON
R Scotland-6220 k b sti 1v CON
R Altrex-6261 o 6270 E-brev och fil. Svar på 2 olika rapporter 4d DO
Radio Black Arrow-6265 epost 1D JTM
Paardenkracht-6269,7 email med bifogat brev 1d CON
Radio Calypso-6275 epost 3d BEFF CON GN JOB
V/s Jan Werkman

Playback Radio-6282 E-brev 2d DO
R Geronimo-6285 E-brev. Enligt v/s:en var jag deras enda lyssnare den dagen 6d DO
R Brandaris-6303 E-brev f/up DO
R Skywire-6306 E-brev f/up DO
Radio Royal-6306,8 epost 44min JTM
R Barretina-6311 E-brev och kort. Min 2400 verifierade station 2d DO
Spider Radio-6925 E-brev 1d DO

UTILITY

Grimeton SAQ-17,2 k b 4m BSL
V/s Arne Sikö SM6RUN
NDB/HOS Hamburg D-339 k b 2V JTM
V/s Wolfgang Bieneck
NDB/HN Hohn D-344 A4-QSL 9D JTM
V/s Plöhn, cpt, technicalofficer
NDB/LX Eskilstuna S-402 epost 5V JTM
V/s Jan Lönnborg
NDB/BOT Bottrop D-406,5 k b 2M JTM
V/s Wolfgang Bieneck
ILS Arvidsjaur/NX-111500 b via LFV 8d KUN

QSL-ligan

1	Jan Oscarsson, Umeå	97
2	Gert Nilsson, Bonässund	78
3	Björn Fransson, Visby	43
4	Bo Samuelsson, Linköping	42
5	Kjell Eriksson, Gammelstad	41
6	Kurt Norlin, Skellefteå	35
7	Dan Olsson, Kävlinge	31
8	Jan Thörnblom, Malmö	30
9	Göthe Ringström, Sköllersta	24
10	Magnus Jesperson, Västerås	22
11	Torolf Johnsson, Stockolm	19
12	Bo Olofsson, Byske	19
13	Christer Brunström, Halmstad	18
14	Christer Koivuranta, Luleå	16
15	Roland Nilsson, Upphärad	13
16	Gunnar Green, Motala	11
17	Jan Malmesjö, Norrköping	9
18	Claes-W.Englund, Danderyd	8
19	Christer Carnegren, Tibro	7
20	Claes Olsson, Norrköping	7
21	Eric Söderman, Norrköping	5
22	Börje Sahlén, Tibro	4
23	Lars Bergström	2
24	Bernt-Ivan Holmberg, Möklinta	1
25	Göthe Johansson, Stenungsund	1

Till sist

Denna månads upplaga har jag i all hast skrivit vid en kort visit i Bonäset. Hoppas att det inte insmugit sig några fel i mitt alster.
Större delen av sommaren tillbringar jag vid vår sommarstuga i trakten av Ånäset, 70 km norr om Umeå. Har radion med men lyssnar sällan. För ljust!

Bonäset 20080615 GN

Du vet väl att du kan hämta DX-guiden på PDF-format från vår nätplats **www.sdxf.se**

DX-alliansens piratradioremiss
Ett rekord i snabbhet och uppslutning?

Ett minne från 1962

När jag skriver dessa rader är det 48 år sedan Radio Nord, fribytaren på Östersjön, förankrad utanför Ornö, Nynäshamn i Stockholms skärgård,startades (mars 1961) och sände på 602 kc/s=498 meter på mellanvåg. Det skulle ta 13 månader innan den var borta. Det fanns vid denna tidpunkt ytterligare fartygsbaserade radiostationer, nämligen Radio Syd och Radio Mercur i Öresund på UKV och Radio Veronica utanför den nederländska kusten på MV, förutom Radio Swan (KV och MV) och Voice of Americas "Courier" utanför grekiska Rhodos i Medelhavet. Dessutom planerades Voice of Slough utanför England och Radio Kerske utanför Belgien, som skulle sända på MV. Dessa fakta kan man ju hålla i minnet när man sedan följer den politiska debatt som ägde rum. Det är inte så lätt detta med teknik, vilket vi ju känner från "kärnkraftsval" och nu "klimatfrågan" och annat...

Lite om bakgrunden

Den formella gången från regeringens sida var att vid ett regeringssammanträde den 30 mars 1962 beslöts att till lagrådet (tre högsta domstolsdomare) överlämna förslag till lag, 4 april inkom förslaget dit och lagrådets yttrande förelåg klart den 26 april och den 27 april överlämnade regeringen lagförslaget till riksdagen, kortast möjliga motionstid , 14 motioner till I och II kammaren. Riksdagens I:a lagutskott var klart med sitt utlåtande nr 40 1962 den 22 maj 1962 och slutligen den 28 maj 1962 antogs lagen.

I regeringens förslag till riksdagen (proposition 1962:171) med förslag till lag med förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet mm säger den politiskt ivrigaste tillskyndaren av lagen den dåvarande kommunikationsministern Gösta Skoglund följande om bakgrunden: "Liksom praktiskt taget alla världens stater är Sverige anslutet till den internationella teleunionen(ITU) konvention, som slöts i Geneve år 1959. Enligt ett till konventionen hörande radioreglemente gäller förbud mot rundradiosändning på öppna havet och i luftrummet däröver. Sedan fyra radiosändare förlagts utanför de nordiska ländernas kuster och i strid med nämnda förbud anordnat rundradiosändningar, har de nordiska länderna efter rekommendation av Nordiska rådet beslutat företaga gemensamma åtgärder i syfte att stoppa dessa sändares verksamhet och hindra förverkligandet av förefintliga planer att upprätta nya sändare". Regeringsförslaget lades fram utan någon särskild remissbehandling, utan baserade sig på ovan nämnda rekommendationen från Nordiska rådet. Handläggningen utmärktes från regeringens sida av en utomordentlig brådska, propositionen lades fram så sent, att en särskild pragraf för beredskapslagstiftning, då riket befinner sig i fara etc med förkortad motionstid fick tillämpas för att riksdagen skulle hinna ta ställning under våren 1962.

Västra Aros lyssnarklubb krävde att DX-alliansen agerar i piratradiofrågan

Jag undrar om någon fråga så intensivt engagerat DX-Alliansens anslutna klubbar(DX-Alliansen var en föregångare till Sveriges DX-Förbund) som de sk piratra-

Radioamatörerna:

Radioförbudet rättskränkande

STOCKHOLM (TT)

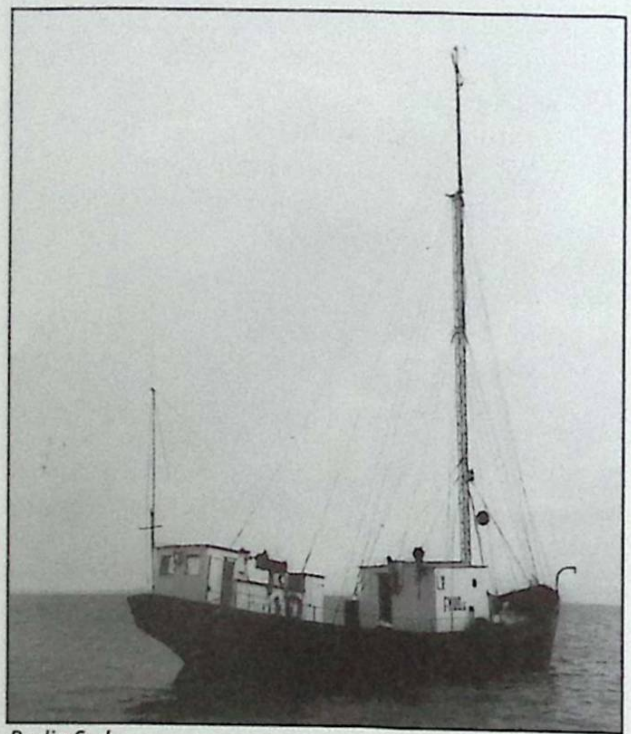
En statlig utredning av piratradiosändarnas verksamhet begär DX-alliansen i en skrivelse till kommunikationsminister Skoglund. DX-alliansen är en samarbetsorganisation för 38 svenska DX-klubbar med sammanlagt 50.000 kortvågslyssnare.

I skrivelsen hävdas att den planerade kriminaliseringen av radiostationer på öppna havet och i luftrummet ovanför är kränkande för det allmänna rättsmedvetandet. Alliansen understryker att den inte uttalar sig för att ge stöd åt någon nu existerande radiosändare av denna typ.

Alliansen anser att den aviserade lagen kanske bara tillfälligt skulle lösa problemet med dessa radiosändare. Genom teknikens utveckling skulle frågan måhända behöva omprövas redan om ett par år.

Den 8 maj skall alliansen göra en uppvaktning hos statsrådet Skoglund för att ytterligare diskutera saken.

dioaktionen. I slutet av mars 1962 blev det klart att Regeringen tänkte förbjuda Radio Nord och Radio Syd. För DXA började det med att Västra Aros Lyssnarklubb (VALK) uppmanade DXA i början av april att med klubbarna höra om inteDX-arna skulle ställa sig bakom en aktion till försvar för radiofartygens bevarande. Den snabbremiss som DXA sände ut till de 39 anslutna klubbarna den 10 april med begäran om svar till den 16 april hade följande lydelse: Skall DXA göra ett uttalande i den sk piratsändarfrågan, vilket i principfrågan innebär ett fördömande av det av statsmakterna avviserade förslaget om kriminalisering av "piratradioverksamhet"? I tid inkom 30 klubbar(några dagar senare ytterligare 4) för och ingen klubb emot och därmed hade erforderlig ¾ kvalificerad majoritet uppnåtts. Bland röster och kommentarer kan nämnas: Burträsks DX-Club: Ett unisont rungande ja-rop. Vi förutsätter naturligtvis att de som får förtroendet sköter sitt uppdrag och lägger fram synpunkter i enlighet med de oskrivna lagarna. SRK: Vi anser att DXA bör göra ett uttalande mot fördömande av piratsändarna. City DX Club: Vi har tanke n att gränserna skall brytas ned och vi håller med VALK. Viking DX-Klubb: Trots skiftande politiska åskådningar anser vi Nordiska rådets och regeringens förslag är en upprörande kränkning av yttrandefriheten.VALK: Röstar för ja för fler fria sändare i Sverige och hoppas att alla klubbar gör det också.

Radio Syd.

DX-alliansens styrelse i arbete

Vi hade täta styrelsesammanträden den 18 april, då t.ex. jag Claes W Englund var ordförande i DX-alliansen, och övriga närvarande var Bengt Dalhammar, Nils Lekström och Hugo Gustafsson, vid sammanträdet den 20 april tillkom Arne Ersson från Gävle. Vid det sistnämnda mötet beslöts att uppvakta kommunikationsminister Gösta Skoglund samt kombinera detta med en skrivelse till press och Riksdag för kännedom. Sagt och gjort, Hugo Gustafsson och Englund fick i uppdrag att sammanjämka våra utkast till en skrivelse som den 26 april ingavs till kommunikationsministern. Dagen efter hade regeringen sammanträde och beslöt om "proppen". Samtidigt som vi översänt vår skrivelse lämnade vi över en kopia till pressen och det blev en enorm publicitet i radio- och TT-utsändningar, de flesta dagstidningarna och t o m ledarsidorna tog upp våra olika argument. Från DXAs sida ansträngde vi oss nu för att få en tid för uppvaktning hos kommunikationsminister Gösta Skoglund, men han ville inte ta emot oss. Dvs vi fick först en tid den 8 maj, sedan den 17 maj, den 20 maj och slutligen den 22 maj, lite också beroende på den omfattande pressdebatt som ägde rum parallellt. Vi fann alla dessa besked så svävande. Avsikten med vår aktion hade ju varit att lämna "information" till statsmakterna om DX-arnas synpunkter på denna lagstiftningsfråga. Vi ansåg att vederbörlig hänsyn inte tagits till de reella förhållandena på rundradiobanden i frågans behandling, DX-arnas, vars hela verksamhet bygger på en kontinuerlig avlyssning av rundradiostationer över hela världen,besatt just i denna fråga expertkunskaper som vi ville framföra.

Arne Skoog, Britt Wadner m.fl. på väg till Radio Syd.

Regerings- och riksdagsbehandling

Då vi från kommunikationsdepartementet fick försäkringar om att "alla" inkomna skrivelser behandlas och läses av vederbörande ansåg vi oss ha nått vårt huvudsakliga syfte att lämna DX-arnas synpunkter genom en ny skrivelse, daterad den 12 maj 1962, vilken av departementet sedan överlämnade till riksdagens lagutskott, och vi överlämnade också denna lite utförligare skrivelse den 14 maj 1962 till TT. En mycket skicklig TT-redaktör sammanfattade ¾ av vår tresidiga skrivelse, som därefter gick ut på teleprintern till tidningarna. Flera tidningar såsom t ex Göteborgs handels- och sjöfartstidning, Bohusläningen och Dagen hade nyheten på första sidan, Dagen t o m på löpsedeln (en kombination av Pingströrelsens engagemang för IBRA Radio och att Hugo Gustafsson var redaktör där). 1:a lagutskottets ordförande Ingrid Gärde Widemar ringde och bad om 12 ex av vårt yttrande, dagstidningar och radio ringde och en hel del av de i frågan involverade såsom Radio Nords

advokater, Henning Sjöström, som var advokat för Radio Syd, ja , DX Alliansen var riktigt uppmärksammade. Vi försökte att överlämna vår skrivelse till de enskilda riksdagsmännen , men omutliga riksdagsvaktmästare hindrade detta handfast. DX-Alliansens skrivelse av den 12 maj 1962 har emellertid influtit som skrivelse nr 18 bland de till I:a Lagutskottet ingivna handlingarna, och det innebär i alla fall att vi nått fram med vår information till beslutfattarna. Noteringar i kanten, vi hade velat skicka ut ett ex av piratradioproppen till våra klubbar, när den fanns i tryck, men det var det nobben på av någon underlig orsak.

Klart för sändning från Radio Syd.

Lag om förbud i vissa fall mot rundradiosändningar på öppna vattnet m.m.

Antogs den 28 maj 1962 kl 21.32 i andra kammaren och lite senare i I:a kammaren, efter en debatt som pågått från kl 11.00 i riksdagen. DXA var där och avlyssnade debatten med fulla läktare tillsammans med t ex Jack Kotschack , Radio Nordchefen med följe, Britt Wadner från Radio Syd och andra enskilda och representanter för press , organisationer osv. De första tre timmarna bjöd på en givande debatt ur radioteknisk och DX-synpunkt. Glädjande nog hade de flesta debattdeltagarna(riksdag smän och regeringrepresentanter) tagit del av den tekniska information, som lämnats av Televerket, DX-editor och DXA. En av de stora frågorna var om Radio Nord på 602 Kc/s=498 meter kunde störa Lyon i Frankrike på samma våglängd. I debatten ifrågasattes de lämnade tekniska uppgifterna endast av ett fåtal talare. De gällde t ex vilken effekt som Radio Nord sände med(10 eller 20 kW)-Bägge uppgifterna kunde försvaras, då Radio Nord hade två sändare, en på 10 kW och en på 12 kW och det hade förekommit att bägge hade använts samtidigt. Vidare om Lyon sändaren sände med 100 kW eller 150 kW. DXA hade utgått från WRH:s uppgifter som angav 20 kW resp 100 kW. Bland övriga radiostationer som var uppe till debatt i riksdagen kan nämnas IOGT:s sändningar över Polens Radio och IBRA, NOREA m.fl. kristna stationer, Radio Free Europé, AFN, Jugoslaviens radio, Tangier,

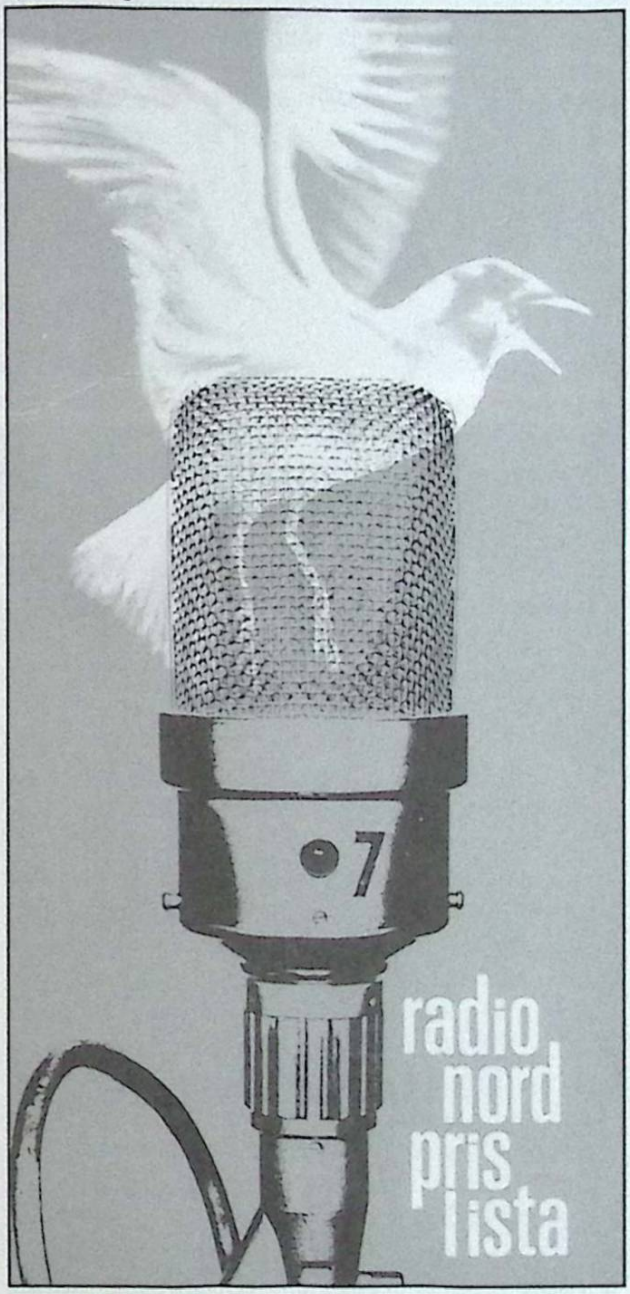
IBRA RADIO STH
HÄNG SKOGLUND OCH LÅT RADIO NORD FÅ VARA KVAR

IBRA RADIO STH

Kort men kärnfullt telegram från IBRA Radio.

Courier vid Rhodos. Mot kvällen ägnades debatten enl referat i Alliansnytt åt att tolka och misstolka varandras yttranden, en stundtals riktigt underhållande debatt, där tom åskådarna bröt mot regeln om bifallsyttringar. Där kommer emellertid politiska överväganden in i bilden och Alliansnytt lämnar läsaren att själv bilda sig en uppfattning.

Claës-W. Englund

"Försök med kommersiell radio har tidigare gjorts i Skandinavien, men inget initiativ har rönt så intensiv uppmärksamhet som föreberedelserna kring Radio Nord.
Är kommersiell radio något för oss här i Sverige? Vad finns att vinna? Vad riskerar vi? Vad innebär det för radions framtid? Det är frågor som blivit brännande aktuella och som pockar på svar. De försök som hittills gjorts i Skandinavien har inte haft den omfattningen att de kunna ge underlag till en allsidig och fördomsfri belysning av problemet. Oavsett vilket inställning man har i frågan förefaller det klart att ett slutgiltigt omdöme måste anstå tills dess en allvarligt syftande, rationellt driven och för den allmänna opinionen lyhörd kommersiell radiostation fått visa vad den förmår.
Det har talats mycket i pressen i år om Radio Nord. Braskande rubriker och långa rtiklar har berättat att Stockholmsområdet skall få en kommersiell radiostation i höst. Med denna trycksak vill jag, i genskap av representant i Sverige för Nord Establishment, officiellt bekräfta dessa uppgifter. 'Radio Nord är resultatet av över ett års förberedelser och närmare 3 ½ miljoner kronors investering. När mina medarbetare och jag nu erbjuder svenska annonsörer våra tjänster är det i den fasta förvissningen att vi är ute i ett allvarligt ärende, att vi har en angelägen uppgift att fylla och att vi är väl rustade att möta allmänhetens och annonsörernas krav på kvalitetsservice. Vårt program blir rikt på omväxling med nyheter, musik, tävlingar och mycket annat.
Att jag verkligen tror på framtiden visar väl bl. a. att jag har grundat ett bolag, Radio Reklam Produktion AB, vilket kommer att svara för programmens utformning. Ett modernt kontor i stadens centrum samt tre inspelningsstudios med teknisk utrustning av högsta klass står till vårt och därmed även våra kunders förfogande. På den tekniska sidan har vi försäkrat oss om toppkrafter med mångårig erfarenhet i branschen. Som studiochef har vi engagerat Per Lönndahl som de senaste 16 åren varit knuten till ljudavdelningen på ett av landets största filmbolag.
Effektivitet, kapacitet och kvalitet måste bli lösenorden för Radio Nords verksamhet, och på varje post kommer det att finnas en man som kan sitt jobb. I denna introduktion vill jag bara nämna ytterligare ett par krafter, som jag är glad och tacksam över - Bok Reitzel och Gert Landin.
Bok Reitzel vet säkert mer om kommersiell radio än någon annan i vårt land. Svenska annonsörer kommer att få glädje av hans stora sakkunskap. Han har varit i branschen i över 14 år, och bl. a. varit anställd som försäljningschef vid Amerikas största radioföretag, Columbia Broadcasting System. Där har han bl. a. haft hand om reklamen för Edgar Bergen Show och Jack Benny Show. Nu senast har han varit chef för den populäraste radiostationen i San Francisco.
Gert Landin hördes första gången i svensk radio 1948, då han under ett par år medverkade i ungdomsprogrammet "Fönstret". Mellan 1950 och 1955 arbetade han vid BBC i London och blev vid hemkomsten till Sverige chefredaktör för All Världens Berättare. Nu ör han sedan 1957 litterär chef på Lars Hökerbergs Bokförlag. Hans journalistiska bakgrund och ingående kännedom om radions möjligheter gör honom sällsynt väl skickad för det svåra uppdraget att leda Radio Nords program. Jag vill sluta med en förhoppning om ett gott framtida samarbete."

Jack Kotschack

Ovanstående är taget in extenso från ett prospekt som Radio Nord tog fram en tid innan starten (och som Claës-W skickade in). Med den kaxiga framtoningen som Radio Nord hade (Radio Syd var visserligen före, men hade en betydligt mer diskret framtoning) förstår man att soocialdemokratiska regeringsmedlemmar blev oroade för att inte säga provocerade.
Radio Nord förfogade dessutom över kraftigare mellanvågssändare vilket gjorde att de fick en betydligt större lyssnarskara, men detta gav oppositionen föga sanningsenliga men dock skäl att hävda att stationen störde andra europeiska stationers sändningar (frekvensen 602 kHz användes bl.a. av Frankrike, DDR, Cypern och Syrien, som visserligen inte ligger i Europa men rätt så nära).
Idag vet vi ju alla sedan länge hur historien avlöpte, men det är faktiskt fascinerande att konstatera att Radio Nord än idag intresserar relativt många radioentusisaster. Boken om Radio Syd, "Piratdrottningen", finns hos DX-köp och rekommenderas. Jack Kotschacks "Radio Nord kommer tillbaka" är utgången sedan decennier och är om inte hårdvaluta så snudd på...

Med "Skoglund" avses förstås den ansvarige ministern då det begav sig...

Jag får ibland samtal om den, men kan bara hänvisa intresserade till bokborsen.se eller antikvariat.net.
Mitt eget ex. säljer jag inte...

Magnus Jesperson

DX-vännerna

Tankarna på en stödförening till DX-Alliansen (numera Sveriges DX-Förbund-SDXF) uppkom under DXP 1962 och stadgar fastställdes vid DXP i Nässjö 1963. DX-alliansen hade bildats 1956 i Hackås i Jämtland och flera av de ursprungliga funktionärerna i förbundet hade lämnat sina platser i styrelsen och annat, men de och andra enskilda DX-are ville fortfarande hålla kontakt med DX-förbundet och framför allt ge fortsatt stöd, även ekonomiskt. Under interimsåret 1962 samlades ett 25-tal DX-are under ledning av Arne Skoog och med en interimsstyrelse bestående av John G Andersson kassör och Claes W Englund samt revisorer Jan Erik Räf och Nils Lekström. Arne Skoog kom att verka som ordförande alltifrån starten till 1981, då Bengt Dalhammar övertog ordförandeskapet. En befattning som Bengt fortfarande innehar med undantag för åren 1990-93, då Claes W Englund tog över uppdraget. Vid DXP i Gävle 1981 ändrades namnet Stödföreningen DX-alliansens vänner till "DX-vännerna".

Arne Skoog, Lars Rydén, Jan-Erik Rääf och Bengt Dalhammar.

Vad har DXV gjort konkret genom åren?

Ur verksamhetsberättelsen för 2006-07 saxar vi: "att DXV deltagit i förberedelserna för SDXF:s 50 årsjubileum 2006, att Bengt Dalhammar och Claes W Englund bl.a var toastmasters vid jubileumsmiddagen på Sveriges Radio i Radiohuset i Stockholm, att DXV anordnat DX Auktioner vid DXP och jubileet, att DXV hållit ett styrelsemöte i Laholm och bl.a. diskuterat förslag om nedläggning av DXV (men att årsmötet och DXP avvisat dessa tankar) men att styrelsen inte ansåg sig beredd att föreslå detta. Ordf. Bengt Dalhammar kunde få i uppdrag att se över DXV:s stadgar för att bättre anpassas till DXV:s nuvarande verksamhet".

DXV har under årens lopp stött SDXF verksamhet också ekonomiskt på många olika sätt. Det första tror jag var en stencileringsapparat (1963). Andra exempel härpå är: donerat priser till DX-SM och junior-DX-SM, donerat och ordnat inköp av SDXF:s flagga, understött DX-guiden ekonomiskt och sponsrat plaketter till förtjänta DX-are och internationella stationsrepresentanter. På senare år har det blivit någon dator eller liknande. Det har varit det där lilla extra, som man ibland tyckt att det vore synd att ta SDXF:s medlemsavgifter till som DXV kunnat hjälpa till med.

Arne Skoog intervjuar Jan-Erik Rääf.

Nils Lekström.

DX-auktioner på parlamenten

DX-vännernas DX-auktioner som anordnats på DX-parlamenten har säkert under årens lopp fyllt en viktig funktion både som ett inortodoxt underhållningsinslag liksom även ett ekonomiskt tillskott till kassan. Torre Ekblom har t.ex. under många DXP, senast i Laholm förra året, lockat ur parlamentsdeltagarna mången fin slant för olika DX-prylar, som alla deltagare tagit med sig till auktionen, till fromma för SDXF och DX-ingen. Det var inget undantag när Jan-Erk Järlebark höll i klubban i år i Karlstad (1400:- blev årets resultat).

DX-vännerna på parlamentet i Karlstad 2008

Vid DXV:s årsmöte i Karlstad omvaldes Bengt Dalhammar till ordförande och till ordinare ledamöter omvaldes Christer Brunström och Carl Gustav Köhler samt nyvaldes Ulllmar Qvick (efter Leif Blomquist som avlidit) samt till suppleanter omvaldes Claes W Englund, Tor Henrik Ekblom och Dan Andersson samt adjungerad är SDXF:s ordförande Stig Granfeldt. Valberedning är Magnus Jesperson (ordinarie) och Lars Wieden (suppleant).

Årsmötet föreslog att ge ett anslag till SDXF för två representanter från förbundet att deltaga i Suomen DX-Liittos årsjubileum i Vasa i början på september 2008, som samtidigt också är EDXC:s internationella DX-möte. Årsmötet beslöt också att förslå SDXF att Förbundet och DXV gemensamt skulle göra en skrivelse till ett antal äldre DX-are med begäran om stöd bl.a. genom stödprenumeration på Eteraktuellt.

Bengt Dalhammar, Tor-Henrik Ekblom och Claes-W Englund

Hur man blir medlem i DX-vännerna

DXV:s medlemsavgift är SO kronor eller valfritt högre belopp. Numera administrerar SDXF ett konto "DX-Vännerna", som förra året hade ungefär 23000 kronor, som SDXF under 2007 erhållit 15000 kronor, varför ca 7000 kronor återstår. Eftersom aktionen på årets DXP gav 1400 kronor och betalda medlemsavgifter 500, så nu finns ca 9000 kronor i potten. Numera är det alltså väldigt lätt att bli medlem i DX-vännerna, Sätt in SO kronor eller valfritt högre belopp på SDXF:s Plusgiro 32626-4 och ange endast DX-vännerna, så blir du medlem för ett år.

Välkomna som medlemmar i DX-vännerna och stötta Sveriges DX-förbund och DX-hobbyn tycker

Claës-W Englund

Från kortvågen

DX-alliansen

En benämning som många stött på den senaste tiden är DX-alliansen, och anledningen är att denna organisation gjort ett uttalande i piratradiofrågan och en uppvaktning hos kommunikationsminister Skoglund har planerats.

Med några få ord kan man söga vad DX-alliansens uppgift är. Det är helt enkelt ett samarbetsorgan för de svenska kortvågsklubbarna. Sverige är det land i världen som har flest kortvågsklubbar varför behovet är stort av ett organ som underlättar samarbetet mellan klubbarna. I ca sex år har DX-alliansen funnits till.

Arrangerar

En av Alliansens uppgifter är att utse vilken klubb som skall anordna DX-SM, arrangera landskamper och vidare ge råd så att andra tävlingar inte kolliderar. Vidare hjälper man klubbarna med olika råd, det kan vara förslag till stadgar, förslag till tävlingsregler, rekommendationer för specialprogram och mycket annat.

För en tid sedan började man även försälja DX-märekn. Det är en vacker nål som finns i tre utföranden för 25, 50 och 75 länder. Till de enskilda DX-arna säljer man även rapportkort speciellt komponerade enligt stationernas önskan.

Bulletiner

Varje månad utkommer "Alliansnytt", och i denna stencilerade publikation berättas om verksamheten.

Representanter för de anslutna klubberna samlas årligen till ett s.k. DX-parlament, där gemensamma problem vädras. Årets parlament har förlagts till Lund den 30/6-1/7. Till detta arrangemang återkommer vi senare.

Bejo

Ovanstående rader fanns införda i Arbetet den 11 maj 1962, och författare är alltså signaturen Bejo som förmodligen står för Bengt Johansson eller dylikt. CWE sände in urklippet.

MKV-översikt

Gert Nilsson
Rodervägen 30
891 78 BONÄSSUND
0660 - 580 83
qslposten@sdxf.org

Man kan ju undra
om det inte är fler av våra medlemmar som hör något på sina mottagare? Bara 4 bidragslämnare är alldeles för dåligt. Om du avstår därför att du tycker det är jobbigt att skriva om tipsen i rätt format så kan jag hjälpa dig. Jag kan bistå med mallar som bara är att fylla i. Skicka ett mail till mig så löser det sig. Jag tycker å andra sidan inte det är något större problem att få era tips oredigerade. Det är så pass enkelt att sortera dem i datorn!

EUROPA

558 ofta 20.00 SUI SCHWEIZ Radio Svizzera Italiana hörs stundtals bra. Kraftiga QRM dock ifrån den Iranska supersändaren här! Hoppas att de svarar på en rapport på engelska! GG
567 26.3 0730 IRL RTE1 informerade om att man slutat sända här och flyttat till FM! Nu har man slutat också med att informera om att man slutat... BEFF
846 18.3 20.15 IRL IRLAND Radio North, Co. Donegal, denna olicensierade lilla stn hördes faktiskt riktigt bra i 2 timmar med förutom country även ABBA, Celine Dion samt Simon & Garfunkel. Endast E-mail adress känd: radionorth@eircom.net GG
945 23.3 2120 LAT Radio Caroline via Latvias Radio Nord. Jubileumsprogram. S 1-4. BEFF
945 23.3 20.00 LAT LETTLAND Radio Nord med ett special px från Radio Caroline med anledning den forna piratens 45-års jubileum! Caroline sänder fortfarande fast nu enbart via satellit. GG
963 8.3 20.50 BUL BULGARIEN Radio Sumen med ett anrop. Efter 21.00 spelade man en rad gamla kända engelska låtar. Nationalsång 22.00. Därefter övergång till nationella programmet. Har blivit lätthörd p.g.a. den finska sändaren är borta =klart positivt GG!
981 8.3 22.30 IRL IRLAND Radio Star Country med ett religiöst px med låtar i country stil. GG
1080 10.3 2253 E SER/Granada med lokal-Id försvann bakom störningarna. DO
1116 23.3 20.40 E SPANIEN Radio Ponteverda med id. Därefter fotbollssnack från "La Liga". Senare "Chiquitita" med ABBA i en riktig röra där BBC/Asian Network samt ytterligare en station ingick. GG
1287 13.3 20.00 E SPANIEN Radio Lieda id samt nyheter. GG
1350 23.3 22.00 F Radio Orient blandar franska med arabiska. Endast arabisk musik hörd. GG
1494 3.4 20.30 MDA Radio Moldova har jag aldrig hört så "ruggigt" bra såsom denna kväll. Hördes med SIO 4-5 i 1,5 timmar. Amerikansk jazz, italiensk samt moldavisk mx bl.a. Fransosen som annars är dominerande hördes knappt alls! Det blir rapport på det här! GG
1584 1.4 1730 Oid, stark sak, med Balkanmusik och serbokroatiska. Störddes av Ukraina. Ett ID kl 1754 lät som "Radio Prime...", men jag kan inte riktigt tyda ut vad det var. S 2-3. BEFF
1584 4.4 1700 UKR "Hovorits Ivano Frankivsk" lät lokal-ID-et från Ukraina. S 3-4. BEFF

OCEANIEN

15725 5.4 09.30 PAL PALUA T8BZ med vietnamesiska. Ej särskilt bra men ändå! 10.00 eng. anrop "This is the Voice of the Gospel". Under sändningperioden skall även px på engelska ingå men kunde ej uppfatta om så var fallet! GG

NORDAMERIKA

1460,011 22.3 0408 USA WKDV Manassas VA hittades på SDR-IQ där man en kort stund gick igenom WHIC med religiöst. GNH *(WKDV borde inte kunna höras med sin natteffekt här i Sverige. Troligen är det så att de då och då glömmer göra omkopplingen vid solnedgången och kör med full effekt även nattetid. Torolf J och Jan Edh var först med att upptäcka denna pärla.)*

CENTRALAMERIKA/VÄSTINDIEN

700 18.03 2355 SVG NBC The Sound of the Nation Kingstown kunde precis uppfattas när de annonserade en James Brown låt i Police on the Beat programmet. Jamaica fanns också där. GN

1350,003 22.03 0455 PTR WEGA Radio Nueva Victoria La Vega även den med id. Musikprogram av det religiösa slaget. GNH
3350 16.3 0200 CTR R Nac de España med programmet Horisont. DO
5025 16.3 0330 CUB R Rebelde med id och musik. DO

SYDAMERIKA

1350,013 22.3 0453 EQU HCVP2 Teleradio 1350 AM Guayaquil idade. Många på frekvensen GNH

1409,983 22.3 0320 VEN YVSP Radio Simpatia spelade nästan bara non stop musik GNH
1469,992 22.3 0000 URU CW147 Radio Cristal Montevideo hade ett långt reklampass GNH
1470,072 22.3 0330 CLM Radio Huellas 1470 är en relativt ny station med religlösa program. Man sänder från Cali. Klockan 0100 sänds ett önskeprogram som leds av Diana Castillo. Hon spelar mest gospel. Har hälsat till undertecknad ett par gånger men då har deras streaming audio inte fungerat. Prova själv på http://www.radiohuellascali.com/. Riktigt trevligt program, lite dålig ljudkvalité emellanåt. Kontakten med Diana förmedlades av Henrik Klemetz! GNH

1510,006 22.3 0150 B OID som nog idade Radio Clube GNH
1570,006 22.3 0205 B ZYK688 Radio Morada do Sol Sao Paulo idade och angav effekten till kilowatt GNH
1579,988 22.3 0346 CLM HJQT Radio Mar Santa Fé de Bogota annonserade programmet "Resuracion de la familia" GNH
4747 16.3 0000 PRU R Huanta 2000 pratade om politik i Peru. DO
4805 16.3 0025 B R Dif Amazonas med en religiös mässa DO
4915 16.3 0130 B R Dif Macapa pratade om datorer DO
4965 16.3 0125 B R Alvorada, Parantins bad till Herren DO
4985 16.3 0110 B R Brasil Central med hörvärd musik till bra styrkor. DO
5910 16.3 0400 CLM R Marfil Esteréo med en mässa. Även hörd 0700. DO

ASIEN

4750 21.3 1500 CHN Svår frekvens, när man vill höra afrikanskt där! Kina är igång med Qinghai och CNR , men också Bangladesh till 1600. Inget afrikanskt hemma hos mig! BEFF
4830 16.3 0030 IND AIR/Mumbai med ragamusik. DO
5010 15.3 1730 IND AIR/Thiruvanapuram med lokal-id innan nyheterna ifrån Dehli. DO
7530 25.3 1830 PAK Radio Pakistan, Islamabad stark, men med en stark "carrier" över/bredvid sig. S 4. BEFF
9640 7.4 1745 ARS Riyadh var det med turkiska, när jag trodde mig höra AWR. Programmet var dock helt annorlunda än de som AWR vanligtvis brukar prestera. S 4-5! BEFF

CLANDESTINE

9665 6.4 1735 CLA IRINews Radio, ny somalisk clandestine via Meyerton (?) hade problem med REE på samma frekvens. Startade sent och slutade 1744. S 2-3. BEFF

AFRIKA

981 15.3 1745 ALG R Alger med musik på ett stränginstrument så att det nästan liknade country. DO
7120 25.3 1930 MDG Radio Nederland via Madagaskar. S 3-4. BEFF
9705 19.3 1659 NGR Radio Niger hördes under en minut mellan Radio Bucarests slut och Family Radios start. Radio Niger hördes skapligt kl 0645 morgonen därpå i stället.
15120 8.4 1830 NIG VO Nigeria med "Sport's Round Up". Rolig och svårförståelig engelska. S 4. BEFF

PIRATER

1620 16.3 0800 R Zonnerster läste upp SMS ifrån lyssnare. DO
1645 15.3 1855 R Corona med Mamas & The Papas "Monday, Monday" DO
1649 15.3 1850 R Sylvania pratade med Zender Kristal DO
1655 15.3 1848 R Kristal hälsade till oss i MKVK efter det Göran hade SMS:at. DO
1660 15.3 1915 Viking mit Tante Foetje hade lite problem med sändaren DO
6205 16.3 1000 R Borderhunter öppnade med dunderstyrkor DO
6210 15.3 1655 Laser Hot Hits med popmusik. Hördes hela kvällen och natten. DO
6270 16.3 0920 R Altrex spelade känd musik som Metallica och Otis Redding DO
6305 16.3 0910 R Boomerang med techno. Stängde 09.17. DO
6311 15.3 1610 R Barretina pratade om en musikfestival i Katalonien. DO
6925 16.3 0040 Spider Radio spelade Bon Jovi. Hördes bäst i USB. DO

UTLITY

5000 16.3 0030 VEN YVTO Observatorio Naval i Caracas med tidsangivelse till Q 4. DO

Hoppas det blir bra konditioner framöver och att det kommer att synas i bidragsmängden .
Bonäset 20080412 GN

SDXF:s hemsida finns på
www.sdxf.se!

Kortvågstabeller... fortsättning från s. 18

tillerna, Nigeria, Nordkorea, Norra Marianerna, Norge, Nya Zeeland, Oman, Pakistan, Paraguay, Polen, Portugal, Qatar, Rumänien, Rwanda, Saudi-Arabien, Schweiz, Seychellerna, Singapore, Sovjetunionen, Spanien, Sverige, Sydafrika, Sydkorea, Tahiti, Taiwan, Tjeckoslovakien, Tunisien, Turkiet, Tyskland, Tyskland DDR, UAE, Uganda, Ungern, Uruguay, USA, Vatikanen, Venezuela, Vietnam, Zaire, Österrike.

Länder 2008: Antarctica, Argentina, Armenien, Ascension, Australien, Botswana, Brasilien, Bulgarien, Ceylon (=Sri Lanka), Costa Rica, Cuba, Cypern, Ecuador, Egypten, Ekvatorialguinea, England, Filippinerna, Frankrike, Franska Guyana, Gabon, Grekland, Guam, Hawaii, Indien, Iran, Israel, Japan, Jordanien, Kanada, Kazakstan, Kina, Kuwait, Libyen, Madagaskar, Malaysia, Mali, Marocko, Nederl. Antillerna, Nigeria, Nordkorea, Norra Marianerna, Nya Zeeland, Oman, Pakistan, Palau, Portugal, Rumänien, Rwanda, Ryssland, Sao Tomé & Principe, Saudi-Arabien, Seychellerna, Singapore, Slovakien, Spanien, Sverige, Swaziland, Sydafrika, Sydkorea, Taiwan, Tajikistan, Thailand, Tjeckiska republiken, Turkiet, Tyskland, UAE, USA, Vatikanen, Österrike.

Jämförelser av det här slaget kan givetvis göras med lite andra utgångspunkter och kanske lite annorlunda än med torr statistik. Säkert kan sådant vara intressant inte bara för DX-are, kanske lika mycket för personer som studerar internationell nutidshistoria och mediautveckling. Material finns att tillgå, och de här stationslistorna påminner oss ofta om stationer som var en gång och som bara finns kvar i gamla loggböcker och QSL-samlingar, och naturligtvis också i minnet på åldringar, som en gång lyssnade på deras program av andra skäl än dx-ing.

Ullmar Qvick

Värmlandsäventyr

Årets DX-parlament som avhölls i Karlstad blev ett av de trevligaste på länge, inte minst på grund av det "Värmlandsäventyr" som arrangerades dagen innan parlamentet. Vi var fem personer som på morgonen drog ut för att upptäcka Värmland: ordförande SGR (arrangör), JEJ (chaufför), RFK samt Tibor Szilagyi med fru Barbro. Även vår vän från HCJB under många år, Sonja Persson, skulle ha deltagit men kunde tyvärr inte närvara på grund av en operation. Hoppas allt gick bra, Sonja.

Första stoppet på vår odyssé blev Selma Lagerlöf's Mårbacka. Efter författarinnans död år 1940 gjordes Mårbacka till muséum helt enligt hennes önskemål och det mesta i huset är bevarat sedan hon bodde där. Selma Lagerlöf tvangs en gång lämna sitt älskade Mårbacka på grund av ekonomiska skäl och ta anställning som lärare i Skåne. Så småningom skulle hennes ekonomiska situation förbättras då hon fick Nobelpriset i litteratur, eller "dynamitpengarna" som hon kallade det, och hon kunde köpa tillbaka gården.

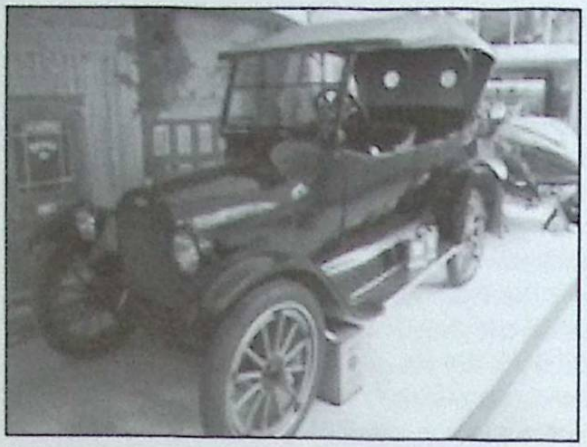
Den radio som Selma Lagerlöf förärades av Telefunkten i Tyskland.

Chefen för Telefunken i Tyskland såg en gång en bild av Selma i en tysk tidning där hon satt och lyssnade på sin kristallmottagare. Han tyckte att hon borde ha en riktig radio och skänkte henne därför ett exemplar av fabrikens nyaste modell. Efter det samlade Selma alla sina femtio anställda i radiohörnan varje dag klockan tolv för att de skulle lyssna på radionyheterna.

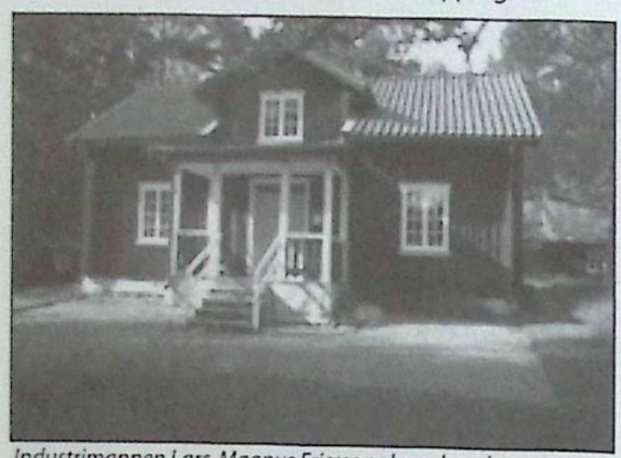
Del av köket på Mårbacka.

Efter besöket hos Klässbols Linneväveri var det så dags att börja leta oss tillbaka mot Karlstad. Men vår chaufför JEJ hade tydligen ytterligare något i bakfickan då han inte tog den allra rakaste vägen utan letade sig in på slingrande småvägar längs de vackra Fryken-sjöarna. Innan vi visste ordet av var vi framme vid ett gammalt rött trähus djupt inne i den värmländska skogen och det visade sig vara industrimannen Lars Magnus Ericssons barndomshem. I huset finns även ett telefonmuséum som dock var stängt vid tillfället. Men lustigt nog så dök samtidigt en dam med sin hund upp och hon visade sig vara aktiv i den lokala fornminnes- och hembygdsföreningen. Hon visade sig veta det mesta om LM Ericsson och gav oss en detaljerad beskrivning av hans liv och

En Chevrolet av 1920 års modell på Arvika Fordonsmuséum.

gärning. LM:s far arbetade vid den när-belägna gruvan och det var gruvans chef som såg till att Ericsson Jr fick studera då han tyckte sig ha upptäckt goda tekniska anlag hos pojken när han besökte gruvan tillsammans med sin far. Själv kunde jag inte låta bli att fundera över LM:s dilemma när han byggt sin första telefon. Vem skulle han ringa till? Ingen annan hade ju telefon och ringde han till sig själv så måste det ha tutat upptaget...

Industrimannen Lars-Magnus Ericssons barndomshem.

När vi så småningom återvände till Karlstad så kunde vi se tillbaka på en tidvis hektisk men mycket givande dag. Vi icke-värmlänningar fick upptäcka landskapet på ett sätt vi inte gjort tidigare och det är tydligt att ett DX-parlament kan vara så mycket mera än radio och årsmötesförhandlingar. Stort tack till arrangören SG och vår chaufför JEJ. Denna dag gav en mängd nya intryck men om jag ska nämna någon upplevelse som blev ett speciellt minne så får det nog bli besöket på Mårbacka. Det är inte utan att man som besökare upplever det speciella med platsen som måste ha inspirerat Selma Lagerlöf oerhört när hon skapade sina odödliga klassiker och man känner fortfarande hennes närvaro mycket starkt i huset.

Mera bilder och inslag från Värmland och DXP hittar du på www.ronnybgoode.se.

Ronny Forslund

Semestertipset, fortsättning från s. 9

Tidstypisk radioplats.

utrymmena och sett sig mätt på alla minnen från beredskapsåren kan man dricka en kopp gott nybryggt Zoégakaffe med hembakt kaffebröd i den trevliga cafeterian. Vid vissa evenemang serveras också ärtsoppa ur armens kokvagn med pannkakor till! Böcker, vykort och souvenirer säljs i butiken, bl a har man ensamrätt på det välkända varumärket "En Svensk Tiger" skapad av konstnären Bertil Almqvist för att uppmana till tystnad runt försvaret!

National HRO60 med frequency shift converter.

Museet är öppet för besök de flesta dagar på sommaren. En mycket fin hemsida berättar om museet och där finns också vägbeskrivning och öppettider, adress www.beredskapsmuseet.com .

Beredskapsmuseet är väl värt ett besök för den som har sina vägar förbi Helsingborg i sommar!

Bo Samuelsson

SDXF:s hemsida finns på
www.sdxf.se!

Radannonser
GRATIS för SDXF-medlemmar

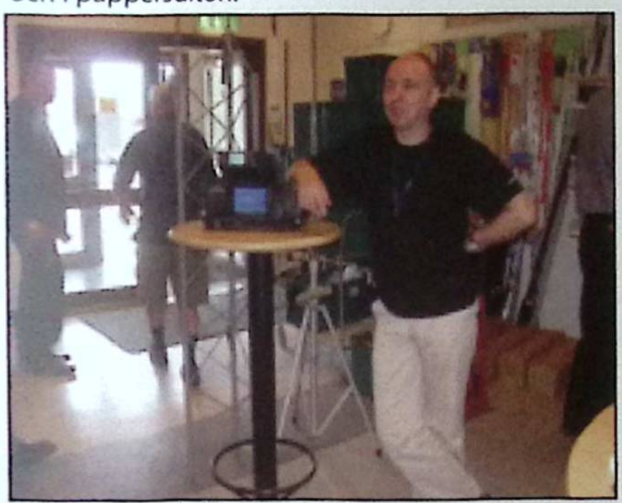
DX-parlamentet 2008

Torsdag

startade med ett litet förparlament med besök på några värmländska sevärdheter. Med Jan-Erik Järlebark som säker chaufför besökte man bl.a Selma Lagerkövs Mårbacka. och några andra turistfällor.

Fredag

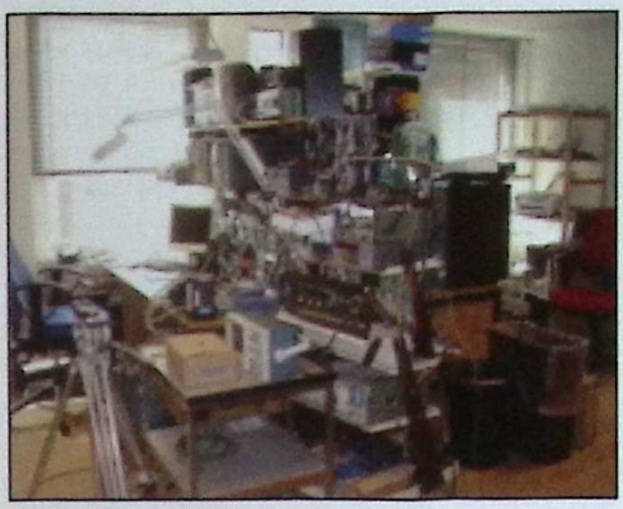
var den egentliga startdagen för Parlamentet. SRS höll öppet hus och där välkomnades vi av Wolfgang och Roy som visade lite av vårens nyheter för att anknyta till modebranschen. Numera gör man tydligen storaffärer med försvaret, vilket säkert är bättre "business" än att sälja mottagare/sändare till en krympande skara DX-are och sändaramatörer. Tyvärr är mycket av affärerna "top secret", så några rundvandringar som förr blev det inte i lokalerna utan vi fick nöja oss med besöksrummet. Där dök också en reporter/fotograf från NWT upp, vilket resulterade i en artikel och bild på både nätupplagan och i pappersditon.

Wolfgang Wündsch, SRS.

Efter incheckning på flotta hotell Drott i centrum begav vi oss på en rask fotvandring till SVT regionalkontor. Den var så pass rask att ett par av gubbarna inte hängde med men efter diverse telefonsamtal lyckades de lokalisera vår uppehållsort och något försenade dök de upp. Vår guide var chefen för kontoret, Lisbeth Fröding, som enligt egen utsago inte var släkt med gamle Gustaf. Men man vet ju vad gubbarna på den tiden höll på med... Hon berättade om neddragningar, om centralisering och om för den breda publiken välkända program som sänts från Värmland. Och visst kommer vi ihåg t.ex. "Hajk" med Bengt Alsterlind. En rundvandring i lokalerna stod också på schemat och ett av de tekniska kontrollrummen låg inte långt efter Parka i fråga om kabelhärvor. Behöver SVT Värmland någon ny nyhetsuppledare så står säkert ordförande Granfeldt på tur efter ett bejublat framträdande som hallåman för ett 5-minuters Värmlandsnytt mitt på eftermiddagen. Tyvärr (?) var dock inte länken till Kaknästornet uppkopplad.

Tillbaka på hotell Drott hann vi borsta tänderna innan samlingen i konferenssalen där deltagarna hälsades välkomna av styrelsen. Efter ett antal återbud var vi väl

Nästan i klass med Parka.

cirka 15 stycken som dök upp. För det internationella inslaget svarade från Finland anlända Risto Vähäkainu och Kari Kivenäs, den sistnämnda ordförande i Suomen DX Liitto. Utfrågningen av SDXF:s styrelse stod närmast på schemat men innan dess hann vi med en kvällsbuffé i restaurangen.

Magnus Jesperson, Jan-Erik Järlebark och Lennart Weirell.

Styrelsen representerades av ordförande Stig Granfeldt, sekreterare Lennart Weirell och styrelseledamoten, tillika chauffören Jan-Erik Järlebark. Dessutom fanns h-red Magnus Jesperson på plats. Som vanligt var de tre stora frågorna ekonomin, medlemsantalet och Eteraktuellt. Ekonomin har inte varit lysande under året, röda siffror med ett underskott på 56.000:- gjorde naturligtvis ingen deltagare glad. Tyvärr fanns inte nye kassören på plats för att förklara detta, men av resultat- och balansräkning framgick att både lite här och där stämde inte verkligheten med budgeten som om den hållits skulle visat ett resultat i balans. Det mesta av underskottet finns på inkomstsidan där minskade medlemsavgifter och en någon mystisk post på 40.000:- gjorde att skillnaden från budget uppgick till nästan 71.000:-. Tydligen en optimistisk budget, kanske den ännu inte gjorda för kommande verksamhetsår kan hållas lite mer realistisk. Någon kris är det dock inte, vi har ett skapligt kapital i ryggen om det går allt för snett.

EA och dess framtid var naturligtvis också uppe till diskussion, förslag att utge tidningen även som PDF-fil framfördes. Lite siffror från övriga nordiska länder plus Tyskland fanns och det visade sig att de flesta, om inte alla länder gjorde så. Tyska Kurier utges i 2950 ex. varav 2600 är papperstidningar, 350 är PDF-format. SWN från Danmark, 465 ex,, 320 papper och 145 PDF. Något beslut fattades inte, men utredning pågår. Någon övergång till A4-format blir det inte heller, enligt förbundets koll skulle det bli för dyrt, men vid nästa upphandling med tryckerierna skall detta tas i beaktande. Så tills dess får vi leva med det nuvarande "bastardformatet" som ett tryckeri jag var i kontakt med tyckte om vårt format. Dessa var också förvånade över att vårt nuvarande tryckeri tyckte det var dyrare att trycka i format A4.

Vår världsradiovägg på Tekniska Museet har blivit mycket populär och det gäller nu att hålla den "up to date". Detta kan göras genom att vi försöker ha personal någon helg där varje månad som kan visa besökarna till rätta. Kanske något för MRS att ställa upp på?

Medlemsantalet är alltid på tapeten och så även i år. Minskningen, som under många år varit stor, verkar nu under de senaste åren ha stabiliserat sig och vi är nu någonstans mellan 550-600 medlemmar. Ett utskick till 150 gamla, avhoppade medlemmar har givit ett ganska bra resultat. Mycket jobb med detta, sista numret av EA tillsammans med ett ett inbetalningskort och till dags dato har ett 30-tal nygamla medlemmar kunnat skrivas in i rullorna igen. Att få helt nya, yngre medlemmar är dock värre, vad kan göras för att få ungdomar mer intresserade? Kanske man hitta nya vägar genom att få dessa att starta med t.ex. webbradio var en idé. Lite olaglig piratradio kan också vara en inkörsport. Redaktörer för spalter om detta i EA sökes!

Mötesordförande Hans Johansson, SSA och SDXF

Lördag

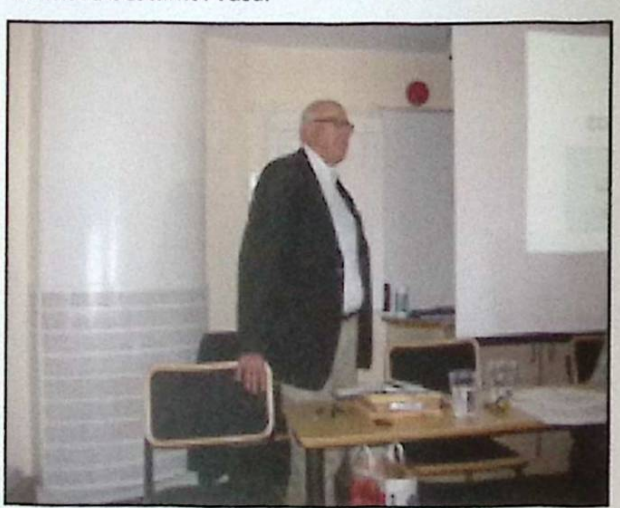
var det dags för årsmötet men innan dess bjöd hotellet på en överdådig frukost där inte mycket saknades. Buffén var fylld med sill, ägg i alla former, bacon, korv och till och med den som var sugen på en morgonraggmunk kunde hitta denna! Själv fick jag nöja mig med en tallrik filmjölk, en halv fralla och en kopp thé. En otjänlig potatissallad på torsdagskvällen såg till att jag inte fick någon vidare valuta för frukostpriset.

Nåväl, årsmötet gick även i år lugnt till, vem minns inte dessa i början på 90-talet med mycket tjafs och en dålig valberedning. Till ordförande för mötet valdes Hans Johansson, SSA som skötte klubban med ackuratess och såg till att mötet inte gick in i något onödigt långtuggande. Från mötet kan noteras att styrelsen återvaldes mangrant, den enda nya var Bo Samuelsson från Linköping som redan tillträtt som kassör men som nu formellt valdes till denna post. Fem klubbar och 16 medlemmar fanns på plats men några omröstningar behövdes aldrig göras.

Motionsdags var det därefter, men bara på papperet. Motion A rörande EA:s storlek avslogs som nämnts tidigare, motion B rörande störningsproblem bifölls, en arbetsgrupp skall tillsättas vilket torde betyda att det hela faller i glömska för vem ska klara av att få bort störningarna i tätbefolkade områden? Motion C var väl också lite gammal skåpmat, den gick i stort sett ut på att öka medlemsantalet och vem ställer inte upp på detta?

Styrelsen propositioner var inga sensationer, en var helt i linje med den sista motionen och en annan som berör alla var att Stredak läggs ner och att i stället mötesprotokollen från styrelsemöten läggs ut på hemsisidan (tror jag det var).

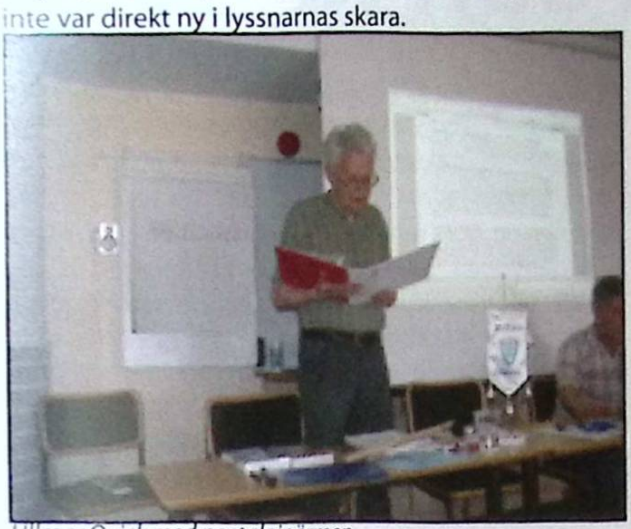
Efter lunchuppehållet var det dags för besök på SR Värmland, vilket utd tvingades avstå ifrån pga av fortsatta magproblem. Eftermiddagssejouren startade med att EDXC:s ordförande, tillika SDXF:s medlemmen Tibor Szilagyi berättade om det kommande årsmötet som i år återigen hålls i Finland, denna gång i svenskbygderna, närmare bestämt i Vasa.

Tibor Szilagyi, ordförande i EDXC

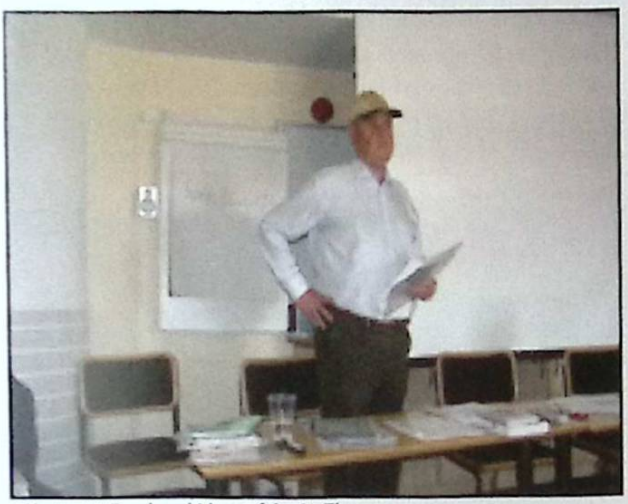
Ullmar Qvick, en man med många år bakom rattarna både som sändaramatör och DX-are, numera legitimerad monitor hade hunnit med en genomgång av hur många länder som var och har varit igång på SW. Ullmar hade siffror från 1935 fram till 2008 och det visade sig, att både antalet länder och antalet stationer hade ökat betydligt och aldrig varit så högt som nu. Tyvärr är det dock så, att det hela är lite missvisande, mycket av det vi kan höra idag är reläsändningar, därför den kraftiga ökningen.

Ullmar hade även med sig en pärm med verkliga nostalgi-QSL, de tidigaste från 40-talet som bevis på att han inte var direkt ny i lyssnarnas skara.

Ullmar Qvick med nostalgipärmen

Claës-W. Englund hade varit på rundresa i danska Västindien där hans danska fru har sina rötter, och även om man inte fann dessa var det en trevlig resa med en hel del DX-ande. Han kunde berätta och visa bilder från St. Thomas, St. John och St. Croix, visst låter det härligt exotiskt och andas sköna badstränder?

Claës-W Englund i keps från St. Thomas.

Risto och Kari från SDXL redogjorde därefter för situationen i Finland och det visade sig snabbt att DX-ingens uppgång och fall i stort sett följer samma kurva som i Sverige. Från en toppnotering 1983 med hela 2300 medlemmar är man nu nere i mer beskedliga ca 600, ungefär samma som i Sverige. Den stora skillnaden är, att med en omsättning på ca 55.000 euro/år får man stadsbidrag med 44% av den summan. Utan det bidraget finge man lägga ner förbundet, säger Kari.

Utmärkelsedags var det efter kvällsbuffén, säkert välsmakande. Bronsplakett tillföll i år förre h-red Dagh Casselbrandt som även lovat ställa upp någon gång ibland om det kniper. I avsaknad av guldplaketter tilldelas förra årets frammotionerade mottagare Stig Granfeldt och Lars Wieden var sin glasskulptur för mångårigt nedlagd arbete för Förbundet. Den sista glaskuben gick till C-G Köhler som innehaft diverse befattningar, nu senast som chef för DX-köp.

Kari Kivekäs, ordförande i SDXL.

Lördagskvällens sista programpunkt var DX-vännernas traditionella auktion där Jan-Erik Järlebark som förutom sina färdigheter som chaufför visade sig vara en lika skicklig auktionist. Fjortonhundra SEK lyckades han mjölka ut för de skänkta grejorna där huvudutropen utgjordes av en DVD "DX-ing bellow zero" skänkt av våra finländska vänner, en lika intenationell flaska rysk finsprit, skänkt av Irina Gardenina och en mera nationell LUFOR-radio. En ganska bra resultat med så få deltagare var det utan tvekan..

Chaufför Jan-Erik Järlebak, tillika kvällens auktionist.

Söndag

var den sista dagen. Då hölls DX-vännernas årsmöte, säkert en lika snabb affär som vanligt och ett föredrag med tillhörande diskussion om det nordiska samarbetet. Intet därifrån kan jag dock rapportera, eftersom jag och några andra lämnade mötet efter lördagskvällens aktiviteter.

Sammanfattningsvis

var det ett trevligt möte med säkert bra mat. Inte mycket nyskapande, samma ämnen har tagits upp tidigare men tål att diskuteras på nytt. Man kunde önska att lite nya gubbar med lite nya ideer dök upp, i år var det i alla fall minst tre stycken förstagångsdeltagare. Var Parlamentet kommer att hållas nästa år är en öppen fråga, det verkar som om det blir svårare och svårare att få någon klubb att ställa upp som arrangör.

Claes Olsson

DRM med SDR-IQ

En hel del lång-, mellan- och kortvågsstationer sänder numera med DRM, en digital teknik som ger en ljudkvalitet jämbördig med FM men med betydligt längre normal räckvidd. Man må tycka vad man vill om hur tekniken stör vanliga AM-stationer, men för den tekniskt intresserade är det roligt att experimentera med den, och den ger verkligen en helt annan ljudkvalitet än AM-stationerna.

DRM är en digital kompressions/multiplexteknik avsedd att ge betydligt bättre ljudkvalitet än AM men ändå rymmas inom tillåten bandbredd på lång-, mellan- och kortvåg. Man kan lyssna antingen med en speciell DRM-mottagare som förutom HF- och MF-del innehåller en inbyggd datadel för avkodningen, eller med en SDR (Software Defined Radio), t ex Winradio, Elad SDR eller SDR-IQ kopplad till en PC med programvara som gör det möjligt att avkoda DRM. Man kan också utnyttja en vanlig mottagare som HF/MF-del och koppla den till sin PC via en adapter.

Vad är DRM?

Digital Radio Mondiale är ett standardiserat, av ITU godkänt digitalt radiosystem för frekvenser under 30 MHz. Det har en ljudkvalitet nära FM-ljudets och kan användas för överföring av allt slags ljudinnehåll samt även integrerad textinformation. Texten kan visas på en display i mottagaren eller på ansluten PC för att ge t ex stations- och programinformation.

DRM använder AM-banden och är konstruerad för att hålla sig inom existerande bandplan baserad på 9 eller 10 kHz bandbredd. Det finns också möjlighet att sända med halva bandbredden, dvs 4,5/5 kHz eller dubbla bandbredden, 18/20 kHz. Ett projekt pågår för att utvidga frekvensområdet från 30 till 120 MHz, kallat DRM+.

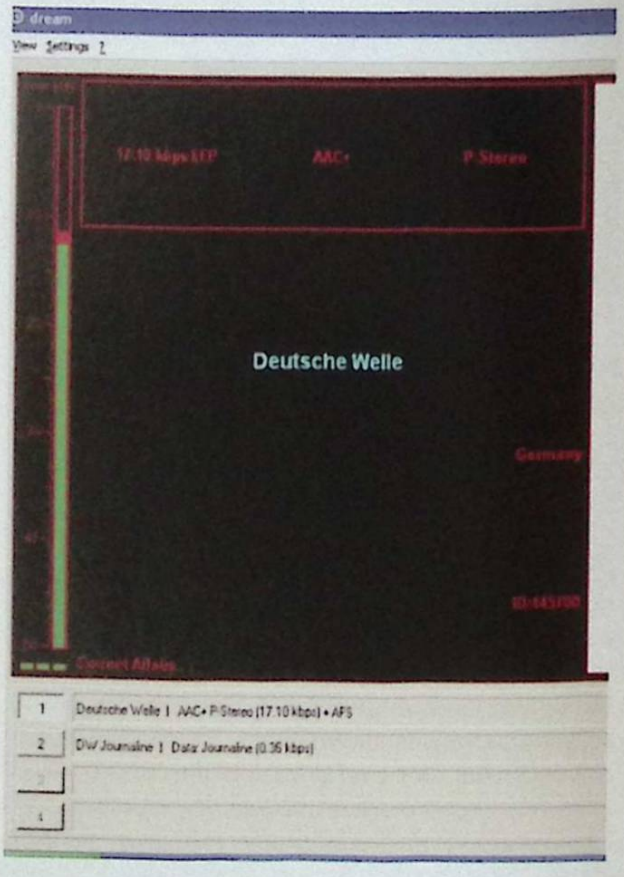
DRM-systemet använder s k **COFDM** (Coded Orthogonal Frequency Division Multiplex, puuh)! Detta innebär att digitalt kodade ljudsignaler tillsammans med ev. datasignaler delas upp på ett stort antal näraliggande bärvågor! Alla dessa bärvågor ligger inom tillåten bandbredd. Tidsförskjutning används för att minska inverkan av fading. DRM använder MPEG 4 för ljudkompression vilket ger hög kvalitet med låg datatäthet. Mer detaljer med kompletta tekniska specar finns på DRM:s hemsida, ref 1.

Litet teknik

För att ta emot DRM-sändningar behöver man en lämplig "front-end", dvs en konventionell HF - MF-del. Den sista mellanfrekvensen skall vara så låg som 12 kHz och den matas till en inbyggd dekoder eller ut till ljudkortet i en PC. Om mottagaren inte har någon sådan utgång får man bygga in en adapter som blandar ner en mellanfrekvens på t ex 455 kHz till 12 kHz. Mjukvara för avkodning ligger sedan i PC:n.

Förteckning över mottagare som direkt kan ta emot DRM (antingen självförsörjande med inbyggd datadel eller för PC-anslutning) finns i ref 2. Beskrivning av mjukvara för avkodning, med exempel för Winradios olika mottagare, finns i ref 3, där finns också under rubriken "documents" anvisningar för ombyggnad av en rad vanliga mottagare med 12 kHz utgång, t ex Sangean ATS 909, AOR 7030 och NRD 525/535. Den här mjukvaran kostar en slant, men i nästa avsnitt beskrivs en kostnadsfri mjukvara som också fungerar bra med alla sorters mottagare.

När man startar mjukvaran dyker ett mottagarfönster upp på PC:n, se exempel i fig 1. Där hittar man S-meter, siffra för SNR (signal/brusförhållandet), ett fönster för textmeddelanden och ev. en klocka med lokal/UTC-tid. Vidare finns en statusmonitor som visar att mottagaren har synkat på signalen, att dataströmmen tas emot korrekt och slutligen att ljud avkodas, oftast i form av tre "lysdioder", ibland i form av grafer som visar funktionen över tiden.

Typisk DRM-display, här vid mottagning av Deutsche Welle på 3995 kHz

DRM med Elad FDM77

Jag anskaffade för några år sedan en Elad FDM77, en italiensk SDR som beskrevs utförligt i EA nr 1/06. Den är redan vid leverans färdig för DRM-mottagning. Om man ställer moden till DRM ställs lämplig bandbredd automatiskt in och mjukvaran för avkodning visar ett DRM-fönster på tillkopplad PC. Den är alltså mycket funktionell och lättanvänd.

Vid provlyssning på t ex 6095 RTL Luxemburg fann jag att den ganska ofta föll ur synk och alltså gav "dropouts". En AM-mottagare ger ju oftast läsbar signal så fort den kommer litet över brusnivån, och även om brus och störningar gör mottagningen onjutbar kan man ändå uppfatta vad som sägs. Vid DRM blir det dock helt tyst när SNR går under en viss nivå, antingen hörs det bra eller inte alls.

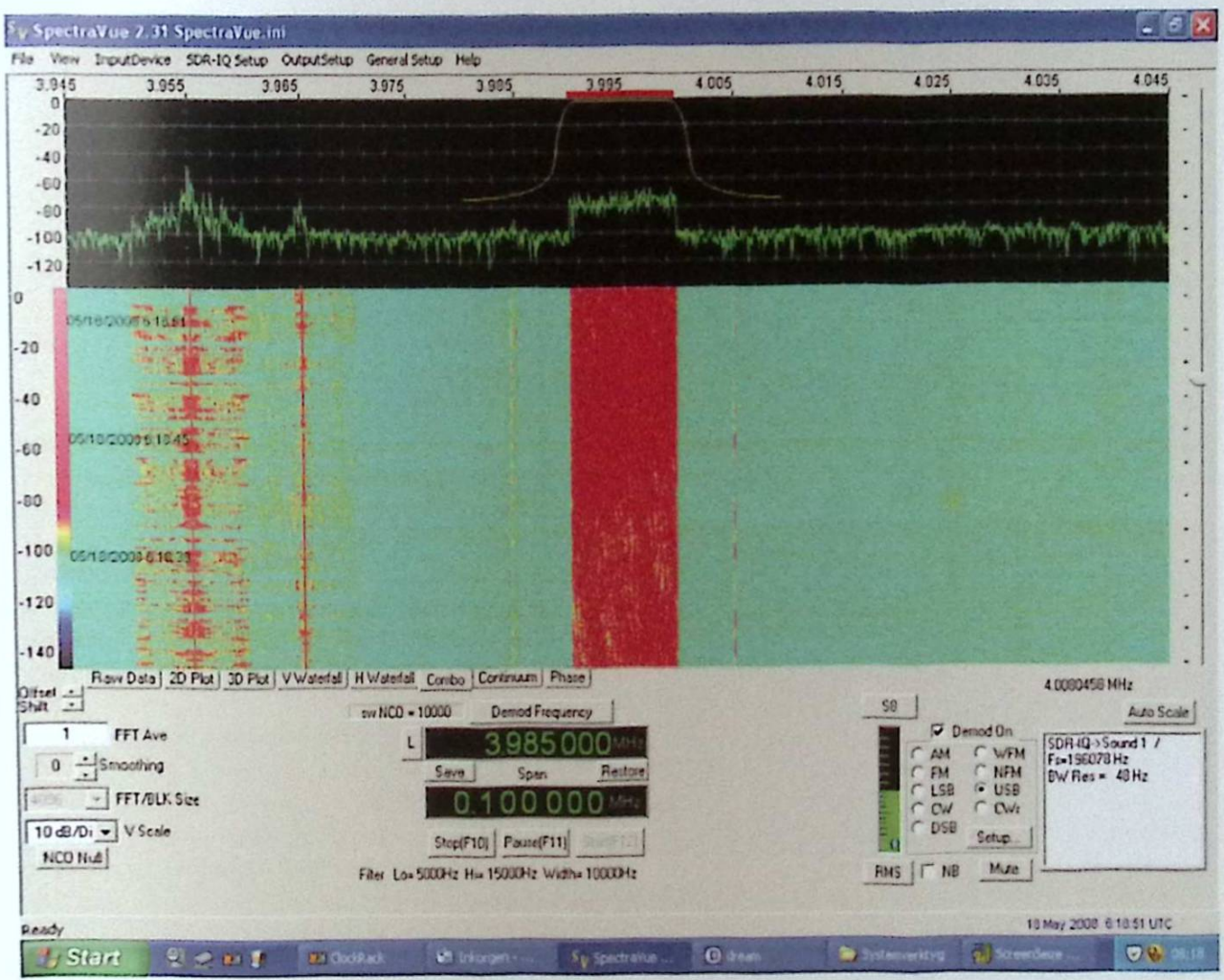
Jag fann att det behövdes en ganska stark och störningsfri signal med SNR över 15, gärna över 20 dB för säker mottagning. Sådan signal är ju inte det vanligaste på mellan- eller kortvåg. Jag misstänkte att mottagaren kanske inte var så bra på DRM och började fundera på att jämföra med någon annan radio.

SDR-IQ och Dream

Sedan jag skaffat en SDR-IQ föll det sig då naturligt att försöka använda den för DRM. Litet letande på nätet visade att det fanns en bra gratis programvara för DRM-avkodning, nämligen Dream. Programmet är ursprungligen utvecklat vid Technische Universität Darmstadt och sedan kompletterat vid BBC. Projektets hemsida finns i ref 4. Programmet kan som sagts tidigare lika bra användas med annan "front-end" än SDR-IQ.

Tyvärr finns inte någon färdig .exe-fil att ladda ner på projektsidan, av upphovsrättsliga skäl måste man själv kompilera och länka ett antal filer och bibliotek, ganska knivigt! Räddaren i nöden blev Lennart Deimert i NDL som har en färdigkompilerad fil på sin hemsida, ref 5. Ladda bara ner filen inst_dream_v179.exe, klicka på den och följ installationsanvisningarna, lätt som en plätt.

För att det skall fungera måste man ha två ljudkort, antingen i samma dator, i två datorer eller i form av ett vanligt och ett virtuellt ljudkort. Jag använde först min notebook-dator med SDR-IQ kopplad till en USB-port och med SpectraVue installerat, kopplade utsignalen från ljudkortet (hörtelefon/line out) till ljudingången på

SDR-IQ inställd på Deutsche Welle, 3995 kHz, USB och 10 kHz frekvensförskjutning.

min fullvuxna PC (mikrofon/line in) där jag installerade Dream. Fungerade utmärkt sedan rätt in- och utsignaler aktiverats på ljudkorten och lämpliga ljudnivåer ställts in! Metoden med en dator med dubbla ljudkort har jag inte provat, men den bör kunna fungera på motsvarande sätt.

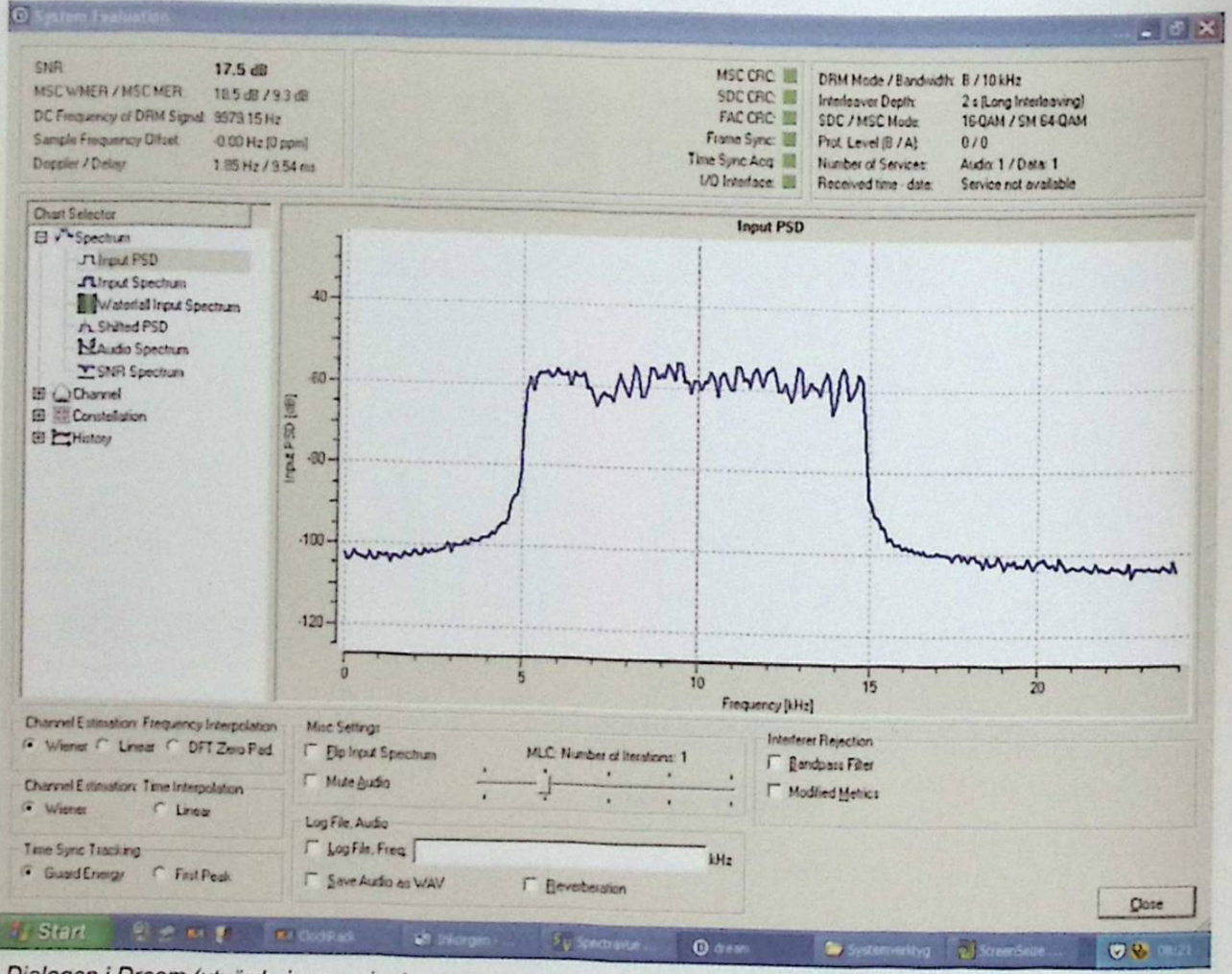
För att kunna köra allt med en dator googlade jag fram ett virtuellt ljudkort på nätet, Virtual Audio Cable VAC, http://software.muzychenko.net/eng/vac.html . Programvaran finns både i en betalversion och en förenklad gratisversion. Den sistnämnda duger bra för Dream. Den har en röst som säger "Trial" då och då, men den går inte genom Dream. Efter nerladdning och enkel installation dyker den upp som ett extra ljudkort i SpectraVues och Dreams hårdvarumenyer!

Starta SDR-IQ och SpectraVue, klicka på OutputSetup. Längst ner i rutan finns en meny för val av ljudkort, välj Virtual Cable 1. Ställ in mottagaren på någon DRM-sändning och starta Dream. Klicka på Settings och Sound Card Selection, under Sound In väljs Virtual Cable 1 och under Sound Out datorns ljudkort.

Bäst fungerar det med SDR-IQ i moden USB, samtidigt som bandfiltret ställs snett med t ex 10 kHz, klicka på Setup och sätt undre bandkanten till 5 kHz och den övre till 15 kHz. Nu ställs SDR-IQ centerfekvens på önskad station och demodfrekvensen 10 kHz lägre. Om man har aktiverat funktionen som visar bandfilterkurvan ser man att den täcker stationens band. Om man har en stark DRM-station visas signalen som ett kraftigt homogent band i vattenfallet., se fig. 2.

Dream scannar automatiskt efter signalen, när den hittats och synkroniseringen fungerar presenteras aktuell station på menyn, se fig 1. Om man klickar på View och Evaluation Dialog får man upp en ruta enligt fig 3. Där kan man se att alla nödvändiga anslutningar och synkroniseringar fungerar, följande indikatorer tänds i stigande ordning och alla måste lysa grönt:

I/O Interface: Ljudkortet är inkopplat och skickar data till processorn
Time Sync Acq: Den s k OFDM-symbolen har hittats (multiplexsymbolen)
Frame Sync: Början på en 400 ms DRM-grupp har hittats
Fast Access Channel FAC: Diverse parametrar mottas, t ex bandbredd, stationsnamn
Service Description Channel SDC: Ytterligare parametrar mottas
Main Service Channel MSC: Visar att ljud och data avkodas

Dialogen i Dream (utvärderingsversion).

Vidare finns här ett diagram som visar insignalen till ljudkortet med frekvens på ena axeln och signalstyrka i dB på den andra. Här skall man se en signal på ca -60 dB och skarpt avskuren vid 5 resp. 15 kHz. Som man kan sluta sig till är det ett ganska komplext överföringssystem och det krävs god signal för att alla "lampor" skall tändas och härligt ljud uppstå!

Några DRM-sändningar

Hur funkade nu SDR-IQ för DRM? Efter en del lyssnande på RTL, DW, BBC och Oldiestar Radio kunde jag konstatera att det precis som med FDM77 krävdes 15 – 20 dB SNR för säker mottagning! Mottagarna är alltså likvärdiga i den här tillämpningen, och på detta ganska ovetenskapliga sätt tycker jag mig ha konstaterat att det krävs att man inte bor alltför långt från stationen eller att det är exceptionellt bra konditioner och låg störnivå.

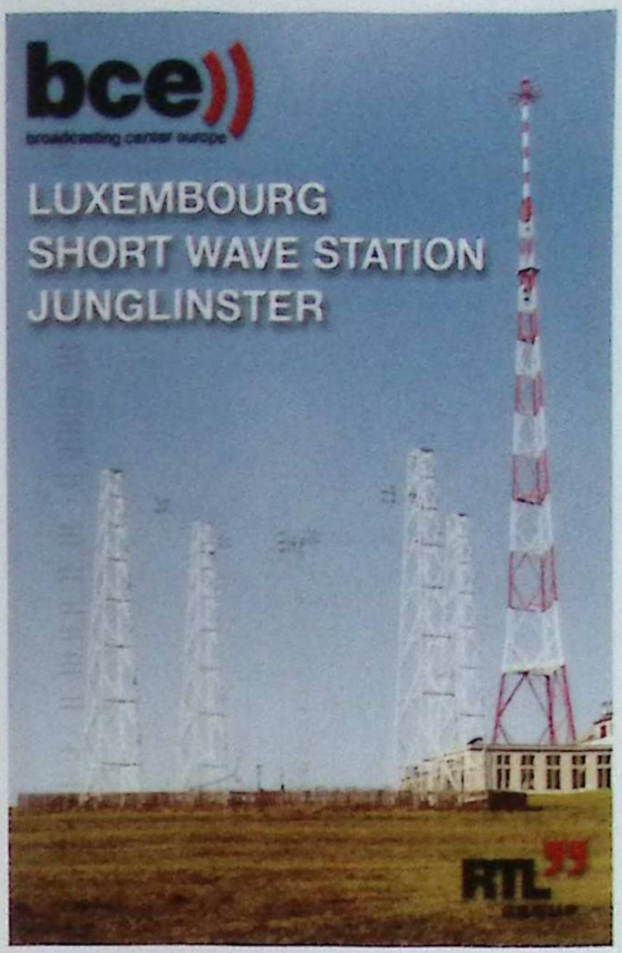
En aktuell lista över DRM-sändningar finns på adressen i ref 6. Några exempel på starka sändare att prova med:

177	0000-0300	DLR Kultur
	150 kW	Oranienburg
1296	1800-2200	BBC
	70 kW	Orfordness
1440	0600-1600	RTL
	240 kW	Marnach
1575	2200-0400	Oldiestar Radio
	100 kW	Burg
3995	1700-2100	Deutsche Welle
	100 kW	Skelton
6015	1500-1600	TDP Radio
	150 kW	Issoudun
6095	1800-2000	RTV Luxembourg
	50 kW	Junglinster
6130	0600-0700	Deutche Welle
	40 kW	Moosbrunn
11810	1600-1700	Deutsche Welle
	90 kW	Sines

Slutsatser och referenser

Oberoende av vilken mottagare man använder måste SNR vara upp mot 20dB för att det skall bli pålitlig mottagning utan "dropouts". Det betyder antingen starka sändare på inte allt för långt avstånd eller mycket bra konditioner och få störningar. Räckvidden är alltså inte alls lika stor som vid AM men betydligt större än för FM-stationer under normalförhållanden.

Ljudkvaliten är utmärkt med stort frekvensomfång och helt fritt från störningar, textdisplayen visar stationsnamn och annan information. MEN….. När signalen är för dålig som den ofta är på de här banden blir mottagningen sönderhackad, ljud hörs några sekunder, sedan helt tyst ett tag, åter ljud osv. Detta är mycket frustrerande och betydligt sämre än en brusig AM-sändning! För de som bor nere på kontinenten inom ett rimligt avstånd från sändarna är det här dock säkert ett sätt att

Trevligt QSL från Luxemburg!

kunna njuta av radio med bra ljudkvalitet. Vid riktigt bra förhållanden funkar det bra även här.

Referenser

Ref 1 http://www.drm.org/

Ref 2 http://www.drm.org/for-listeners/receivers-equipment/

Ref 3 http://www.drmrx.org/

Ref 4 http://drm.sourceforge.net/

Ref 5 http://deimert.se/drm/

Ref 6 http://www.drm.org/for-listeners/live-broadcast-schedule/

Bo Samuelsson

I DX-köps sortiment hittar du många böcker som lämpar sig för läsning regniga sommardagar. Se vår annons i denna tidning!

STIG GRANFELDT

M09342

HEMVÄGEN 8 A
653 47 KARLSTAD

POSTTIDNING B
Avsändare
SVERIGES DX-FÖRBUND
Box 1097
405 23 GÖTEBORG

TRANS
65-69

DX-filateli

Christer Brunström
Kungsgatan 23
302 45 HALMSTAD
035 - 10 80 90
dxfilateli@sdxf.se

Cuba är kanske det land som gett ut flest frimärken med rundradio som motiv. På senare tid har det kommit ytterligare ett antal märken av intresse för oss DX-filatelister.

År 2007 kunde den kubanska radion fira sitt 85-årsjubileum. Det gjorde man med ett frimärke med valören 65 centavos. Motivet är två olika mikrofoner.

Fram till den kubanska revolutionen var landets radio kommersiell. Liksom övriga länder i Latinamerika hade även Cuba ett stort antal lokala radiostationer. Om vi tittar i DX-tidningar från 40- och 50-talen finner vi många loggningar av kubanska stationer på kortvåg.

I samband med Cubas socialistiska revolution nationaliserades all radioverksamhet. Idag har man flera nationella radiostationer samt stationer som antingen täcker en provins eller är helt lokala. Många sänder på mellanvåg och det finns kubanska stationer på i stort sett var tionde kilohertz.

Det har alltid varit mycket svårt att få pålitlig information om frekvenser, effekter och sändningsort för kubanska radiostationer. Ett problem är att många stationer uppenbarligen reläar program från andra radiokanaler. Av denna anledning kan man ibland höra Radio Progreso på en frekvens där man normalt

hör Radio Rebelde.

Kubansk radio liknar radion i många andra latinamerikanska länder med den stora skillnaden att stationerna inte finansieras med reklam. Det huvudsakliga programinnehållet är musik, underhållning, sport och nyheter. Nyhetsstationen Radio Reloj sänder också information om exakt tid varje minut och Radio Enciclopedia har en folkbildande funktion.

För närvarande pågår en teknisk uppgradering av kubansk radio. Stationerna får nya och mera effektiva sändare. De lokala sändarna håller på att flytta till FM-bandet men än finns några lokala sändare kvar på mellanvåg.

Radio Habana Cuba är landets utlandsradio med sändningar på spanska, engelska och flera andra språk. Man sänder huvudsakligen till Amerika. På söndagar har man inslaget *El Mundo de la Filatelia* för oss frimärkssamlare.

Den 24 februari 2008 kunde Radio Rebelde fira sitt 50-årsjubileum. I stort sett vart femte år kommer ett frimärke som uppmärksammar Cubas ledande radiostation. Årets version har valören 75 centavos och visar Che Guevara i studion under de första åren när man under mycket primitiva omständigheter sände från svårtillgängliga bergstrakter.

Radio Rebelde finns överallt på Cuba tack vare ett stort antal starka sändare på mellanvåg. Stationen finns också på kortvåg 5025 kHz där den ofta hörs mycket bra nattetid även i Norden.

Stationen har långa nyhetsprogram men också sport och mycket musik. Om man jämför med Sverige torde Radio Rebelde vara en blandning av P1 och P4. Periodvis har Radio Rebelde också haft ett program för DXare och man svarar bra på våra rapporter. Che Guevara associeras ofta med Radio Rebelde och många av de frimärken som under årens lopp tillägnats stationen visar den legendariske revolutionären.